

Aan het College van Burgemeester en
Wethouders van de bij de GR Stadsbank Oost
Nederland aangesloten gemeenten

Behandeld door	Telefoon	Afdeling	Datum
C.H.A.A. Luttikhuis	088-7663732	Directie	13 april 2018

Betreft: Stadsbank – Primitieve Begroting 2019 en de meerjarenraming 2020-2022

Geacht College,

Conform de bepalingen van de Gemeenschappelijke Regeling Stadsbank Oost Nederland, ontvangt u bijgaand de Primitieve Begroting 2019 en de meerjarenraming 2020-2022 inclusief het voorstel zoals dat door het Dagelijks Bestuur aan het Algemeen Bestuur wordt voorgelegd.

De Primitieve Begroting 2019 is opgesteld conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en is gebaseerd op het door het Algemeen Bestuur vastgestelde dienstverlenings- en bekostigingsmodel per 1 januari 2016.

In deze begroting is uitgegaan van de algemene richtlijnen die zijn besproken in het adviserend ambtelijk Platform van maart 2018. De volledige beschrijving van alle uitgangspunten vindt u in het voorstel en de begroting terug.

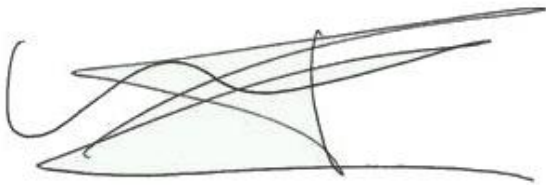
Tevens zijn de effecten verwerkt van de structurele kwaliteitsimpuls op de schulddienstverlening bij de SON. De in de SON deelnemende gemeenten wordt gevraagd vanaf het jaar 2019 hiervoor extra middelen ter beschikking te stellen.

Voor de indicatieve financiële effecten voor uw gemeente verwijzen wij naar de bijlagen bij de begroting. Wij merken op dat de financiële effecten van diverse ontwikkelingen op voorhand niet exact te duiden zijn.

Ondanks de grootste zorgvuldigheid waarmee de begroting tot stand is gekomen, zijn er diverse factoren die van invloed kunnen zijn op de vast te stellen Primaire Begroting 2019 in november 2018. Hierbij noemen wij bijvoorbeeld de onzekerheid rondom de ontwikkeling van de autonome vraag naar de dienstverlening van de Stadsbank.

Indien gewenst zijn wij graag bereid een toelichting te geven.
Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de directeur van de bank, de heer
C.H.A.A. Luttkhuis via 088-7663732.

Hoogachtend,
namens het Dagelijks Bestuur
van de Stadsbank Oost Nederland,

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping, fluid strokes that form a complex, abstract shape. The signature is positioned above the printed name of the signatory.

Drs. P.G. Welman,
voorzitter

Bijlagen: Voorstel en Primitieve Begroting 2019 en meerjarenraming 2020-2022
i.a.a. Raadsgriffie

Primitieve begroting 2019

Meerjarenraming 2020-2022

Inhoudsopgave

VOORWOORD	3
1. BELEIDSBEGROTING.....	4
1.1. DE ORGANISATIE	4
1.1.1. <i>Bestuur</i>	4
1.1.2. <i>Organisatiestructuur van de Stadsbank Oost Nederland</i>	6
1.1.3. <i>Het werkgebied van de bank</i>	6
1.2. BERICHT VAN HET DAGELIJKS BESTUUR	8
1.2.1. <i>Doelstelling</i>	8
1.2.2. <i>Beleidsvisie</i>	8
1.3. STRUCTURELE KWALITEITSIMPULS SCHULDHULPVERLENING	10
1.3.1. <i>Algemeen</i>	10
1.3.2. <i>Relevante ontwikkelingen binnen de schuldhulpverlening voor de uitvoering</i> ..	11
1.3.3. <i>Verdieping / analyse</i>	12
1.3.4. <i>Financiën</i>	14
1.3.5. <i>Afsluiting</i>	15
1.4. PROGRAMMAPLAN 2019	16
1.4.1. <i>Programma Algemeen Bestuur</i>	16
1.4.2. <i>Programma Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen</i> ..	18
1.4.3. <i>Prestatie-indicatoren effectiviteit Schuldhulpverlening</i>	24
1.5. VERPLICHTE PARAGRAFEN	27
1.5.1. <i>Weerstandsvermogen en risicobeheersing</i>	27
1.5.2. <i>Onderhoud kapitaalgoederen</i>	32
1.5.3. <i>Financiering</i>	32
1.5.4. <i>Verbonden partijen</i>	34
1.5.5. <i>Bedrijfsvoering</i>	34
2. FINANCIËLE BEGROTING	37
2.1. OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE BEGROTING 2019	37
2.2. MEERJAREN-PERSPECTIEF 2019-2022	41
2.3. VOORSTEL TOT VASTSTELLING VAN DE BEGROTING.....	45
BIJLAGEN	46
BIJLAGE 1: CATEGORIALE BEGROTING EN MEERJAREN-RAMING	47
BIJLAGE 2: STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN	48
BIJLAGE 3: INVESTERINGEN 2019-2022	49
BIJLAGE 4: BASIS FACTURATIE-SYSTEMATIEK.....	50
<i>Primitieve begroting 2019 per gemeente</i>	51
BIJLAGE 5: MEERJAREN-RAMING PER GEMEENTE.....	53
BIJLAGE 6: STRUCTURELE KWALITEITSIMPULS SCHULDHULPVERLENING	56

Voorwoord

Voor u ligt de Primitieve begroting 2019, inclusief de Meerjarenraming 2020-2022 van de Gemeenschappelijke Regeling Stadsbank Oost Nederland (SON). In de begroting en de meerjarenraming zijn de verwachte baten en lasten voor de komende jaren opgenomen.

De Primitieve begroting 2019 is opgesteld conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en is gebaseerd op het in 2016 door het Algemeen Bestuur vastgestelde dienstverlenings- en bekostigingsmodel. In de dienstverlening richting gemeenten en klanten staan 'maatwerk' en 'innovatie' centraal.

Door significante caseloadverlagingen op de belangrijkste producten zoals indicatiestelling, budgetbeheer en schuldregelingen kan de SON inzetten op verdere doorontwikkeling van de dienstverlening en de versterking van de verbinding met ketenpartners en vrijwilligers en het aangaan van nieuwe combinaties. Hierbij wordt tevens gebruik gemaakt van innovatieve technische en digitale mogelijkheden. Denk bijvoorbeeld aan de door de SON ontwikkelde 'Stadsbank-app', waarmee klanten op een snelle en eenvoudige manier toegang hebben tot hun financiële gegevens en het dienstenaanbod van de SON. Voor deze app is landelijk belangstelling.

Dit alles brengt uiteraard een toename van de uitwisseling van (persoons)gegevens met zich mee. In het kader van het informatiebeveiligingsbeleid en de privacy moet de SON voldoen aan de vereisten van de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG) en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), die op 25 mei 2018 van kracht wordt. In dit verband zijn en worden de nodige maatregelen genomen om cybercriminaliteit en datalekken te voorkomen en te voldoen aan de wet- en regelgeving op deze terreinen.

In deze Primitieve Begroting zijn voor de omvang van de dienstverlening de werkelijke volumeaantallen van het jaar 2017 als uitgangspunt genomen en in de begrotingsjaren 2019-2022 stabiel gehouden. Hierbij wordt aangesloten bij het Jaarverslag 2017 en de Primaire begroting 2018. De producten met een langere looptijd, zoals beschermingsbewind, kunnen hier een uitzondering op vormen. Hiervoor wordt geraamd op basis van de te verwachten prognoses.

Daarnaast is rekening gehouden met de richtlijnen en voorwaarden die de SON van de Twentse en Achterhoekse gemeenten heeft ontvangen, aangevuld met de voor de SON specifieke uitgangspunten.

Enschede, april 2018

Dhr. drs. P.G. Welman

1. Beleidsbegroting

1.1. De organisatie

1.1.1. Bestuur

Het Algemeen Bestuur (2014 – 2018)

Elke aangesloten gemeente wijst uit haar college één lid aan voor het Algemeen Bestuur. Elk lid van het Algemeen Bestuur heeft in de vergadering één stem. De vergaderingen van het Algemeen Bestuur zijn openbaar.

Het Algemeen Bestuur vergadert jaarlijks tenminste tweemaal.

De samenstelling van het Algemeen Bestuur is tot 21 maart 2018 als volgt:

Het Algemeen Bestuur			
Gemeente	Lid	Gemeente	Lid
Aalten	Dhr. H. Wiltink	Lochem	Mevr. I. de Pagter
Almelo	Dhr. F. J. Cornelissen	Losser	Dhr. J.F. Hassink
Berkelland	Dhr. J.B. Boer	Montferland	Mevr. I.T.J.M. Wolsing
Borne	Dhr. M.J.R. Kottevan	Oldenzaal	Dhr. R.G.H. Christenhusz
Bronckhorst	Dhr. P. Seesing	Oost Gelre	Mevr. M.G. Frank
Dinkelland	Mevr. I. Duursma	Oude IJsselstreek	Dhr. P. van de Wardt
Enschede	Dhr. P.G. Welman	Rijssen-Holten	Dhr. B. Beens
Haaksbergen	Mevr. E.B.M. van Spiegel	Tubbergen	Dhr. R.H. de Witte
Hellendoorn	Mevr. J.H. van den Dolder	Twenterand	Dhr. G.J. Binnenmars
Hengelo (Ov)	Mevr. M.H. ten Heuw	Wierden	Dhr. N. Lansink Rotgerink
Hof van Twente	Dhr. P. v. Zwanenburg	Winterswijk	Dhr. D.W. Aalderink

* Mevr. I. Duursma neemt waar voor de afgetreden mevr. J.B.M. Zwiep.

Het Dagelijks Bestuur (2014 – 2018)

Aan het begin van de zittingsperiode van het bestuur benoemen de leden van het Algemeen Bestuur uit hun midden het Dagelijks Bestuur. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit acht leden. Statutair maken de Algemeen Bestuursleden van de gemeenten Almelo, Enschede en Hengelo deel uit van het Dagelijks Bestuur.

Elk lid van het Dagelijks Bestuur heeft in de vergadering één stem. Bij het staken van stemmen beslist de stem van de voorzitter.

Het Dagelijks Bestuur

Naam	Functie
Dhr. P.G. Welman	Voorzitter
Mevr. I.T.J.M. Wolsing	Vice-voorzitter
Mevr. M.H. ten Heuw	Lid
Dhr. D.W. Aalderink	Lid
Dhr. R.G.H. Christenhusz	Lid
Dhr. F.J. Cornelissen	Lid
Dhr. G.J. Binnenmars	Lid
Dhr. P. v. Zwanenburg	Lid

De heer P.G. Welman, Wethouder van de gemeente Enschede, is voorzitter van het Algemeen Bestuur.

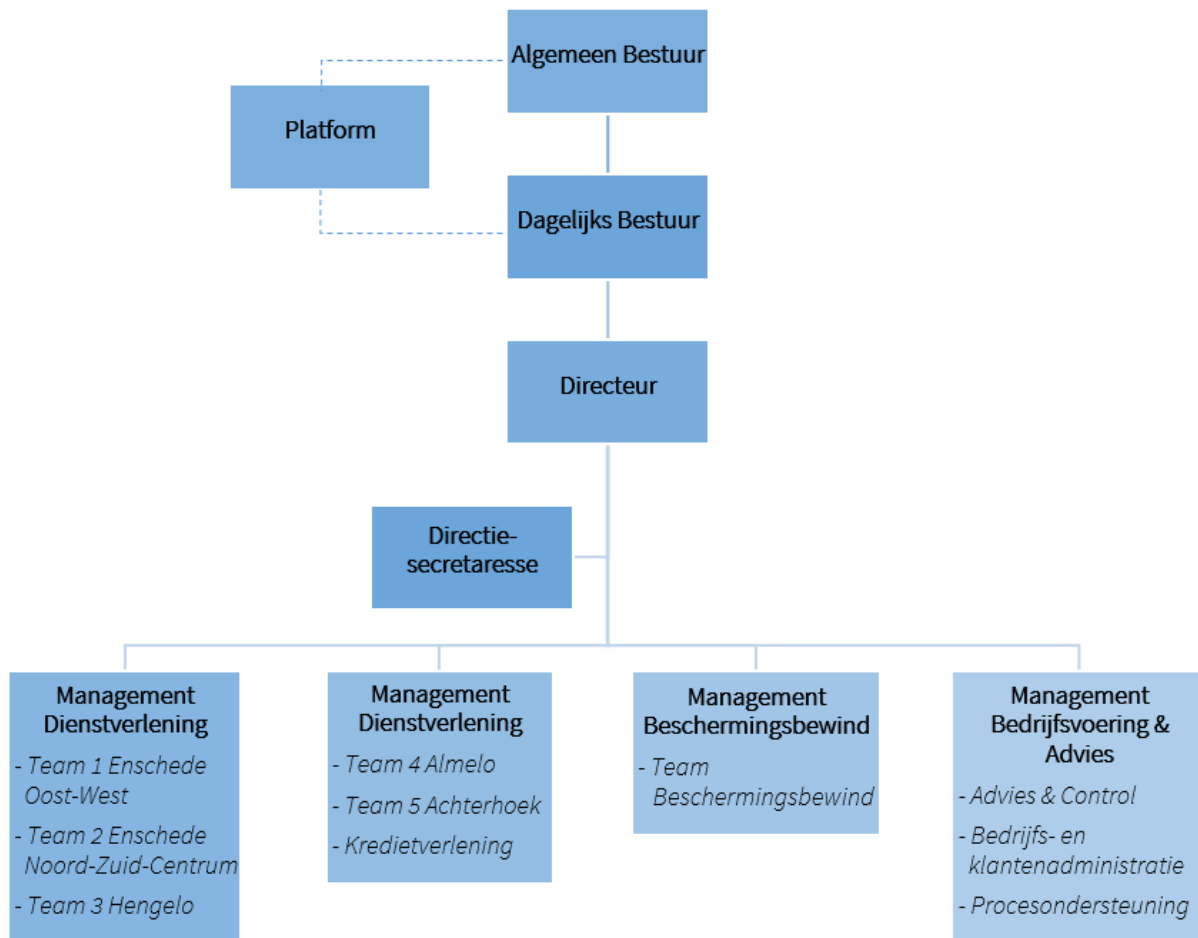
De heer P. Lage Venterink, Hoofd afdeling Juridische Zaken en Beleid, sector Sociaal bij de gemeente Hengelo, is secretaris van het bestuur.

Het Platform

Het Platform is een permanente ambtelijke adviescommissie aan zowel het bestuur als de directeur van de bank. Het Platform geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het bestuur en de directie inzake het beleid en de bedrijfsvoering van de bank.

De voorzitter van het Platform wordt door het Algemeen Bestuur benoemd en neemt als adviseur deel aan de vergaderingen van zowel het Algemeen – als het Dagelijks Bestuur. De heer J.H. Scholtens, hoofd Afdeling Sociaal Economische Zaken bij de gemeente Almelo, is voorzitter van het Platform.

1.1.2. Organisatiestructuur van de Stadsbank Oost Nederland

1.1.3. Het werkgebied van de bank

Het werkgebied van de bank bestaat uit de 22 bij de gemeenschappelijke regeling aangesloten gemeenten. In dit werkgebied wonen 901.879 inwoners verdeeld over 390.112 huishoudens (bron CBS, 2017).

Het werkgebied is op geografische gronden en gemeentelijke samenwerkingsverbanden verdeeld. Stadsbank Oost Nederland werkt op locatie in 22 gemeenten en kent als hoofdvestiging Enschede.

In het nieuwe dienstverleningsmodel zijn de gemeenten van Stadsbank Oost Nederland als volgt ingedeeld in 5 gebiedsteams:

Gebiedsteams	
Team	Gemeente
Enschede Oost-West	Enschede-Oost, Enschede-West, Haaksbergen, Losser.
Enschede Noord-Zuid-Centrum	Enschede-Noord, Enschede-Zuid, Enschede-Centrum.
Hengelo	Borne, Dinkelland, Hengelo, Hof van Twente, Oldenzaal en Tubbergen.
Almelo	Almelo, Hellendoorn, Rijssen-Holten, Twenterand en Wierden.
Achterhoek	Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Lochem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk.

1.2. Bericht van het Dagelijks Bestuur

1.2.1. Doelstelling

De Stadsbank Oost Nederland is als professioneel dienstverlener een deskundige en betrouwbare steun en toeverlaat voor mensen met financiële problemen. Onze missie is om de eigen kracht van mensen te versterken en financiële stabiliteit voor mensen te bieden. Dat doen we vanuit een transparante, kwalitatief hoogwaardige en professionele dienstverlenende organisatie. Wij gaan samen met onze klanten altijd op zoek naar de beste oplossing voor het financiële probleem. Daarbij werken we klantgericht, communiceren we transparant, hebben we een goede bereikbaarheid en bieden een hoge kwaliteit. We geven onze klanten een nieuw en reëel toekomstperspectief.

In de dienstverlening richting gemeenten en klanten staan 'maatwerk' en 'innovatie' centraal. Belangrijk daarbij is dat een open en transparante dialoog met de opdrachtgevers plaatsvindt en dat de bank zich door gemeenten op open wijze laat aanspreken op de kwaliteit van de dienstverlening. Daarbij past een vereenvoudigd en transparant bekostigingsmodel, dat sinds 2016 wordt toegepast.

We zetten in op versterking van verbinding en samenwerking met ketenpartners en vrijwilligers, het aangaan van nieuwe combinaties en het meewerken aan/bedenken van nieuwe en innovatieve oplossingen. Wij staan open voor elke nieuwe uitdaging vanuit de samenleving.

De Stadsbank heeft als doelstelling om haar schulddienstverlening maatwerkgericht en zo dicht mogelijk bij de klant te verrichten. Er zijn integrale klantteams gevormd, die per regio een gebiedsteam vormen. De nieuwe werkprocessen zijn gericht op klantvriendelijkheid, snelle doorlooptijden, één aanspreekpunt voor de klant en het zoveel mogelijk werken op locatie. De gebiedsteams worden ondersteund door een centrale administratieve backoffice en een centrale beleidsadvies eenheid.

De bank is lid van de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK), de belangenvereniging van gemeentelijke kredietbanken, publieke instellingen en bedrijven die mensen met schulden helpen. Daarnaast is de bank aangesloten bij Sociale Banken Nederland (SBN), een samenwerkingsverband van kredietbanken en bij de Stichting Bureau Krediet Registratie (BKR) te Tiel.

1.2.2. Beleidsvisie

De Stadsbank ondersteunt de aangesloten gemeenten bij het gemeentelijk beleid ter bevordering van de maatschappelijke participatie van hun burgers, met name gericht op de 'bancaire taken' voor schuldhelpverlening. Hierbij wordt geanticipeerd op de ontwikkelingen in het Sociaal Domein. Het nieuwe dienstverleningsmodel speelt daar op in. De dienstverlening van de Stadsbank bestaat uit:

- Preventie- en voorlichtingsactiviteiten gericht op het voorkomen van financiële instabiliteit en schulden.
- Het geven van advies over het creëren van financiële stabiliteit, het oplossen van schulden en het adviseren over het wegnemen van tekortkomingen die hebben geleid tot de financieel problematische situatie.
- Kredietmogelijkheden aan personen die voldoen aan de "Fido-criteria". De bank hanteert hierbij maatschappelijk verantwoorde rentepercentages.

- Budgetbeheer ter borging van de stabiliteit in de betaling van primaire lasten van het huishouden en ter ondersteuning van het herstel van de financiële zelfredzaamheid, zodat (verdere) schulden kunnen worden voorkomen.
- Meerderjarigenbewind aan personen die blijvend niet bij machte zijn zelfstandig de eigen financiën te beheren.
- Voorliggende voorziening voor meerderjarigenbewind (BudgetZeker) aan personen die tijdelijk niet bij machte zijn zelfstandig de eigen financiën te beheren.
- Bemiddeling tussen schuldenaar en schuldeisers om tot een minnelijke schuldregeling te komen en ter voorkoming van maatschappelijke uitval.
- Beheer minnelijke regelingen ter borging van een minnelijke regeling en ter ondersteuning van een eventuele re-integratie op de arbeidsmarkt.
- De afgifte van de verklaring en het ondersteunen bij het opstellen van het verzoekschrift conform de Faillissementswet inzake de toelating tot de wettelijke schuldsanering.
- De samenwerking met en inzet van vrijwilligers in de schuldhulpdienstverlening.

Bovendien zet de bank haar expertise en capaciteiten in om maatwerkdiensten te leveren aan de aangesloten gemeenten, met name in de vorm van diensten op locatie en projecten.

1.3. Structurele kwaliteitsimpuls schuldhulpverlening

1.3.1. Algemeen

De schuldenproblematiek in Nederland is nog steeds relatief groot. Ruim 1/3 van de Nederlandse huishoudens heeft achterstanden en in bijna één op de vijf huishoudens is de situatie zo ernstig dat de omvang van de schulden risicovol of problematisch zijn.

Schulden werken door in allerlei andere levensdomeinen als werk, gezondheid en relaties. Zo maken uitkeringsgerechtigden met schulden gemiddeld genomen langer gebruik van een uitkering dan diegenen zonder schulden. Dat komt o.a. doordat schulden ontmoedigen (*wat schiet ik er financieel mee op als ik ga werken?*) en doordat schulden zo overheersend zijn in het denken van mensen, dat ze geen ruimte hebben om zich met andere zaken bezig te houden. Ook bestaat er verwevenheid tussen schulden en gezondheid. Mensen met financiële problemen hebben niet altijd voldoende geld om gezond te eten, voldoende te sporten of een eigen bijdrage te betalen. Medicijnen innemen wordt vaker vergeten en ook de mentale gezondheid lijdt flink onder invloed van stress en geldtekort. Uit onderzoeken (o.a. Mullainathan en Shafir, 2014) blijkt dat een schuldsituatie een deel van het denken opslokt dat we hard nodig hebben voor wilskracht of slimme beslissingen voor de lange termijn. Op korte termijn worden vanuit een tunnelvisie dan onverstandige beslissingen genomen. Scharste werkt op die manier nieuwe scharste in de hand.

Vanuit de geschetste context is het beslist noodzakelijk om onze huidige inzet m.b.t. de schuldhulpverlening te continueren. Deze inzet is ook nadrukkelijk verweven met de gekozen oplossingen binnen het gemeentelijke sociale domein. Veelal blijkt dat beheersen of oplossen van financiële problemen bij mensen een noodzakelijke voorwaarde is om effectief te werken aan het oplossen van problemen op andere gebieden. Schulden blokkeren vaak (het gesprek over) oplossingen op andere levensgebieden. De afgelopen jaren is bij de hulpverlening in het sociale domein veelal uitgegaan van het principe van zelfredzaamheid. Uit ervaring en nieuwe inzichten/onderzoeken -zie ook N. Jungmann- blijkt dat dit anders ligt. De complexiteit van de schulden is mede hierdoor groter dan voorheen. Vanuit het gemeentelijke sociale domein betekent dit ook dat steeds breder wordt gekeken naar diverse leefgebieden om mensen te helpen.

Het is de taak van de gemeente om een effectieve aanpak van de schuldenproblematiek te realiseren. Belangrijk daarbij is dat de gemeenten zich ook in de uitvoering realiseren dat niet het principe van zelfredzaamheid niet op iedereen toepasbaar is. Onvoldoende zelfredzaamheid is juist vaak een reden waarom burgers in grote financiële problemen terecht komen. Het kan nooit de bedoeling zijn om mensen met schulden buiten de boot te laten vallen, omdat ze niet goed passen in de mal van het systeem van schuldhulpverlening. Een effectieve aanpak betekent ook dat gemeenten hun dienstverlening zo inrichten dat afhankelijk van de (zelf)redzaamheid van een burger met financiële problemen een passende en adequate dienstverlening wordt geboden. Voor gemeenten houdt dit in dat de bestaande uitgangspunten van de huidige schulddienstverlening opnieuw tegen het licht moeten worden gehouden en dat vanuit de nieuwe inzichten een nieuwe en toekomstbestendige -gemeentelijke- dienstverlening wordt ingericht.

Sinds 2012 zijn gemeenten verantwoordelijk voor uitvoering van schuldhulpverlening via de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). In de verschillende beleidsplannen hebben de gemeenten vastgelegd hoe zij de schulddienstverlening willen uitvoeren. Uitgangspunt daarbij is dat de gemeenten beleidsinhoudelijk verantwoordelijk zijn voor de inhoud van de schuldhulpverlening. Gemeenten bepalen ook zelf hoe zij de schuldhulpverlening uitvoeren. In dat kader hebben de gemeenten in beleid en uitvoering de laatste jaren diverse instrumenten en partijen ingezet om te schuldenproblematiek van mensen aan te pakken.

Het hoofdinstrument voor de uitvoering van de -professionele- schuldhulpverlening is door gemeenten bij de Stadsbank Oost Nederland (SON) belegd. De SON is een gemeenschappelijke regeling van 8 gemeenten uit de Achterhoek en 14 gemeenten uit Twente en heeft als grootste uitvoerder van de schuldhulpverlening voor de aangesloten 22 gemeenten een belangrijke rol. In 2015 is door het Algemeen Bestuur van de SON opnieuw een gemeenschappelijke basis voor de SON vastgesteld. Daarbij is afgesproken de gemeentelijke basistaken op het gebied van schuldregelen, beschermingsbewind en budgetbeheer exclusief bij de SON te beleggen. De intake die de SON uitvoert is vanuit gemeenteperspectief optioneel. Deze kan eventueel en desgewenst -met inachtneming van afspraken over ontvlechting en overname van medewerkers- door gemeenten als integraal product worden overgenomen. De SON werkt met een financieel model dat uitgaat van een instandhoudingsbijdrage en een prijs per afgenomen hoeveelheid producten. Tussentijds wordt er per jaar met gemeenten afgerekend op hoeveelheid afgenomen producten. Eens in de 4 jaar -eerstvolgende jaar 2020- vindt er op het model een herijking plaats. De bestaanskosten worden dan aangepast op basis van de totale volumeontwikkeling van de producten van de SON.

De ontwikkelingen binnen de schuldhulpverlening hebben zich de laatste jaren in rap tempo opgevolgd. Om de toekomstbestendigheid van de uitvoering van de SON te borgen is het noodzakelijk om tijdig rekening te houden met nieuwe eisen en verwachtingen die vanuit deze ontwikkelingen aan de uitvoering door de SON worden gesteld. Belangrijk daarbij is dat expliciet de huidige financiële bekostiging van de SON wordt betrokken. Deze bekostiging voor wat betreft productinhoud, tarifiering, formatie en "caseload" dateert grotendeels uit de jaren 2009-2010. Een herijking van deze bekostiging heeft plaatsgevonden in de periode 2011-2013, waarin een bezuiniging van 25 % op het totaalbudget van de SON heeft plaatsgevonden. Dit zonder dat de omvang van de cliëntenstroom is afgenomen. De bezuinigingen zijn gerealiseerd door een andere wijze van bedrijfsvoering en dienstverlening te introduceren.

1.3.2. Relevante ontwikkelingen binnen de schuldhulpverlening voor de uitvoering

Relevante ontwikkelingen zijn de volgende:

- Rapporten van de Nationale ombudsman maar ook van de WRR geven aan dat de lokale overheid onterecht teveel uitgaat van de zelfredzaamheid van burgers, ook bij de gemeentelijke schuldhulpverlening. Minder zelfredzamen lopen tegen drempels op voor- en tijdens het schuldhulpverleningstraject en vallen buiten de boot. Onvoldoende zelfredzaamheid is juist vaak één van de redenen waarom mensen in grote financiële problemen terechtkomen. Om een andere houding van klanten bewerkstelligen, in de situatie van veel schulden en geen overzicht hebben, is een weg van lange adem;
- Door toename van het aantal schulden, de hoogte van de schulden en de complexiteit van de schuldensituaties is de druk op de schuldhulpverlening substantieel toegenomen. Dit terwijl budgetten voor de schuldhulpverlening niet en zeker niet evenredig zijn toegenomen;
- Verwachtingen van klanten en netwerkpartijen zijn de afgelopen jaren flink toegenomen. Klanten en maatschappelijke organisaties zijn steeds mondiger en veeleisender geworden en een groot deel van de klanten -als gevolg van de in de persoon gelegen problematiek- (gedragmatig, in combinatie met het handelen uit schaarste) vragen extra aandacht. Ook keten-partners binnen het sociale domein doen in toenemende mate een beroep op inzet van schuldhulpverlening;

- De roep om mensen met financiële problemen zoveel mogelijk te “ontzorgen” neemt toe (zie ook de inzichten over mobility mentoring van N. Jungmann). Dit terwijl vaker beslag wordt gelegd op inkomen, afloscapaciteiten moeten worden bewaakt/aangepast, wet- en regelgeving (ook privacywetgeving) steeds complexer wordt en communicatie met instanties door nieuwe gedigitaliseerde methoden steeds meer vraagt van mensen;
- De Nationale ombudsman geeft aan dat het van belang is dat de schuldhulpverlening maatwerk levert en samen met de burger gaat kijken hoe het probleem kan worden opgelost en hoe een probleem in de toekomst kan worden voorkomen. De schuldhulpverlening dient als uitgangspunt te hanteren dat zij samen met de burger actief klant-processen/afspraken in de gaten houdt en periodiek controleert.

De verschillende ontwikkelingen zorgen ervoor dat de huidige klanten, mensen in complexe schuldensituaties die niet zelfredzaam zijn, niet voldoende geholpen kunnen worden. De tijd die nu beschikbaar is, is mede gebaseerd op oude inzichten qua zelfredzaamheid en complexiteit van de problematiek. Uit ervaring en nieuwe inzichten blijkt dat meer tijd nodig is om mensen de dienstverlening te kunnen bieden die zij nodig hebben. Naast de zorg voor een adequate ondersteuning van de cliënten, voelen wij ook de verantwoordelijkheid om voor onze medewerkers een adequate werkomgeving te creëren. De krappe tijd die zij nu kunnen besteden aan ondersteuning van cliënten leidt tot ongenoegen van medewerkers. Het zijn professionals die willen staan voor de kwaliteit van hun werk om zo mensen met schulden optimaal van dienst te zijn. In de huidige setting is dit echter voor de medewerkers van de SON niet goed te doen. Mensen met schulden verdienen echter om te allen tijde goed en snel geholpen te worden. Een investering in tijd en daarmee in kwaliteit is dan ook beslist noodzakelijk.

1.3.3. Verdieping / analyse

Om een toekomstbestendige uitvoering van schuldhulpverlening te realiseren is het noodzakelijk om de geschetste ontwikkelingen te vertalen in de productuitvoering en dienstverlening van de SON. U borgt op deze wijze dat onze inwoners met schulden te maken krijgen met resultaat- en klantgerichte schuldhulpverlening, waarbij aandacht voor de mens centraal staat. Vanuit deze ambitie is de uitgangssituatie van de SON nader geanalyseerd en onderzocht. Daarbij is expliciet de vraag aan de orde geweest of de SON binnen de huidige financiële gemeentelijke kaders kan voldoen aan alle inhoudelijke eisen en verwachtingen die door de aangesloten gemeenten nu en in de toekomst aan de uitvoering/dienstverlening van de SON worden gesteld. Een nadere analyse/onderzoek van de huidige situatie leert dat de SON ten behoeve van uw inwoners op een smal niveau van dienstverlening opereert. Essentiële voorwaarde voor een goede dienstverlening is immers dat er door de SON voldoende aandacht kan worden gegeven aan mensen met financiële problemen.

De inhoud van de dienstverlening voor mensen met financiële problemen is de laatste jaren complexer en tijdrovender geworden. De belastingdienst werkt met een ingewikkeld stelsel van toeslagen en verrekeningen, overheden leggen - al dan niet - verplicht boetes of maatregelen op inclusief bijbehorende incassopraktijk, de wetgeving op sociaal terrein wordt steeds ingewikkelder en schuldensituaties zijn complexer. De flexibiliteit op de arbeidsmarkt betekent dat mensen - soms per maand - met wisselende inkomsten hebben te maken en dat toeslagen wijzigen. De berekening van de belastingvrije voet wordt strakker gehanteerd. Mensen met financiële problemen raken sneller het overzicht kwijt en worden vaak hard getroffen door de wisselende een soms onverwachte veranderingen in hun persoonlijke financiële geldstromen. Het is uiteraard zaak voor de schulddienstverlening om ervoor te zorgen dat de klant hiervan geen nadelige gevolgen ondervindt. Dit wordt bereikt door een toereikend hulpaanbod te bieden en op nieuwe veranderingen in bijvoorbeeld het budget van mensen tijdig te reageren en waar mogelijk te anticiperen. Voorkomen moet worden dat door te weinig capaciteit in de

schulddienstverlening wordt geleund op een "piepsysteem", waarbij mensen met financiële problemen zelf aan zet zijn om veranderingen in budgetten tijdig te signaleren.

De toenemende druk en complexiteit betekent dat het werk van de SON intensiever wordt. Het blijft echter van groot belang om ook nu en in de toekomst de juiste dienstverlening aan mensen te kunnen blijven bieden. Daarvoor is het ook noodzakelijk dat de SON over voldoende formatie beschikt om de nieuwe opgaven het hoofd te kunnen bieden. Wordt echter ingezoomd op de bestaande formatie van de SON dan valt op dat de SON in vergelijking met bestaande referentienormen in de branche en andere banken/grote gemeenten, de hoogste caseload per medewerker heeft. Zo bedraagt het verschil in caseload tussen de SON en wat landelijk gemiddeld gangbaar is -afhankelijk van het product- zo'n 25 % tot 30 %.

Om voor de toekomst een adequate schuldhulpverlening te borgen is het zaak om de huidige caseload van de SON op een aantal productonderdelen te verlagen. Deze moet meer in overeenstemming worden gebracht met wat in Nederland gangbaar is en -belangrijker nog- met de inzet die door gemeenten en klanten in ons gebied wordt verwacht. Dit in combinatie met de actualisatie van de uitvoering door de SON op basis van de geschetste nieuwe ontwikkelingen. Beide bewegingen hebben als gevolg dat de SON t.o.v. de huidige begroting extra structurele financiële middelen nodig heeft.

Meer structurele financiële middelen betekenen ook dat mensen met schulden een betere dienstverlening van de SON krijgen. Concreet betekent dit dat zij:

1. Meer ondersteuning van de SON in tijd en aandacht krijgen bij het beheersen en oplossen van de schuldenproblematiek; extra middelen worden omgezet naar meer beschikbare tijd om op klantniveau (proactief) problemen op te lossen en mee te denken over toekomstige duurzame financiële oplossingen. Dat betekent ook dat de ruimte gaat ontstaan om mensen meer en beter te informeren over de werking van producten in de schuldhulpverlening en er meer aandacht komt voor het stabiliseren van financiële situaties. De SON signaleert sneller dat budgetten (voor de toekomst) vastlopen als mensen dit zelf niet direct zien en er wordt sneller initiatief ondernomen om hierop proactief te reageren;
2. Meer ondersteuning van de SON op inhoud krijgen; er komen meer en intensievere contactmomenten, er worden meer risicochecks uitgevoerd, meer betalingsregelingen getroffen, beslagvrije voeten worden bewaakt, waar mogelijk wordt kwijtschelding/toeslagen aangevraagd en er wordt intensiever en persoonlijker ingezet op het slagen van het minnelijk traject voor schulden. Dit door een sneller en overtuigender contact met schuldeisers, waardoor doorlooptijden naar verwachting versnellen.

Het is van belang dat de SON tijd en ruimte krijgt om (op locatie en binnen de gemeentelijke context) adequaat mee te doen in gemeentelijke bijeenkomsten, voorlichtingen, bijeenkomsten met ketenpartners en/of multidisciplinaire aanpakken, om integraal de problematiek van mensen (in het sociale domein) op te lossen. Gemeenten en ketenpartners vragen ook in toenemende mate naar de stand van zaken op het gebied van de schuldhulpverlening en/of vragen om afstemming in een dossier/traject. Om aan deze vraag tegemoet te kunnen komen is extra tijdsinvestering voor medewerkers van de SON noodzakelijk.

Het voorgaande betekent dat extra middelen in tijd en inhoud zich vertalen in meer aandacht voor mensen met financiële problemen. Dit ook vanuit het besef dat een effectieve hulpverlening erom vraagt dat een dogmatische toepassing van het begrip "zelfredzaamheid" wordt verlaten en dat waar nodig mensen intensievere en meer maatwerkgerichte hulp krijgen. Dit gebeurt uiteraard in afstemming met andere dienstverleners. De kwaliteit van de

dienstverlening wordt op deze wijze verhoogd en mensen doorlopen naar verwachting sneller de financiële hulpverlening.

Concreet wordt met het beschikbaar stellen van de gevraagde financiële middelen de caseload binnen de SON met zo'n 25 a 30 % verlaagd. Deze wordt daarmee in lijn gebracht met wat in Nederland algemeen gangbaar is. Dit levert de noodzakelijk tijd om in mensen te investeren en ze binnen de huidige complexe maatschappelijke context een adequaat schuldhulpverleningsaanbod te bieden.

1.3.4. Financiën

In totaal is er t.o.v. de begroting 2018 voor een caseloadverlaging op de onderdelen klantmanagement (intake), budgetbeheer en schuldregelen een bedrag van € 700.000 nodig. Door een substantieel deel van de flexibele schil om te zetten in vaste dienstverbanden, kan de SON zelf een bedrag van € 200.000 dekken. Het resterende bedrag van € 487.842 moet worden gevonden in een verhoging van de gemeentelijke producttarieven.

De SON werkt met tarieven gebaseerd op een productenboek. Op basis hiervan betalen de gemeenten -naast een "instandhoudingsbijdrage"- de SON via een tarief per product voor de geleverde dienstverlening. De SON heeft hiermee een bekostigingssystematiek die op een commerciële basis geënt is. De SON maakt echter -als GR/ overheidsorganisatie- geen "winst". Dit maakt dan ook dat de SON geen eigen middelen heeft of kan genereren om wijzigingen in dienstverlening of het productaanbod zelf te bekostigen. De bezuinigingsronde van enkele jaren geleden, waarin zo'n 25 % op het totaalbudget van de SON is bezuinigd, maakt ook dat er nu nog steeds een "ranke" organisatie staat, zonder extra mogelijkheden voor nieuwe substantiële taakstellingen.

Vanuit deze context zijn er in de basis twee financiële scenario's mogelijk om de oproep van de SON van een antwoord te voorzien (zie bijlage 6 voor een korte weergave op hoofdlijnen). In een zogenoemd gemeentelijk "0"-scenario worden er vanuit de gemeenten geen extra financiële middelen aan de SON verstrekt. Daarmee wordt de huidige caseload nagenoeg gehandhaafd. De SON heeft dan alleen € 200.000 om in te zetten voor een beperkte caseloadverlaging van de klantmanagers (intake). In een zogenoemd gemeentelijk "plusscenario" wordt de caseload op niveau gebracht met wat algemeen in Nederland gangbaar is. Daarvoor is -naast het bedrag van € 200.000 dat de SON zelf kan opbrengen door de omzetting van personele contracten- een bedrag van € 487.842 nodig. Dit bedrag van € 487.842 moet beschikbaar worden gesteld door de 22 in de GR-SON deelnemende gemeenten. Wij stellen u voor om -gelet op de argumentatie in dit voorstel- voor het plusscenario te kiezen. Voor uw gemeente betekent dit dat de bedragen worden gevraagd die u vindt in de tabel van bijlage 6, op basis van het huidige aantal door uw gemeente afgenomen producten.

Het gevraagde bedrag van € 487.842 wordt ingezet om een caseloadverlaging op de producten budgetbeheer en schuldregelen te realiseren. Dit bedrag wordt via hogere productprijzen bij de deelnemende gemeenten in rekening gebracht en niet verrekend via de bestaanskosten. Zo houdt een individuele gemeente maximale invloed om via het aantal af te nemen producten bij de SON eventueel te sturen op het totaalbedrag dat aan de SON wordt betaald.

Bij de caseloadverlaging i.c.m. extra dienstverlening i.r.t. het bedrag van € 487.842 gaat het om twee producten:

Budgetbeheer

Bij budgetbeheer wordt voorgesteld een caseload van 170 cliënten per fte te hanteren. Dit is t.o.v. de huidige situatie een verlaging van 29%. De nieuwe tarievenstructuur voor budgetbeheer ziet er als volgt uit:

<i>Product</i>	<i>Huidige jaartarief</i>	<i>Nieuw jaartarief Caseloadverlaging</i>	<i>Jaartarief 2019 (incl. prijsindex)</i>
Opstart BBR	€ 126	€ 188	€ 193
BBR totaal	€ 285	€ 371	€ 381
BBR combi	€ 71	€ 90	€ 92

Voor budgetbeheer heeft dit tot gevolg dat er zo'n 7 à 8 extra formatieplaatsen bijkomen.

Bemiddeling schuldregelen

Bij schuldregelen wordt voorgesteld een caseload van 90 cliënten te hanteren. Dat is t.o.v. de huidige situatie een verlaging van 25 %. Het tarief voor een schuldregeling stijgt daarmee van € 343 naar € 418. Dit heeft voor schuldregelen tot gevolg dat er zo'n 2 extra formatieplaatsen bijkomen. Inclusief prijsindex -conform gemeentelijke begrotingsrichtlijnen- is het tarief voor schuldregelen zoals opgenomen in de SON-begroting 2019 dan € 429. De 2 ton bezuiniging die de SON realiseert door omzetting van arbeidscontracten wordt ingezet voor een caseloadverlaging van de klantmanagers (intake). Deze bedraagt zo'n 20 %. De productprijs van een intake stijgt niet als gevolg van deze verlaging. T.o.v. 2018 wordt de prijs van een intake alleen aangepast aan de met de gemeenten afgesproken prijsindex. Het tarief in de begroting 2019 is dan € 322.

Concreet wordt gevraagd om vanaf het jaar 2019 een bedrag van € 487.842 per jaar structureel ter beschikking te stellen. Voor het jaar 2018 wordt een (incidenteel) bedrag van € 243.921 gevraagd, zodat halverwege het jaar 2018 al kan worden gestart met de kwaliteitsimpuls. De extra overheadkosten als gevolg van formatieve uitbreiding worden door de SON zelf voor rekening genomen - taakstelling bedrijfsvoering - en niet doorbelast aan de deelnemende gemeenten.

Tot slot: het bestaande financiële verrekenmodel van de SON is complex en kent veel administratieve en financieel technische verwerkingstijd. Dat is niet bevorderlijk voor de transparantie en toegankelijkheid van de financiële stukken van de SON. Ook het werken op "stuksprijs (prijs per product)" is geen gebruikelijk model in het lokale openbare bestuur. Het Algemeen Bestuur van de SON heeft inmiddels opdracht gegeven een nieuw financieel model te ontwikkelen dat eenvoudiger, transparanter en toegankelijker is. Daarbij is gesteld dat een nieuw model qua systematiek mogelijk zijn basis kan vinden in de financiële- en formatiemodellen die gemeenten hanteren in het kader van het verstrekken van bijstand. Een ander financieel model leidt niet tot kostenverhoging bij gemeenten. Over concrete voorstellen voor een ander financieel model wordt u vanzelfsprekend geïnformeerd.

1.3.5. Afsluiting

Wij beseffen dat we een verhoging van de bijdrage aan de gemeenten vragen maar vinden dat deze, gelet op voorgaande argumentatie, beslist verdedigbaar is en de financiële bijdrage per gemeente beperkt lijkt. Wij menen dat deze verhoging nodig is om uw inwoners de dienstverlening te kunnen bieden die nodig is. De huidige dienstverlening kent immers een smalle basis, terwijl nieuwe inzichten aangegeven dat de huidige klanten niet zelfredzaam zijn en te maken krijgen met ene steeds complexere financiële situatie. Het is dan ook noodzakelijk de dienstverlening aan te passen aan de huidige omstandigheden van klant en samenleving. Het gaat hier over het algemeen om een zeer kwetsbare groep die wij als overheid niet aan hun lot over kunnen laten. Zij moeten kunnen rekenen op voldoende en adequate ondersteuning van de zijde van de SON bij hun financiële problemen. Daarnaast dienen wij voor onze medewerkers een situatie te creëren zo dat zij toegerust zijn om die ondersteuning ook daadwerkelijk blijvend te kunnen leveren.

1.4. Programmaplan 2019

1.4.1. Programma Algemeen Bestuur

Hoofdkenmerken

Het programma Algemeen Bestuur omvat de bestuursproducten: bestuursorganen en bestuursondersteuning. Tevens behoren tot het programma Algemeen Bestuur de niet product-/ dienstverleningspecifieke activiteiten en voorzieningen gericht op een effectief en efficiënt beheer van de bedrijfsvoering. Vanuit de afdeling Bedrijfsvoering & Advies vindt de algemene interne ondersteuning aan de diverse organisatieonderdelen en het management plaats.

Wat wil de Stadsbank bereiken?

- Bestaand beleid:

Bestuursorganen

- Sturing geven aan en reageren op de bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen.
- Een maatschappelijk en bestuurlijk verantwoorde positionering van de Stadsbank.
- Sturing geven aan en reageren op organisatieontwikkelingen die gericht zijn op een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering bij de bank, alsmede op het leidinggeven aan de ambtelijke organisatie.
- Het afleggen van verantwoording over het gevoerde beleid en de verzorgde dienstverlening.

Bestuursondersteuning

- De voorbereiding van beleidsontwikkeling voor het Bestuur.
- De voorbereiding van de verantwoording door het Bestuur.

Algemene interne ondersteuning

- In stand houden van de fysieke infrastructuur.
- In stand houden van de automatisering en telecommunicatie infrastructuur.
- Effectief en efficiënt beheer van de bedrijfsvoering.

Wat gaan we daarvoor doen?

Platform Stadsbank Oost Nederland (het Platform)

Het Platform is een adviesorgaan voor zowel het Bestuur als de directie van de Stadsbank. Alle bij de gemeenschappelijke regeling aangesloten gemeenten kunnen deelnemen in het Platform. Het Platform adviseert zowel op verzoek als uit eigen beweging het Bestuur en de directie over beleidsontwikkeling. Het Platform wordt met raad en daad terzijde gestaan door de directie en wordt ambtelijk ondersteund.

Communicatie

Voor de deelnemende gemeenten is het van belang tijdig te weten hoe de ontwikkeling van de dienstverlening voor haar burgers door de bank is.

Eenzijds heeft dit te maken met de mogelijkheden die de deelnemende gemeenten zien om naar aanleiding van de door de bank verleende diensten, het eigen gemeentelijk beleid vorm te geven en voorstellen te doen met betrekking tot het productenpakket van de Stadsbank.

Anderzijds heeft dit te maken met de financiële verplichtingen voor de deelnemende gemeenten.

Om de deelnemende gemeenten tijdig te informeren wordt het Algemeen Bestuur in de voorjaarsnota en de najaarsnota geïnformeerd over de financiële en niet financiële ontwikkelingen. De voorjaarsnota heeft betrekking op de periode januari tot en met april, terwijl de najaarsnota betrekking heeft op de periode tot en met augustus.

Indien wenselijk wordt tevens een voorstel tot wijziging van de begroting in deze periodieke rapportages opgenomen.

Interne ondersteuning

Bij de interne ondersteuning gaat het onder meer om HR, Planning & Control, communicatie, juridische aangelegenheden, de bedrijfsadministratie, kwantitatieve, kwalitatieve en financiële informatievoorziening, procesondersteuning, ict beheer/applicatiebeheer en facilitaire ondersteuning.

Wat mag het kosten?

De budgettaire lasten worden bepaald door de kosten van het in standhouden van de gemeenschappelijke regeling. Deze zogenaamde bestaanskosten zijn de materiele kosten en ondersteunende diensten (indirecte kosten) die middels de jaarlijkse bestaansbijdrage worden voldaan. De bestaanskosten worden bepaald op basis van de totale volumeontwikkeling van de diensten van de Stadsbank. De verdeling van de bestaanskosten over de gemeenten vindt plaats op basis van de bestaande criteria huishoudens (25%) en basisdienstverlening + intake (75%).

Programma 1: Budgettaire lasten Algemeen Bestuur			
	2017	2018	2019
<i>(Bedragen in €)</i>	Realisatie	Primaire Begroting	Primitieve Begroting
<i>Lasten</i>	3.706.800	3.578.000	3.678.900
<i>Baten</i>	3.706.800	3.578.000	3.678.900
Saldo	-	-	-

In de begroting wordt uitgegaan van budgettair neutrale situatie op dit programma. Dit wil zeggen dat de totale bestaanskosten worden verminderd met de opbrengst uit deposito en vervolgens zal het restant in rekening worden gebracht bij de deelnemende gemeenten.

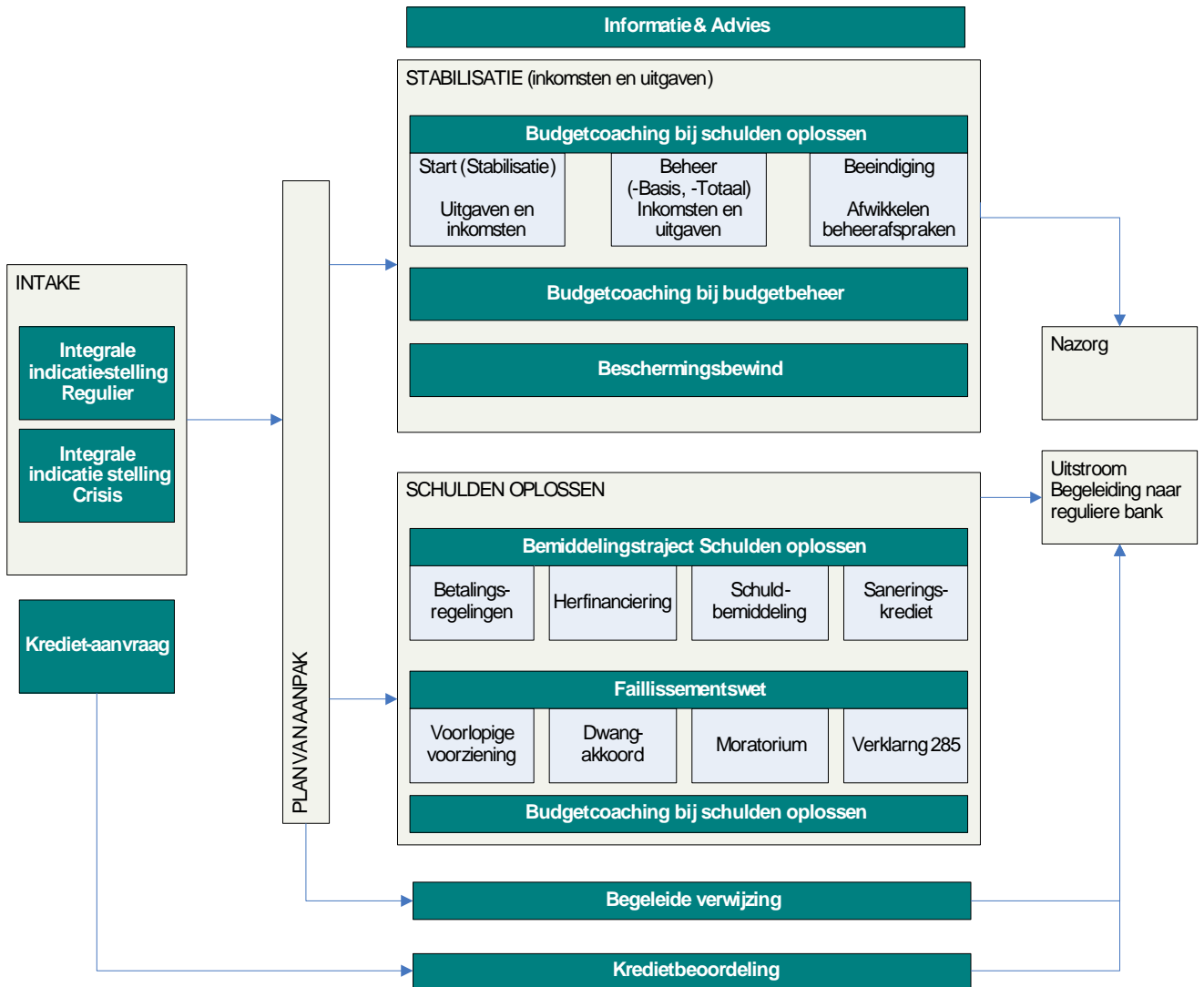
1.4.2. Programma Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen

Algemeen

Hoofdkenmerken:

Het programma Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen heeft betrekking op alle dienstverlening van de Stadsbank, ter ondersteuning van het beleid van de aangesloten gemeenten.

De dienstverlening en voorzieningen van de bank kunnen als volgt worden onderscheiden:

Het dienstenaanbod van de bank wordt vanuit de vestiging in Enschede, op werkpleinen en op diverse gemeentelijke locaties verzorgd. Het dienstenaanbod bestaat uit:

- Preventie
- Informatie & Advies
- Indicatiestelling
- Kredietverlening
- Stabilisatie en Herstel Financiële huishouding, waaronder coaching budgetteringsvaardigheden, meerderjarigen beschermingsbewind en voorliggende voorzieningen (BudgetZeker)
- Minnelijk schuldregelen
- Nazorg
- Overige dienstverlening

Deze werkzaamheden worden integraal rondom de klant georganiseerd en worden vanuit de vestiging Enschede en op locatie uitgevoerd. Met verschillende gemeenten zijn specifieke afspraken gemaakt over bediening op werkpleinen of op locatie.

Wat wil de Stadsbank bereiken?

Bestaand beleid:

De bank wil bijdragen aan:

- het voorkomen dat inwoners van de aangesloten gemeenten in financiële problemen komen of de weg naar financiële hulpverlening niet weten te vinden;
- het aanbieden van kredietmogelijkheden voor inwoners van de aangesloten gemeenten die niet bij de commerciële reguliere handelsbanken een lening kunnen krijgen, eventueel om zo hun kredietwaardigheid te kunnen herstellen;
- een stabiele financiële huishouding door het bevorderen dat cliënten hun inkomsten en uitgaven zodanig in balans krijgen en houden dat het ontstaan van betalingsachterstanden wordt voorkomen en dat bestaande betalingsachterstanden (kunnen) worden ingelopen;
- het realiseren van een minnelijke, onderhandse regeling van schulden tussen cliënten in een (problematische) schuldsituatie en hun schuldeisers;
- het realiseren van een oplossing voor cliënten met een problematische schuldsituatie waarbij de schuldeisers niet akkoord gaan met een minnelijke regeling van de schulden.

Door continu te werken aan de kwaliteit van de dienstverlening en het professionaliseren van de bedrijfsvoering wil de bank de dienstverlening op peil houden en waar mogelijk verbeteren. Het beleid van de bank richt zich op het bevorderen van de financiële zelfredzaamheid van de klant, zowel waar het gaat om budgetbeheer als om indicatiestellingen en schulden oplossen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Preventie

De bank brengt door gerichte voorlichtingsactiviteiten op scholen en bij vrijwilligersorganisaties de risico's en de gevolgen van verschuldiging onder de aandacht.

Informatie & Advies

Op basis van de specifieke klantsituatie wordt een advies gegeven over de inrichting en het beheer van de financiële huishouding. Daarbij kan het zowel gaan om de budgettering van het huishoudgeld als om hoe om te gaan met kleine achterstanden en schulden indien de klant (nog) geen gebruik wenst of hoeft te maken van andere diensten van de bank.

Indicatiestelling

Voorafgaand aan de feitelijke dienstverlening wordt door de bank een op de klant afgestemd adviesrapport opgesteld, waarin is opgenomen met welke instrumenten het best een antwoord kan worden gegeven op de door de klant gestelde hulpvraag.

Kredietverlening

De kredietverlening van de Stadsbank Oost Nederland is ten opzichte van commerciële banken aan de onderkant van de markt gepositioneerd. De SON streeft niet naar een zo groot mogelijke kredietportefeuille, maar richt zich uit maatschappelijk oogpunt op een specifieke doelgroep. Uitgangspunt voor de tarieven is om deze onder de tarieven van de commerciële banken te positioneren.

Stabilisatie & herstel financiële huishouding

De meeste financiële problemen van klanten zijn het gevolg van een structurele onbalans tussen inkomsten en uitgaven. De zogenaamde primaire lasten, met name huur/hypotheek en energielasten worden veelal als sluitpost van het huishoudboekje gebruikt, met alle negatieve gevolgen van dien, zoals dreigende huisuitzetting, afsluiting van energie e.d.

Door inzet van budgetbeheer is de betaling van de primaire lasten en overige financiële verplichtingen van de klant gewaarborgd. In het geval van betalingsachterstanden kan in overleg met de klant een betalingsregeling worden getroffen. Daartoe wordt een budgetplan opgesteld, waarin balans wordt aangebracht tussen de inkomsten en uitgaven en daardoor weer financieel evenwicht ontstaat.

De klant wordt ondersteund bij de uitvoering van het budgetplan. Zo nodig wordt de klant gewezen op flankerende voorzieningen. Door middel van het bieden van maatwerk wordt gezocht naar een duurzame oplossing voor de klant.

Klanten die aantoonbaar (deskundigenrapport) niet in staat zijn hun financiële huishouding zelfstandig en verantwoord te voeren kunnen in aanmerking komen voor beschermingsbewind, indien mogelijke voorliggende voorzieningen niet passend zijn (bijvoorbeeld BudgetZeker). In voorkomende gevallen dient de Stadsbank hiertoe namens de klant een verzoek in bij de rechtbank.

Door middel van de caseloadverlaging ontstaat er ruimte voor meer ondersteuning van de SON op inhoud:

- meer en intensievere contactmomenten met de klant;
- meer beschikbare tijd om op klantniveau (proactief) problemen op te lossen en mee te denken over toekomstige duurzame financiële oplossingen;
- mensen meer en beter informeren over de werking van producten in de schuldhelpverlening en meer aandacht voor het stabiliseren van financiële situaties;
- sneller signaleren dat budgetten (voor de toekomst) vastlopen als mensen dit zelf niet

- direct zien en sneller initiatief nemen om hierop proactief te reageren;
- meer risicochecks uitvoeren, meer betalingsregelingen treffen, beslagvrije voeten bewaken, waar mogelijk kwijtschelding/toeslagen aanvragen.

Minnelijk schulden regelen

Door de bank wordt bemiddeld tussen de schuldenaar en diens schuldeisers om tot een regeling van de schulden te komen.

Daarbij onderzoekt de bank of door middel van betalingsregelingen over een periode van maximaal vijf jaar of een herfinanciering van de schulden de volledige schuldsituatie kan worden opgelost.

Indien dit niet mogelijk is, wordt gekeken of een saneringskrediet verantwoord is, dan wel dat een schuldbemiddeling tot een oplossing kan leiden. Een saneringskrediet en een schuldbemiddeling hebben een looptijd van drie jaar. Bij onwillige schuldeisers kan de cliënt een beroep doen op de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen. De Stadsbank ondersteunt de klant hierbij en geeft in voorkomende situaties een verklaring af aan de rechtbank voor toelating tot de WSNP.

Door middel van de caseloadverlaging bij schulden regelen wordt intensiever en persoonlijker ingezet op het slagen van het minnelijk traject voor schulden. Dit door een sneller en overtuigender contact met schuldeisers (versnellen van doorlooptijden).

Nazorg

Het doel van de nazorg is om de recidive te voorkomen. Binnen een jaar na de beëindiging van de aangeboden dienstverlening tracht de bank inzicht te krijgen in de financiële situatie van de klant na het succesvol uitstromen naar het zelfstandig beheren van de financiën. Indien er sprake is van disbalans in de inkomsten en uitgaven, wijst de bank de klant op de mogelijkheden om de financiële situatie in evenwicht te brengen.

Overige dienstverlening

Onderstaande additionele dienstverlening wordt momenteel aangeboden en is op basis van bekende afspraken met een aantal gemeenten conform 2018 doorgetrokken naar de begroting 2019.

Dienstverlening op locatie

De Stadsbank verzorgt voor een aantal gemeenten een inloopspreekuur op locatie. Dit inloopspreekuur vindt plaats bij de gemeente zelf of op een werkplein.

Samenwerking externe instanties

De Stadsbank voert intensief gesprekken met een aantal grote instanties waarvoor de bank regelmatig betalingen van de klanten verricht. Het doel van deze samenwerking is het verbeteren van de administratieve processen om zodoende de kosten te reduceren.

Resultaat

Product	Soort dienst	2017 Realisatie	2018 Primaire begroting	2019 Primitieve begroting
Indicatiestelling				
Reguliere indicatiestelling	Stand.	2.149	2.348	2.028
Crisis-interventie	Stand.	51	51	51
<i>Extra intake faciliteiten</i>		-	-	-
Huisbezoek	Add.	5	2	5
Multidisciplinair overleg	Add.	40	35	40
Kredietverlening				
Kredietbeoordeling	Stand.	1.973	2.047	1.973
Verstrekke Sociale leningen	Stand.	857	964	857
Verstrekke Herfinancieringen	Stand.	86	89	86
Verstrekke Saneringskredieten	Stand.	85	66	85
Stabilisatie en Herstel Financiële Huishouding				
Opstart budgetbeheer	Stand.	1.206	1.375	1.206
Beëindiging budgetbeheer	Stand.	1.353	1.345	1.353
Actieve BBR per 31/12*		5.671	5.882	5.570
waarvan zelfbetalers	Stand.	1.212	1.280	1.217
Budgetbegeleiding*		-	-	-
Budgetcoaching	Stand.	-	-	-
Budgethulp	Stand.	-	-	-
Meerderjarigenbewind lopend*	Stand.	1.256	1.260	1.286
Meerderjarigenbewind nieuw	Stand.	226	100	161
Minnelijk schuldregelen				
Bemiddeling schuldregeling	Stand.	1.147	1.174	1.129
Beh. Standaard bet. Regeling*	Stand.	9	8	9
Beh. Standaard schuldbemiddeling*	Stand.	935	868	935
Voorlopige voorziening art. 284	Stand.	4	4	4
Verklaring & Verzoekschrift art. 285	Stand.	535	615	535
Dwangakkoord art. 287 a	Stand.	1	1	1
Moratorium art. 287 b	Stand.	1	3	1
Nazorg				
Nazorg	Stand.	337	322	337

* 'Begroot' - gemiddeld over het jaar

'Realisatie' - actueel per 31-12

Wat mag het kosten?

Programma 2:			
Budgettaire lasten: Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen			
	2017	2018	2019
(Bedragen in €)	Realisatie	Primaire Begroting	Primitieve Begroting
<i>Lasten</i>	6.626.600	6.840.600	6.929.400
<i>Baten</i>	6.249.400	6.836.900	6.932.200
Saldo	-377.200	-3.700	2.800

1.4.3. Prestatie-indicatoren effectiviteit Schuldhulpverlening

De deelnemende gemeenten hebben in samenspraak met de SON een eerste aanzet gemaakt om prestatie indicatoren te ontwikkelen. Voor de toekomst worden deze doorontwikkeld.

Uitgegaan wordt van de volgende prestatie indicatoren:

Prestatie indicatoren	2017 (nulmeting)	2019
PI-1: Percentage klanten dat binnen 4 weken (3 dagen bij een crisissituatie) op het eerste gesprek is geweest.	97%	97%
PI-2: Percentage succesvol afgehandelde crisisinterventies	83%	83%
PI-3: Percentage minnelijke trajecten waarbij akkoord is bereikt met de schuldeisers.	51%	51%
PI-4: Percentage klanten dat door middel van BBR binnen termijn van 3 jaar zelfstandig hun financiën kunnen beheren.	60%	60%
PI-5: Percentage succesvol afgeronde minnelijke schuldregelingen.	92%	92%
PI-6a: Recidieven: percentage klanten dat na een tussentijdse beëindiging van een minnelijke regeling binnen 1 jaar terug komt	0,1%	0,1%
PI-6b: Recidieven: percentage klanten dat na succesvol afronden van een minnelijke regeling terug binnen 3 jaar komt	0,1%	0,1%

Toelichting indicatoren:

PI-1: Percentage klanten dat binnen 4 weken (3 dagen bij een crisissituatie) op het eerste gesprek is geweest.

Toelichting: Binnen 4 weken nadat een persoon zich heeft aangemeld voor schuldhulpverlening bij de Stadsbank, dient het eerste gesprek plaats te vinden waarin de hulpvraag wordt vastgesteld. Bij een crisis situatie, zoals geplande ontruiming en/of afsluiting van

nutsvoorzieningen dient het eerste gesprek binnen 3 dagen plaats te vinden. Deze termijnen zijn wettelijk vastgelegd in Artikel 4, lid 1, 2 van de Wgs.

Deze indicator kan gebruikt worden door de gemeenten die de Stadsbank hebben gemandateerd om Wgs-beschikking af te geven. De andere gemeenten kunnen deze indicator enkel gebruiken als indicatie over de wachttijden bij de Stadsbank vanaf moment dat de klant een verzoek bij de Stadsbank indient, maar niet als een prestatie zoals dat in artikel 4, lid 1, 2 van de Wgs wordt bedoeld.

PI-2: Percentage succesvol afgehandelde crisisinterventies

Toelichting: Deze indicator geeft het aandeel van de crisissituatie aan dat met succes is afgehandeld. Dat wil zeggen dat de dreigende ontruiming en/of afsluiting van de nutsvoorzieningen is afgewend. De mate van succes is mede bepalend door de medewerking van de verhuurders en leveranciers en/of (hoe snel) de gemeente de bijzondere bijstand verstrekt.

PI-3: Percentage minnelijke trajecten waarbij akkoord is bereikt met de schuldeisers.

Toelichting: Als de klant problematische schulden heeft en aan de eerste prioriteit om balans in inkomen en uitgaven te krijgen is voldaan, kan een minnelijk traject opgestart worden waarbij getracht wordt om met alle schuldeisers een akkoord te bereiken voor het aflossen van de schulden. Gemiddeld zijn er ongeveer 17 schuldeisers per dossier met een gemiddelde schuld van circa € 38.000. Deze indicator geeft het aandeel van de trajecten aan waarbij alle schuldeisers akkoord zijn gegaan met het betalingsvoorstel.

Het minnelijke traject kan resulteren in een schuldregeling met de volgende betalingsmodaliteiten: schuldbemiddeling (SB, aflossen van een bepaald percentage van de totale schuld tegen finale kwijting), saneringskrediet (SK, afkoop van schulden tegen finale kwijting), herfinanciering (HF, een lening waarmee de totale schuld 100% in een keer wordt afgelost) en betalingsregeling (de totale schuld wordt in maandelijkse termijnen afgelost).

PI-4: Percentage klanten dat door middel van BBR binnen termijn van maximaal 3 jaar zelfstandig hun financiën kunnen beheren.

Toelichting: De eerste prioriteit voor de klanten van SON is om balans in inkomen en uitgaven te krijgen zodat in ieder geval de lopende verplichtingen nagekomen kunnen worden. Dat wordt door middel van een budgetbeheerrekening gedaan. De klant wordt in beginsel begeleid door een budgetconsulent die samen met hem/haar acht om zowel de uitgaven in beeld te brengen en die waar mogelijk te minimaliseren, als de inkomen te maximaliseren. De BBR wordt in principe voor een periode van ongeveer drie jaar ingezet waarna de klant getracht wordt om de financiën zelf te kunnen beheren. Een deel van de klanten zal altijd nog langer dan drie jaar de ondersteuning door middel van budgetbeheer nodig hebben omdat zij onvoldoende vaardigheden hebben (ontwikkeld) voor het zelfstandig beheren van hun financiën.

Deze indicator geeft aan hoeveel klanten daadwerkelijk binnen drie jaar met succes zijn uitgestroomd uit de door de gemeente bekostigde BBR.

PI-5: Percentage succesvol afgeronde minnelijke schuldregelingen.

Toelichting: Een minnelijke schuldregeling is succesvol afgerond op het moment dat de schuldeisers finale kwijting geven voor hun vordering.

PI-6a: Recidieven: percentage klanten dat na een tussentijdse beëindiging van een minnelijke regeling binnen 1 jaar terug komt

Toelichting: Percentage recidieven betreft het aandeel indicatiestellingen binnen een jaar waarbij een minnelijk traject in het jaar daarvoor tussentijds is beëindigd door het toedoen van de klant.

PI-6b: Recidieven: percentage klanten dat na succesvol afronden van een minnelijke regeling terug binnen 3 jaar komt

Toelichting: Percentage recidieven betreft het aandeel indicatiestellingen binnen een jaar waarbij de klant drie jaar eerder een minnelijk traject succesvol heeft doorlopen, zoals dat in PI-5 is bedoeld.

1.5. Verplichte paragrafen

1.5.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen

In het Besluit begroting en verantwoording (BBV) is bepaald dat organisaties hun weerstandsvermogen, het vermogen om risico's financieel op te vangen, in kaart moeten brengen.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de organisatie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- Alle risico's die de bank loopt en waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Het gaat hier over niet-kwantificeerbare risico's. Voor wel-kwantificeerbare risico's is de bank verplicht om voorzieningen te vormen.

De Stadsbank is een gemeenschappelijke regeling (GR), waarin de gemeenten uiteindelijk verantwoordelijk zijn voor een eventueel nadelig saldo van de bank.

Weerstandscapaciteit

Onder de weerstandscapaciteit wordt verstaan de aanwezige capaciteit aan middelen om financiële risico's, waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten, op te kunnen vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. Ze geeft aan in hoeverre onverwachte, substantiële, niet begrote kosten gedekt kunnen worden. Onderscheid kan worden gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Met het eerste wordt bedoeld het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat deze invloed hebben op de voortzetting van taken op het bestaande niveau. Met het tweede worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken.

Een positief saldo op de meerjarenbegroting behoort tot de structurele weerstandscapaciteit. Bij de Stadsbank is structurele weerstandscapaciteit niet aan de orde, omdat gestreefd wordt naar een meerjarige sluitende begroting.

Mogelijke onderdelen van de incidentele weerstandscapaciteit zijn: Algemene reserve, bestemmingsreserves en stille reserves. Stadsbank Oost Nederland gebruikt de incidentele weerstandscapaciteit om zowel incidentele als structurele tegenvallers te dekken. Mochten zich gedurende een jaar structurele tegenvallers voordoen, zonder dat daar meevallers tegenover staan, dan dekt de Stadsbank die incidenteel af middels de incidentele weerstandscapaciteit. Vervolgens zal hiervoor bij de eerstvolgende begroting dekking gezocht worden.

Het eigen vermogen bestaat uit de Algemene Reserve en bestemmingsreserves. Voor de Stadsbank bestaat het belangrijkste deel van de weerstandscapaciteit uit de omvang van de Algemene Reserve. Op de bestemmingsreserves van de Stadsbank ligt een door het Algemeen Bestuur geaccordeerde bestemming. Bij het wegvallen van deze bestemming is sprake van vrij beschikbare bestemmingsreserves.

Voor de bank wordt dus de weerstandscapaciteit berekend uit:

Weerstandscapaciteit per 31 december 2019 (bedragen in €)	
Reserves	Bedrag
Algemene reserve	857.000
Bestemmingsreserve	466.900
Totaal	1.323.900

Ten aanzien van stille reserves wordt nagegaan in hoeverre er sprake is van een overwaarde op de activa (actuele waarde > boekwaarde), die op korte termijn aangewend kan worden om tegenvallers op te vangen. De bereidheid tot het (extra) verhogen van de tarieven voor de dienstverlening van de bank zal uiteindelijk een politieke keuze zijn. Deze onderdelen van de weerstandscapaciteit zijn niet exact te becijferen. Bij de bepaling is het gebruikelijk om voorzichtigheid in acht te nemen.

Beleid

De kaders voor het weerstandsvermogen en de risicobeheersing zijn door het Algemeen Bestuur vastgesteld in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen en Risicobeheersing Stadsbank Oost Nederland 2016 – 2019'. Deze kaders worden vanaf 2016 toegepast in het nieuwe dienstverleningsmodel. Met ingang van 2016 wordt periodiek een integrale risicoanalyse gemaakt, aan de hand waarvan wordt bepaald of het weerstandsvermogen in het nieuwe dienstverleningsmodel voldoende wordt geacht om deze risico's te kunnen afdekken.

Het doel van de integrale risicoanalyse is om de risico's die bij de Stadsbank kunnen optreden expliciet te maken, regelmatig te actualiseren, proactief en bewust met risico's om te gaan en de bijbehorende beheersmaatregelen af te wegen. Dit vormt de basis voor de jaarlijkse verantwoording van het risicomanagement naar het Algemeen Bestuur in de risicoparagraaf in de begroting en jaarrekening. De risicoparagraaf wordt zowel bij het jaarverslag als de primitieve begroting opgenomen en is een verplicht onderdeel.

Integrale risicoanalyse

In 2016 heeft een eerste integrale risicoanalyse plaatsgevonden volgens de nieuwe kaders voor het weerstandsvermogen en de risicobeheersing. Er is een risico-inventarisatie gemaakt, waarbij expliciet aandacht is gegeven aan de mogelijke oorzaken van de risico's. Deze oorzaken zijn onder meer te vinden op het politieke/bestuurlijke, organisatorische, juridische, technische, financiële, ruimtelijke of maatschappelijke vlak. Per risico is bepaald welke beheersmaatregelen van toepassing zijn. Daarbij is aangegeven in welke gevallen een claim op het weerstandsvermogen wordt gedaan om de risico's af te kunnen dekken. Het gaat daarbij met name om:

- Dalende opbrengsten in verband met wegvallende dienstverlening
- Ziekte, langer dan verwachte doorlooptijden
- Extra werkzaamheden voor aanpassing werkprocessen, administratieve werkzaamheden en planning & control (door wet- en regelgeving)
- Schade en verliezen als gevolg van risico's van algemeen belang
- Kosten van onderhoud zijn hoger dan verwacht
- Hoger dan verachte inflatie of rentekosten

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is. Dat is van belang wanneer zich een financiële tegenvaller voordoet. Door aandacht voor het weerstandsvermogen kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller bij de SON direct door de deelnemende gemeenten moet worden opgevangen. Het weerstandsvermogen is voldoende als financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden binnen de weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio. Deze ratio wordt afgezet tegen een norm om een conclusie te kunnen trekken over het niveau van het weerstandsvermogen van de Stadsbank.

De ratio van het beschikbaar weerstandsvermogen ten opzichte van het benodigde weerstandsvermogen komt eind 2019 uit op 1,1. De ratio wordt hiermee gekwalificeerd als voldoende (tussen 1,0 en 1,4).

Frauderisico-analyse

In 2016 is een integrale frauderisico-analyse uitgevoerd, die in 2017 is geactualiseerd. Hierbij is een inventarisatie gemaakt van de frauderisico's, cq. ongewenste situaties, die zich organisatiebreed kunnen voordoen. Ook zijn de beheersmaatregelen in beeld gebracht. Het gaat om risico's op de terreinen van de primaire processen, personeel, ICT-systemen en apparatuur, bedrijfsadministratie, contracten en leveringen, toegang tot gebouwen en terreinen, inboedel en voorraden.

De fraudepreventie wordt in de periode 2018-2019 doorontwikkeld, waarbij de prioriteit ligt op het verder automatiseren van de controles in de processen en de classificatie van risico's. Het is onder meer mogelijk om in het dagelijkse betalingsproces 'bestandsbrede' geautomatiseerde controles uit te voeren, in plaats van het nemen van steekproeven.

Verder wordt continue aandacht besteed aan het vergroten van de bewustwording rondom fraudepreventie bij de medewerkers binnen de organisatie, waarbij gedrag en cultuur nadrukkelijk aan de orde komen. Deze aandacht voor communicatie over risicobewustwording, gedrag en motivatie van de medewerkers krijgt een permanente plaats in het nieuwe informatiebeveiligingsbeleid en privacy van (persoons)gegevens in het kader van de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG) en Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

Informatiebeveiliging en privacy

De Stadsbank moet voldoen aan de wijzigingen in de relevante landelijke en Europese wet- en regelgeving op deze terreinen. Voor de ondersteuning en begeleiding bij de opzet en implementatie van het informatiebeveiligingsbeleid en privacy wordt externe expertise ingehuurd. Hierbij wordt aangesloten bij de modellen die door de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG) zijn opgesteld.

Er is een plan van aanpak opgesteld en een Privacy Impact Assessment (PIA) uitgevoerd op het proces van de schuldhulpverlening. Op basis hiervan wordt momenteel het beveiligingsbeleid en privacy beleid opgesteld, dat ter goedkeuring aan het Dagelijks Bestuur wordt aangeboden, waarna het kan worden geïmplementeerd.

Daarnaast is, net zoals het geval is in de 22 SON-gemeenten, structurele capaciteit nodig voor de verplicht in te stellen functies, waaronder de Chief Information Security Officer (CISO), de Security Officer (SO) en de Functionaris Gegevensbescherming (= Privacy Officer, PO).

Tenslotte wordt een digitale tool ingezet om de informatiebeveiliging en privacy permanent te kunnen beheersen, monitoren, evalueren en aan te passen/actualiseren. De Stadsbank moet vanaf 25 mei 2018 de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) toepassen.

Aandachtspunten risico's

- Er zouden mogelijk financiële risico's kunnen optreden, indien de Stadsbank voor een deel van haar activiteiten vennootschapsbelasting moet afdragen op de hiermee behaalde 'winst'. De Stadsbank is in de huidige situatie voor haar activiteiten per 1 januari 2016 vrijgesteld van vennootschapsbelasting. De Belastingdienst heeft dit bevestigd in haar brief van 20 januari 2016. Hierin is tevens opgenomen dat vennootschapsbelastingplicht wel aan de orde kan komen, indien in de toekomst positieve saldi in de jaarrekening ontstaan. De Stadsbank zal dit in voorkomende gevallen moeten melden aan de Belastingdienst.
- In het kader van het informatiebeveiligingsbeleid en de privacy moet worden voldaan aan de vereisten van de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG) en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). In dit verband zijn en worden de nodige maatregelen genomen om cybercriminaliteit en datalekken te voorkomen. Bij de migratie van de ICT-omgeving is het technisch beheer en de infrastructuur bij een nieuwe leverancier ondergebracht. Met de nieuwe leveranciers zijn in de overeenkomsten afspraken gemaakt over het beschermen van data en (persoons)gegevens tegen cybercriminaliteit en datalekken. Daarbij worden ook de dragers van persoons- en bedrijfsgegevens beschermd tegen datalekken (denk aan mobiele telefoons en laptops). Daarnaast worden de medewerkers van de Stadsbank continue bewust gemaakt van de risico's die kunnen optreden bij het onzorgvuldig omgaan met persoons- en bedrijfsgegevens en de gevolgen die dit met zich meebrengt. Tenslotte wordt een tool ingezet om de risico's en maatregelen voor informatiebeveiliging en bescherming van persoonsgegevens te monitoren en te actualiseren.
- Voor het gebruikte softwarepakket Allegro is een excrow-overeenkomst afgesloten bij NCC Group, waar de broncodes zijn ondergebracht. Een mogelijk faillissement van de leverancier houdt dus in dat naar vervanging moet worden gezocht.
- Indien de Stadsbank aansprakelijk wordt gesteld voor schadegevallen voortvloeiende uit de beroepsbeoefening, kan het zijn dat deze niet vallen onder de huidige beroepsaansprakelijkheidsverzekering. Voor deze schadevergoedingen en eventuele proceskosten is dan geen dekking.
- Indien de Stadsbank aansprakelijk wordt gesteld voor schadegevallen kan het zijn dat deze niet vallen onder de algemene WA-verzekering van de bank. Voor deze schadevergoedingen is dan geen dekking aanwezig. Dit geldt ook voor eventuele proceskosten.
- De kosten van een WIA-uitkering kunnen verhaald worden op de veroorzaker van de arbeidsongeschiktheid. De bank heeft hiervoor geen speciale verzekering afgesloten.

Bestemmingsreserves

Met betrekking tot de bestemmingsreserves heeft het Algemeen Bestuur het volgende besloten:

Bestemmingsreserves

	Norm	Dotatie	Beoogde reserve	Opmerking
Inventaris		Geen dotatie (eenmalig €200.000 gedoteerd in 2012)	Voorlopig geen maximum	
ICT		Geen dotatie (eenmalig €200.000 gedoteerd in 2012)	Voorlopig geen maximum	
Personeels budget	1,25% geraamde personeels lasten	Pm (restant jaarlijks budget)	€ 65.000	
Borgfonds sanerings kredieten	10% uitstaand saldo sanerings kredieten	Voorlopig geen jaarlijkse dotatie	Voorlopig geen maximum	Op termijn besluitvorming over jaarlijkse dotatie

Voorzieningen

De bank heeft een aantal voorzieningen opgenomen. Voorzieningen worden ingesteld als er sprake is van een te kwantificeren financiële verplichting of financieel risico. Daarnaast kunnen tot voorzieningen ook gerekend worden de van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. De stand van de voorzieningen bedraagt € 359.800 per 31-12-2019.

Financiële kengetallen

In de gewijzigde artikel 11 van het BBV zijn er onder het tweede lid nog twee onderdelen toegevoegd: kengetallen en beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

De financiële kengetallen zijn een uniforme set van kengetallen die een betere inzicht geven in de financiële posities van de gemeenten en provincies, en daarmee ook informatie over de weer- en wendbaarheid van hun begrotingen. De volgende vijf kengetallen moeten volgens het BBV in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing worden opgenomen:

- Netto schuldquote en Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- Solvabiliteitsratio
- Grondexploitatie
- Structurele exploitatieruimte
- Belastingcapaciteit

De eerste twee kengetallen zijn in deze Primitieve begroting 2019 gepresenteerd. De overige kengetallen zijn niet van toepassing voor de Stadsbank, als gemeenschappelijke regeling voor schuldhulpverlening. De berekening van de kengetallen is conform de ministeriële richtlijnen voor de wijze waarop kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in de begroting en het jaarverslag van provincies en gemeenten (Stcrt. 2015, 20619).

Kengetallen	2019	2020	2021	2022
<i>Netto schuldquote</i>	3%	2%	0%	0%
<i>Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen</i>	53%	51%	48%	48%
<i>Solvabiliteitsratio</i>	6%	6%	7%	7%

NETTO SCHULDQUOTE

De netto schuldquote geeft de verhouding tussen het niveau van de schuldenlast en de eigen middelen. Dit kengetal geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden geeft inzicht in wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

Normaal bevindt de netto schuldquote van een gemeente zich ergens tussen de 0% en 100%. De netto schuldquote van de bank bevindt zich ver onder de kritische grens van 130% die de VNG voorschrijft.

SOLVABILITEITSRATIO

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De bank heeft over een langere periode een stabiele solvabiliteitsratio.

1.5.2. Onderhoud kapitaalgoederen

Eén van de basiselementen voor de financiële positie van de bank zijn de kapitaalgoederen en de onderhoudsstaat. Tot de kapitaalgoederen worden gerekend de gebouwen en de terreinen die in eigendom van de bank zijn.

Het Onderhoudsplan wordt jaarlijks geactualiseerd. De kosten kunnen worden gedekt uit de Voorziening Onderhoud gebouwen en installaties.

Ook zijn voor de komende jaren een aantal vervangingsinvesteringen in beeld gebracht. Deze worden jaarlijks opgenomen in de Meerjarenbegroting.

Bij de geplande onderhoudswerkzaamheden en investeringen is rekening gehouden met het afstoten van het gebouw in Hengelo en het groot onderhoud bij de vestiging in Enschede.

1.5.3. Financiering

Voor de uitvoering van de programma's zijn financiële middelen nodig. Hierin wordt o.a. via de treasuryfunctie en de declaraties voor verleende diensten voorzien.

Het Treasurystatuut van de bank is in 2015 door het Algemeen Bestuur geactualiseerd en geeft de beleidsmatige infrastructuur weer voor het uitvoeren van de treasuryfunctie. Het doel is om de kwaliteit van de uitvoering te verhogen.

Uitvoering treasury

In het door de bank vastgestelde Treasurystatuut is aangegeven dat een verantwoord en adequaat beheer van de financiële middelen wordt onderkend. Voor het begrotingsjaar 2019

gaan we uit van een totaal van € 142 miljoen aan binnenkomende gelden. Aan girale betalingen zal er € 142 miljoen uitgaan.

Ontwikkeling leningen

Het uitstaande saldo op de uitstaande leningen is bij het samenstellen van de begroting ongeveer € 5,0 miljoen. Ter dekking van de risico's beschikt de bank over een voorziening risicofonds van circa € 179.000 en een reserve borgfonds voor saneringskredieten van circa € 80.000.

Bij het samenstellen van de begroting zijn er 4 langlopende leningen met betrekking tot de huisvesting met een uitstaand saldo van circa € 1,4 miljoen.

Renteschema

Renteschema 2019 (bedragen in €)

a.	de externe rentelasten over de korte en lange financiering	68.700
b.	de externe rentebaten over de korte en lange financiering	-
	Saldo rentelasten en rentebaten	68.700
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	n.v.t.
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend	n.v.t.
c3.	De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	n.v.t.
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	-
d1.	Rente over eigen vermogen	n.v.t.
d2.	Rente over voorzieningen	n.v.t.
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	-
e.	De aan taakvelden toe te rekenen rente (renteomslag)	-
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury	-68.700

Ontwikkeling kort lopende verplichtingen

Door de bank wordt circa € 12,9 miljoen aan banktegoeden van klanten beheerd voor activiteiten op de korte termijn. Naast deze gelden is voor bancaire activiteiten een bedrag van ongeveer € 1,4 miljoen aan inleggelden van de deelnemende gemeenten beschikbaar.

De beschikbare liquide middelen bedragen ongeveer € 4,9 miljoen en daarnaast beschikt de bank over een deposito van € 8 miljoen met een rente typische looptijd van 3 maanden. Van de liquide middelen valt een bedrag van circa € 0,16 miljoen onder bankmiddelen. De overige liquide middelen zijn derden gelden en vallen niet onder het verplichte schatkistbankieren.

Er bestaat op dit moment geen noodzaak tot het aantrekken van vreemd vermogen.

Toezicht Provincie

De provincie heeft beleidskaders vastgesteld voor het houden van toezicht op de financiën van de gemeenschappelijke regelingen. Er is een wettelijke inzendplicht voor de begroting en jaarstukken. Daarnaast wordt aan het eind van elk kwartaal de staat van kasgeldlimiet opgemaakt, die betrekking heeft op de netto vlottende schulden. Bij een overschrijding van de kasgeldlimiet wordt de provincie op de hoogte gesteld.

Kasgeldlimiet

Het risico op kortlopende financiering wordt beperkt met een zogenoemde kasgeldlimiet op basis van de wet Financiering decentrale overheden (Fido). Dit houdt in dat de totale omvang van de vlottende schuld maximaal 8,2% van de batenkant van de begroting mag zijn. Het begrotingstotaal voor 2018 komt uit op € 10 miljoen. De kasgeldlimiet voor 2018 komt uit op circa € 820.000.

Bij het samenstellen van de begroting is er sprake van een overschot aan vlottende middelen, waardoor de ruimte dus groter is dan de genoemde limiet. De verwachting is dat hierin in het begrotingsjaar 2019 geen verandering komt.

Renterisiconorm

De Wet Fido stelt voor gemeenten ook de renterisiconorm vast. Elk jaar mag maximaal 20% van de omvang van de vaste schuld geherfinancierd worden. Doelstelling van de renterisiconorm is dat gemeenten hun leningenportefeuille zo moeten spreiden, dat de te lopen renterisico's gelijkmatig over de jaren worden gespreid. Door de ontwikkelingen in de budgetbeheerrekeningen zijn er mogelijkheden om de leningen met eigen middelen te financieren. De behoefte aan vreemd vermogen door het aangaan van langlopende geldleningen neemt daardoor af. Er zijn met betrekking tot de langlopende schulden geen problemen te verwachten in het kader van de wet Fido.

1.5.4. Verbonden partijen

De Stadsbank Oost Nederland heeft geen verbonden partijen maar is wel verbonden partij van de aangesloten gemeenten.

1.5.5. Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de beleidsmatige, toekomstgerichte aspecten van de bedrijfsvoering.

a. Kostenbewustzijn

Door werkprocessen te digitaliseren slaagt de Stadsbank erin de kwaliteit van de dienstverlening te optimaliseren, waarbij het personeel efficiënter kan worden ingezet. De klanten worden gestimuleerd zoveel mogelijk gebruik te maken van de portal 'Mijn Stadsbank'. Door effectieve inkoop worden de materiële kosten teruggedrongen. Hierbij wordt in voorkomende gevallen gebruik gemaakt van externe expertise en de mogelijkheden bij de deelnemende gemeenten.

b. Investeringsbeleid

De Stadsbank zet in op duurzame investeringen, gericht op innovatie en verdergaande digitalisering van processen.

c. Organisatiestructuur

De organisatie van de Stadsbank is integraal rondom de klant georganiseerd. Er zijn integrale klantteams met klantmanagers gevormd, waarin de verschillende disciplines van de dienstverlening zijn gebundeld. Meerdere klantteams vormen samen een gebiedsteam, die per

regio zijn ingedeeld. De gebiedsteams worden ondersteund door een administratieve backoffice en een beleidsadvies eenheid.

d. Administratieve organisatie en interne controle

De (werk)processen zijn ingericht op basis van het nieuwe dienstverleningsmodel en het handboek Administratieve Organisatie is geactualiseerd. De interne controle zal worden geïntensiveerd, waarbij zoveel mogelijk gebruik gemaakt wordt van de mogelijkheden van automatisering van zowel processen als controles.

e. Informatie en automatisering

In 2017 heeft de migratie van de ICT-omgeving plaatsgevonden, waarbij het technisch beheer en de infrastructuur bij een nieuwe leverancier is ondergebracht. Deze migratie is succesvol verlopen. Met de nieuwe leverancier zijn in de overeenkomsten afspraken gemaakt over het beschermen van data en gegevens tegen cybercriminaliteit en datalekken. Daarbij zijn en worden ook de dragers van persoons- en bedrijfsgegevens beschermd tegen datalekken (denk aan mobiele telefoons en laptops). Bovendien worden de medewerkers van de Stadsbank bewust gemaakt van de risico's die kunnen optreden bij het onzorgvuldig omgaan met persoons- en bedrijfsgegevens en de gevolgen die dit met zich meebrengt. Naast preventie zal ook aandacht wordt geschonken aan gevolgmaatregelen bij het optreden van datalekken.

f. (Management)informatie voorziening

Er worden tweemaandelijks managementrapportages opgesteld, waarbij in één oogopslag de ontwikkeling van de belangrijkste stuurindicatoren is weergegeven, met daarachter toelichtende overzichten. Ook heeft een verdere digitalisering van de informatievoorziening plaatsgevonden. De managementinformatie en inrichting van het dashboard bij de gebiedsteams worden in 2019 verder doorontwikkeld, waarbij wordt aangesloten op de stuurindicatoren van het nieuwe dienstverleningsmodel.

g. Marktkansen en –bedreigingen

Door middel van de gevormde gebiedsteams en klantteams wordt klantvriendelijker en waar mogelijk op locatie dichtbij de klant gewerkt. Hierbij worden nieuwe initiatieven ontwikkeld, waarbij de focus ligt op de versterking van de verbinding met ketenpartners en vrijwilligers en de mogelijkheden die 'Mobility Mentoring' biedt. De Stadsbank kijkt samen met de burger naar hoe het probleem kan worden opgelost en hoe een probleem in de toekomst kan worden voorkomen. Door deze korte lijnen kunnen bovendien effectiever verbindingen worden gelegd met andere beleidsterreinen en wordt aangesloten bij de ontwikkelingen in het sociaal domein.

Er zouden financiële risico's kunnen optreden, als de Stadsbank voor een deel van haar activiteiten Vennootschapsbelasting moet afdragen op de hiermee behaalde winst. De Belastingdienst heeft in haar brief van 20 januari 2016 bevestigd dat de Stadsbank in de huidige situatie voor haar activiteiten per 1 januari 2016 is vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

h. Risicomanagement

De Stadsbank heeft het toekomstige profiel voor het risicomanagement afgestemd op het nieuwe dienstverleningsmodel. Het Algemeen Bestuur heeft de nieuwe kaders voor het weerstandsvermogen en de risicobeheersing vastgesteld in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen en Risicobeheersing Stadsbank Oost Nederland 2016 – 2019'. Deze kaders worden in het nieuwe model toegepast, waarbij organisatiebreed periodiek een risicoanalyse en frauderisico-analyse plaatsvindt. Ook wordt specifiek aandacht geschonken aan de cultuuraspecten en de bewustwording bij het personeel.

i. Informatiebeveiligingsbeleid en privacy

De Stadsbank moet voldoen aan de wijzigingen in de relevante landelijke en Europese wet- en regelgeving op deze terreinen. Voor de ondersteuning en begeleiding bij de opzet en implementatie van het informatiebeveiligingsbeleid en privacy is externe expertise ingehuurd. Hierbij wordt aangesloten bij de modellen die door de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG) zijn opgesteld. Er is een plan van aanpak opgesteld en een Privacy Impact Assessment (PIA) uitgevoerd op het proces van de schuldhulpverlening. Op basis hiervan wordt in 2018 het beveiligingsbeleid en privacy beleid opgesteld, dat ter goedkeuring aan het Dagelijks Bestuur wordt aangeboden, waarna het kan worden geïmplementeerd. Daarnaast is, net zoals het geval is in de 22 SON-gemeenten, structurele capaciteit nodig voor de verplicht in te stellen functies, waaronder de Chief Information Security Officer (CISO), de Security Officer (SO) en de Functionaris Gegevensbescherming (= Privacy Officer, PO). Tenslotte wordt een digitale tool ingezet om de informatiebeveiliging en privacy permanent te kunnen beheersen, monitoren, evalueren en aan te passen/actualiseren. De Stadsbank moet vanaf 25 mei 2018 de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) toepassen.

2. Financiële begroting

2.1. Overzicht van Baten en Lasten in de begroting 2019

In dit overzicht geven wij de lasten en baten van de programma's weer. Tevens wordt inzicht gegeven in het geraamde resultaat.

Programmarekening

<u>LASTEN (bedragen in €)</u>	<u>Primitief 2019</u>
Programma 1:	
Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen	6.464.900
<i>Subtotaal</i>	<u>6.464.900</u>
Algemene dekkingsmiddelen	-
Overhead	4.143.400
Heffing VPB	-
Bedrag onvoorzien	-
TOTAAL LASTEN	<u><u>10.608.300</u></u>
<hr/>	
BATEN (bedragen in €)	
Programma 1:	
Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen	10.611.100
<i>Subtotaal</i>	<u>10.611.100</u>
Algemene dekkingsmiddelen	-
Overhead	-
Heffing VPB	-
Bedrag onvoorzien	-
TOTAAL BATEN	<u><u>10.611.100</u></u>
<hr/>	
<i>TOTAAL LASTEN</i>	10.608.300
<i>TOTAAL BATEN</i>	10.611.100
GEPROGNOSTICEERD SALDO VAN BATEN EN LASTEN	<u><u>2.800</u></u>

Taakvelden

<u>LASTEN (bedragen in €)</u>	<u>Primitief 2019</u>
0.4 Overhead	4.074.700
0.5 Treasury	68.700
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+, onderdeel Schuldhulpverlening	6.464.900
TOTAAL LASTEN	<u><u>10.608.300</u></u>
<hr/>	
<u>BATEN (bedragen in €)</u>	
0.4 Overhead	-
0.5 Treasury	-
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+, onderdeel Schuldhulpverlening	10.611.100
TOTAAL BATEN	<u><u>10.611.100</u></u>
<hr/>	
<i>TOTAAL LASTEN</i>	10.608.300
<i>TOTAAL BATEN</i>	10.611.100
GEPROGNOSTICEERD SALDO	<hr/>
VAN BATEN EN LASTEN	<u><u>2.800</u></u>

Zowel de indeling op taakvelden als programmarekening bevat het geprognosticeerde saldo van baten en lasten vóór de mutaties in de reserves. Het saldo van baten en lasten in de Primitieve Begroting 2019 bedraagt € 2.800 positief.

Mutaties in de reservepositie

(bedragen in €)	Primitief 2019
TOTAAL LASTEN	10.608.300
TOTAAL BATEN	<u>10.611.100</u>
GEPROGNOSTICEERD SALDO	
VAN BATEN EN LASTEN	<u>2.800</u>
<i>Mutaties reserves</i>	
Algemene reserve	2.800-
<i>Toevoeging/onttrekking</i>	
<i>aan reserves</i>	<u>-2.800</u>
TE REALISEREN RESULTAAT	<u>-</u>

Uitgangspunten begroting 2019-2022

Het afgelopen jaar heeft de Stadsbank Oost Nederland het nieuwe dienstverlenings- en bekostigingsmodel geïmplementeerd. De primaire diensten betreffen directe kosten die worden doorberekend als kostprijs per dienst. De materiele kosten en ondersteunde diensten worden als indirecte kosten middels de jaarlijkse bestaansbijdrage (bestaanskosten) voldaan.

De totale bijdrage van de gemeenten is in feite een optelsom van een bijdrage in de bestaanskosten (statisch deel) en een bijdrage per dienstafname (dynamisch deel). Elke deelnemende gemeente heeft de mogelijkheid om jaarlijks maximaal 10% en binnen 4 jaar maximaal 20% minder diensten (= aantallen) af te nemen binnen het basispakket en de intake¹. Dit vertaalt zich direct in een evenredige mutatie in de direct beïnvloedbare personeelskosten (aantal x tarief) (budgettair betekent dit dat een gemeente grofweg en indicatief in 10-15 % van het gemeentelijke budget voor de SON kan variëren). Bij een gemeentelijke wijziging in basisdienstverlening en de intake die de bandbreedte van 20 % in 4 jaar overschrijdt, geldt een overnameverplichting van het betreffende personeel en doorbetaling van de indirecte kosten voor een bepaalde afbouwperiode. Indien deze situatie zich voordoet worden de financiële gevolgen specifiek voor die desbetreffende gemeente in beeld gebracht.

De primaire begroting 2018, de jaarcijfers uit de jaarrekening 2017, het productenboek 2018 en de richtlijnen en voorwaarden van de Twentse en Achterhoekse gemeenten zullen gezamenlijk de leidraad vormen voor de begroting 2019-2022. Hierin is immers het meeste recente beleid opgenomen (bestaand beleid). Daarnaast moeten alle gemeenten rekening houden met de effecten van de structurele kwaliteitsimpuls op de gemeentelijke bijdrage (zie hoofdstuk 1.3.).

- Prijsmutaties

De prijs netto materiële overheidsconsumptie (imoc) van de Macro Economische Verkenning (MEV), opgesteld door het Centraal Plan Bureau (CPB), dient als prijsindex voor de prijscompensatie. Op basis van de verwachtingen van het CPB bedraagt deze imoc-index 1,4%

¹ Nota 'Vormgeving gemeenschappelijke basis & solidariteit binnen GR SON', juni 2015

voor 2018 (MEV 2018, bijlage 02). Voor de begroting 2019 wordt deze index met +1,5% gecorrigeerd, betreffende de correcties ten opzichte van de prognoses in de MEV 2017 voor 2016 (+0,3%), 2017 (+0,6%) en 2018 (+0,6%). Voor 2019 wordt dan rekening gehouden met een prijsindexatie van +2,9%. Voor de jaren 2020-2022 wordt de imoc-index van 1,4% doorgetrokken.

- Loonmutaties

De salarisstaat op 1 januari 2018 dient als basis voor de loonkosten in de begroting 2019-2022. Voor de vacatures wordt er van de salariskosten van de functieschaal op het maximum min twee periodieken uitgegaan.

De huidige CAO gemeenten heeft een looptijd tot 1 januari 2019 en daarom wordt uitgegaan van de loonvoet sector overheid uit de MEV (MEV 2018, bijlage 2). Het CPB gaat uit van een loonstijging van 2,7% in 2018. Voor 2019 is nog geen prognose afgegeven. Daarom wordt het cijfer voor 2018 ook van toepassing verklaard voor 2019. Voor de jaren 2020-2022 wordt deze indexatie van 2,7% doorgetrokken.

- Indexering tarieven en bestaanskosten op basis van de loon- en prijsmutaties

De tarieven in de primaire begroting 2018 zijn volledig berekend op basis van de dienstenbeschrijving en bijbehorend werkproces. Uitgaande van een bestaand dienstenaanbod stelt de Stadsbank voor om de tarieven van de diensten in 2019 met 2,7% te indexeren; dit aangezien de kostprijs van de diensten volledig uit de personeelscomponent bestaat. In de begrotingsperiode 2020-2022 wordt eveneens een tariefindexering van 2,7% toegepast.

De bestaanskosten betreffen zowel een loon- als een materiële component. De indexering voor het jaar 2019 en voor de periode 2020-2022 wordt in de onderstaande tabel weergegeven.

Indexering Bestaanskosten	2019	2019-2021
- loonkosten component (ca. 45%)	$45\% * +2,7\% = +1,22\%$	$45\% * +2,7\% = +1,22\%$
- materiële kosten (ca. 55%)	$55\% * +2,9\% = +1,60\%$	$55\% * +1,4\% = +0,77\%$
Indexering	+ 2,82%	+ 1,99%

- Kwantitatieve omvang dienstverlening

De werkelijke omvang van de dienstverlening in 2017, zoals deze in de jaarrekening 2017 wordt gepresenteerd, vormt in principe de basis voor de omvang van de dienstverlening in de begroting 2019. Dat volumeaantal wordt vervolgens stabiel gehouden in de meerjarenraming 2020-2022. Daarbij wordt rekening gehouden met de voorwaarden die de Achterhoekse gemeenten stellen aan de mutatie in de gemeentelijke bijdrage (maximale stijging met 1,6% in 2019). Daarnaast moeten alle gemeenten rekening houden met de effecten van de structurele kwaliteitsimpuls op de gemeentelijke bijdrage (zie hoofdstuk 1.3.).

De producten met een langere looptijd, zoals beschermingsbewind, kunnen hier een uitzondering op vormen. Hiervoor wordt geraamd op basis van de te verwachten prognoses. Additionele afspraken worden vooralsnog niet opgenomen in de begroting 2019-2022, tenzij er nu al afspraken zijn gemaakt voor deze periode.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Personeelslasten (bedragen in €)

Personeelslasten	Primair 2018	Primitief 2019
Salarissen, sociale lasten en overige personeelslasten van het eigen personeel	6.271.400	7.178.700
Salarissen van het tijdelijk personeel	1.671.700	1.032.600
Totaal	7.943.100	8.211.300

Om snel te kunnen anticiperen op veranderingen in de huidige dienstverlening en met het oog op de toekomstige personele invulling van het door de deelnemende gemeenten gevraagde dienstverleningsmodel, werkt de Bank met een flexibele schil. Deze flexibele schil is (bestuurlijk) bepaald op 10%.

Reservepositie

De verwachte reservepositie van de bank ziet er per 31 december 2019 als volgt uit:

Weerstandscapaciteit per 31 december 2019 (bedragen in €)

Reserves	Bedrag
Algemene reserve	857.000
Bestemmingsreserve	466.900
Totaal	1.323.900

De volledige staat van reserves en voorzieningen is als bijlage in deze begroting opgenomen.

2.2. Meerjarenperspectief 2019-2022

De meerjarenraming laat voor de komende jaren het volgende beeld zien:

De meerjarenraming 2019-2022 (bedragen in €)

Begrotingsjaar	Lasten	Baten	Resultaat van baten en lasten	Gerealiseerd resultaat
2019	10.608.300	10.611.100	2.800	-
2020	10.862.700	10.863.800	1.100	-
2021	11.110.400	11.108.000	-2.400	-
2022	11.354.800	11.356.900	2.100	-

Het geraamde resultaat van lasten en baten sluit voor de jaren 2019-2022 met een klein positief of negatief saldo. Vervolgens vinden de mutaties op de Algemene reserve plaats waarna elke jaarschijf van de begroting 2019-2022 op nul sluit.

Tevens is er een inschatting gemaakt van de noodzakelijke (vervangings-)investeringen die de Stadsbank de komende jaren zal moeten doen. Het betreft hier reguliere vervangingen die vanuit de vrijval van de huidige afschrijvingslast kunnen worden gedekt.

De te verwachten investeringen voor de periode 2019-2022 zijn in bijlage 3 opgenomen. Uiteraard zal bij concrete aanschaf of vervanging gekeken worden naar nut en noodzaak van de investering en zal eventuele gezocht worden naar andere innovatieve oplossingen.

Toelichting op de meerjarenramingen 2019 – 2022

1. Meerjarenperspectief – programmarekening

LASTEN (bedragen in €)	Primitief 2019	Primitief 2019	Primitief 2019	Primitief 2022
Programma 1:				
Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen	6.464.900	6.628.700	6.783.900	6.933.100
Subtotaal	6.464.900	6.628.700	6.783.900	6.933.100
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-
Overhead	4.143.400	4.234.000	4.326.500	4.421.700
Heffing VPB	-	-	-	-
Bedrag onvoorzien	-	-	-	-
TOTAAL LASTEN	10.608.300	10.862.700	11.110.400	11.354.800
BATEN (bedragen in €)				
Programma 1:				
Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen	10.611.100	10.863.800	11.108.000	11.356.900
Subtotaal	10.611.100	10.863.800	11.108.000	11.356.900
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-
Overhead	-	-	-	-
Heffing VPB	-	-	-	-
Bedrag onvoorzien	-	-	-	-
TOTAAL BATEN	10.611.100	10.863.800	11.108.000	11.356.900
TOTAAL LASTEN	10.608.300	10.862.700	11.110.400	11.354.800
TOTAAL BATEN	10.611.100	10.863.800	11.108.000	11.356.900
GEPROGNOSTICEERD SALDO VAN BATEN EN LASTEN	2.800	1.100	-2.400	2.100

2. Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

De salarissen, sociale lasten en overige personeelslasten zijn op basis van de vastgestelde uitgangspunten voor de periode 2019-2022 in beeld gebracht. De salarissen van het tijdelijk personeel zijn op basis van dezelfde uitgangspunten opgenomen.

De meerjarenraming 2019-2022 (bedragen in €)				
	2019	2020	2021	2022
Salarissen, sociale lasten en overige personeelslasten van het eigen personeel	7.178.700	7.368.800	7.551.600	7.729.300
Salarissen van het tijdelijk personeel	1.032.600	1.060.500	1.089.100	1.118.500
Totaal	8.211.300	8.429.300	8.640.700	8.847.800

3. Taakvelden

LASTEN (bedragen in €)	Primitief 2019	Primitief 2019	Primitief 2019	Primitief 2022
0.4 Overhead	4.074.700	4.172.300	4.271.800	4.374.000
0.5 Treasury	68.700	61.700	54.700	47.700
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+, onderdeel Schuldhulpverlening	6.464.900	6.628.700	6.783.900	6.933.100
TOTAAL LASTEN	10.608.300	10.862.700	11.110.400	11.354.800
BATEN (bedragen in €)				
0.4 Overhead	-	-	-	-
0.5 Treasury	-	-	-	-
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+, onderdeel Schuldhulpverlening	10.611.100	10.863.800	11.108.000	11.356.900
TOTAAL BATEN	10.611.100	10.863.800	11.108.000	11.356.900
TOTAAL LASTEN	10.608.300	10.862.700	11.110.400	11.354.800
TOTAAL BATEN	10.611.100	10.863.800	11.108.000	11.356.900
GEPROGNOSTICEERD SALDO VAN BATEN EN LASTEN	2.800	1.100	-2.400	2.100

4. Mutaties in de reservepositie 2019-2022

(bedragen in €)	Primitief 2019	Primitief 2020	Primitief 2021	Primitief 2022
TOTAAL LASTEN	10.608.300	10.862.700	11.110.400	11.354.800
TOTAAL BATEN	10.611.100	10.863.800	11.108.000	11.356.900
GEPROGNOSTICEERD SALDO VAN BATEN EN LASTEN	2.800	1.100	-2.400	2.100
<i>Mutaties reserves</i>				
Algemene reserve	2.800-	1.100-	2.400	2.100-
<i>Toevoeging/onttrekking aan reserves</i>	-2.800	-1.100	2.400	-2.100
TE REALISEREN RESULTAAT	-	-	-	-

5. Geprognosticeerde balans 2019-2022

(bedragen in €)	1-1-2019	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022
ACTIVA					
<i>Vaste activa</i>					
Materiële vaste activa	2.214.000	2.011.100	1.850.100	1.616.500	1.678.200
Financiële vaste activa	5.013.700	5.013.700	5.013.700	5.013.700	5.013.700
Totaal vaste activa	7.227.700	7.024.800	6.863.800	6.630.200	6.691.900
<i>Vlottende activa</i>					
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	992.700	992.700	992.700	992.700	992.700
Liquide middelen	12.175.400	12.175.400	12.175.400	12.175.400	12.175.400
Overlopende activa	440.500	440.500	440.500	440.500	440.500
Totaal vlottende activa	13.608.600	13.608.600	13.608.600	13.608.600	13.608.600
TOTAAL ACTIVA	20.836.300	20.633.400	20.472.400	20.238.800	20.300.500
(bedragen in €)					
PASSIVA					
<i>Vaste passiva</i>					
Eigen vermogen	1.321.100	1.323.900	1.325.000	1.322.600	1.324.700
Voorzieningen	348.500	359.800	366.600	342.800	347.800
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	2.833.100	2.698.300	2.563.500	2.428.700	2.293.900
Totaal vaste passiva	4.502.700	4.382.000	4.255.100	4.094.100	3.966.400
<i>Vlottende passiva</i>					
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	15.811.900	15.729.700	15.695.600	15.623.000	15.812.400
Overlopende passiva	521.700	521.700	521.700	521.700	521.700
Totaal vlottende passiva	16.333.600	16.251.400	16.217.300	16.144.700	16.334.100
TOTAAL PASSIVA	20.836.300	20.633.400	20.472.400	20.238.800	20.300.500

2.3. Voorstel tot vaststelling van de begroting

De begroting 2019-2022 toont het volgende gerealiseerde resultaat van de baten en lasten:

<u>Begrotingsjaar 2019:</u>	€ 2.800 positief
<u>Jaarschijf 2020:</u>	€ 1.100 positief
<u>Jaarschijf 2021:</u>	€ 2.400 negatief
<u>Jaarschijf 2022:</u>	€ 2.100 positief

Op basis van bestaande bestuursbesluiten en beleidsuitgangspunten worden eventuele mutaties in de reserves doorgevoerd. Hierna heeft de begroting 2019-2022 voor het jaar 2019, evenals voor de jaren 2020-2022, een sluitende begroting.

Begrotingsjaar 2019:	€ 0,-
Jaarschijf 2020:	€ 0,-
Jaarschijf 2021:	€ 0,-
Jaarschijf 2022:	€ 0,-

Bijlagen

Bijlage 1: Categoriele begroting en meerjarenraming

LASTEN (bedragen in €)	Primitief 2019	Primitief 2020	Primitief 2021	Primitief 2022
Personeelslasten totaal	8.211.300	8.429.300	8.640.700	8.847.800
Rente en Afschrijvingen	533.900	528.500	523.200	517.900
Huisvesting	138.000	140.000	142.000	144.000
Bureaunkosten	335.300	340.000	344.700	349.400
Beheerskosten	1.315.500	1.350.600	1.385.500	1.421.400
Mutaties voorzieningen	74.300	74.300	74.300	74.300
TOTAAL LASTEN	10.608.300	10.862.700	11.110.400	11.354.800
BATEN (bedragen in €)				
Bijdrage bestaanskosten	3.678.900	3.752.100	3.826.800	3.903.000
Preventie & Voorlichting	-	-	-	-
Indicatiestelling	748.900	785.000	806.300	827.500
Kredietverstrekking	525.900	525.900	525.900	525.900
Stabilisatie & Herstel	4.451.600	4.568.600	4.690.600	4.815.300
Minnelijk schuldregelen	1.029.300	1.050.800	1.072.100	1.093.800
Nazorg	10.400	10.800	11.100	11.500
Additionele afspraken	166.100	170.600	175.200	179.900
TOTAAL BATEN	10.611.100	10.863.800	11.108.000	11.356.900
TOTAAL LASTEN	10.608.300	10.862.700	11.110.400	11.354.800
TOTAAL BATEN	10.611.100	10.863.800	11.108.000	11.356.900
GEGROGNOSTICEERD SALDO VAN BATEN EN LASTEN	2.800	1.100	-2.400	2.100
<i>Toevoeging/onttrekking aan reserves</i>	<i>-2.800</i>	<i>-1.100</i>	<i>2.400</i>	<i>-2.100</i>
TE REALISEREN RESULTAAT	-	-	-	-

Bijlage 2: Staat van reserves en voorzieningen

Overzicht Reserves 2019-2022

Soort Reserve (bedragen in €)	Boekwaarde 31-12-2017	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Boekwaarde 1-1-2019	+	-/-	Boekwaarde 1-1-2020	+	-/-	Boekwaarde 1-1-2021	+	-/-	Boekwaarde 1-1-2022	+	-/-	Boekwaarde 31-12-2022
Algemene reserves															
Algemene reserve	967.400	-113.200	854.200	2.800	-	857.000	1.100	-	858.100	-2.400	855.700	2.100	-	-	857.800
subtotaal	967.400	-113.200	854.200	2.800	-	857.000	1.100	-	858.100	-2.400	855.700	2.100	-	-	857.800
Bestemmingsreserves															
Borgfonds saneringskredieten	80.000	-	80.000	-	-	80.000	-	-	80.000	-	80.000	-	-	-	80.000
Personeel	65.500	-	65.500	-	-	65.500	-	-	65.500	-	65.500	-	-	-	65.500
ICT	130.900	-	130.900	-	-	130.900	-	-	130.900	-	130.900	-	-	-	130.900
Inventaris	190.500	-	190.500	-	-	190.500	-	-	190.500	-	190.500	-	-	-	190.500
subtotaal	466.900	-	466.900	-	-	466.900	-	-	466.900	-	466.900	-	-	-	466.900
TOTAAL RESERVES	1.434.300	-113.200	1.321.100	2.800	-	1.323.900	1.100	-	1.325.000	-2.400	1.322.600	2.100	-	-	1.324.700

Overzicht Voorzieningen 2019-2022

Soort Voorziening (bedragen in €)	Boekwaarde 31-12-2017	+	-/-	Boekwaarde 1-1-2019	+	-/-	Boekwaarde 1-1-2020	+	-/-	Boekwaarde 1-1-2021	+	-/-	Boekwaarde 1-1-2022	+	-/-	Boekwaarde 31-12-2022
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's																
Voormatig personeel	326.700	-	-	326.700	-	-	326.700	-	-	326.700	-	-	326.700	-	-	326.700
Egalisatievoorzieningen																
Groot onderhoud	40.300	24.300	-42.800	21.800	24.300	-13.000	33.100	24.300	-17.500	39.900	24.300	-48.100	16.100	24.300	-19.300	21.100
TOTAAL VOORZIENINGEN	367.000	24.300	-42.800	348.500	24.300	-13.000	359.800	24.300	-17.500	366.600	24.300	-48.100	342.800	24.300	-19.300	347.800

Bijlage 3: Investerings 2019–2022

Programma: Algemeen Bestuur (bedragen in €)			2019	2020	2021	2022
Investerings						
- Machines, apparaten en installaties			7.000	-	7.400	21.800
- Overige materiële vaste activa			131.300	180.200	100.200	381.100
Totaal investeringen			138.300	180.200	107.600	402.900
<hr/>						
Budgettaire lasten	Afschr. termijn	Invest. jaar	2019	2020	2021	2022
- Machines, apparaten	15 jaar	2019	500	500	500	500
	15 jaar	2021	-	-	500	500
	15 jaar	2022	-	-	-	1.500
<hr/>						
- Overige materiële vaste activa	3 - 10 jaar	2019	30.200	30.200	30.200	30.200
	3 - 10 jaar	2020	-	41.700	41.700	41.700
	3 - 10 jaar	2021	-	-	20.100	20.100
	3 - 10 jaar	2022				76.200
Totaal budgettaire lasten			30.700	72.400	93.000	170.700
<hr/>						
			2019	2020	2021	2022
Totaal Investerings			138.300	180.200	107.600	402.900
Totaal Budgettaire lasten			30.700	72.400	93.000	170.700
<hr/>						
Dekking budgettaire lasten			2019	2020	2021	2022
Vrijval vervangingsinvesteringen			30.700	72.400	93.000	170.700
Ten laste van de exploitatie			-	-	-	-
TOTAAL			30.700	72.400	93.000	170.700

Bijlage 4: Basis facturatie-systematiek

De gemeentelijke bijdrage in de exploitatie van de Stadsbank Oost Nederland is gebaseerd op de declaratie van de verzorgde dienstverlening en het aandeel in de kosten van het programma Algemeen Bestuur (= bestaanskosten).

De verzorgde dienstverlening bestaat uit de basisdienstverlening en de optionele (= additionele) dienstverlening. De basisdienstverlening wordt in rekening gebracht op basis van aantal x standaardtarief. Met betrekking tot de optionele dienstverlening worden maatwerkafspraken gemaakt.

Het gemeentelijke aandeel in de begrote kosten van het programma Algemeen Bestuur wordt naar rato bepaald door de afgenomen dienstverlening (75%) en het aantal huishoudens (25%) van de betreffende gemeente. De opbrengsten uit deposito worden in mindering gebracht op de bestaanskosten.

Deze bekostigingssystematiek is gebaseerd op het nieuwe dienstverleningsmodel en is door het Algemeen Bestuur vastgesteld op 25 juni 2015.

Primitieve begroting 2019 per gemeente

Gemeente	Huishoudens* abs.	Standaard dienstverlening (excl. Besch. Bew.)	Beschermings- Bewind (excl Btw)	Additionele dienstverlening	Bijdrage Bestaanskosten	Totaal bijdrage Primitief 2019	Totaal bijdrage Primair 2018	Vershil
Aalten	11.302	48.198	23.654	11.343	67.205	150.400	147.002	3.398
Almelo	31.997	405.478	229.925	3.410	373.979	1.012.792	956.928	55.864
Berkelland	18.665	120.271	34.923	-	128.159	283.353	275.719	7.634
Borne	9.548	69.197	30.032	-	78.522	177.751	154.467	23.283
Bronckhorst	15.473	83.545	19.682	-	80.350	183.577	168.778	14.799
Dinkelland	10.097	32.480	22.721	2.836	48.361	106.398	98.056	8.343
Enschede	77.572	1.037.818	736.109	101.474	1.163.218	3.038.619	2.917.891	120.728
Haaksbergen	10.051	55.484	40.709	2.279	76.672	175.144	155.632	19.512
Hellendoorn	14.466	71.089	26.615	1.623	92.875	192.202	177.966	14.236
Hengelo	37.072	244.281	149.660	328	357.248	751.517	720.788	30.729
Hof van Twente	14.692	110.248	41.734	492	120.172	272.646	254.351	18.296
Lochem	14.594	82.059	42.054	12.637	124.080	260.830	237.024	23.806
Losser	9.258	33.755	24.230	164	62.386	120.535	114.817	5.719
Montferland	15.161	150.474	51.325	1.812	138.937	342.548	316.930	25.618
Oldenzaal	13.904	95.945	54.069	9.491	120.798	280.303	267.854	12.449
Oost Gelre	12.281	65.070	34.533	-	79.446	179.049	166.993	12.056
Oude IJsselstreek	16.914	121.454	53.150	11.097	154.658	340.359	310.728	29.631
Rijssen-Holten	14.026	91.639	45.750	1.295	84.388	223.072	191.073	31.999
Tubbergen	7.920	25.568	7.187	1.582	39.366	73.703	64.976	8.727
Twenterand	13.032	47.105	43.547	76.902	81.769	249.323	250.267	-945
Wierden	9.409	59.148	21.456	-	45.360	125.964	113.162	12.801
Winterswijk	12.678	148.143	66.218	4.920	160.950	380.231	351.235	28.997
Totaal	390.112	€ 3.198.449	€ 1.799.283	€ 243.685	€ 3.678.900	€ 8.920.317	€ 8.412.637	€ 507.680

* bron CBS 2017

Substantiële verschillen tussen de gemeentelijke bijdragen in de Primaire begroting 2018 en de Primitieve begroting 2019 worden hoofdzakelijk veroorzaakt door het beschikbaar gestelde budget voor de caseload verlagings bij het onderdeel budgetbeheer en schuldregeling (structurele kwaliteitsimpuls, zie hoofdstuk 1.3.). In de onderstaande tabel wordt dat onderdeel ook apart weergegeven.

Gemeente	Huishoudens* abs.	Totaal bijdrage Primair 2018	Caseload verlaging	Autonome ontwikkelingen**	Totaal bijdrage Primitief 2019
Aalten	11.302	147.002	9.473	-6.075	150.400
Almelo	31.997	956.928	57.767	-1.903	1.012.792
Berkelland	18.665	275.719	17.141	-9.507	283.353
Borne	9.548	154.467	10.824	12.459	177.751
Bronckhorst	15.473	168.778	12.092	2.707	183.577
Dinkelland	10.097	98.056	4.846	3.497	106.398
Enschede	77.572	2.917.891	147.918	-27.190	3.038.619
Haaksbergen	10.051	155.632	8.663	10.849	175.144
Hellendoorn	14.466	177.966	11.596	2.640	192.202
Hengelo	37.072	720.788	39.355	-8.626	751.517
Hof van Twente	14.692	254.351	17.871	425	272.646
Lochem	14.594	237.024	12.022	11.784	260.830
Losser	9.258	114.817	3.827	1.892	120.535
Montferland	15.161	316.930	20.638	4.980	342.548
Oldenzaal	13.904	267.854	13.913	-1.464	280.303
Oost Gelre	12.281	166.993	9.838	2.218	179.049
Oude IJsselstreek	16.914	310.728	24.615	5.016	340.359
Rijssen-Holten	14.026	191.073	18.657	13.342	223.072
Tubbergen	7.920	64.976	4.338	4.389	73.703
Twenterand	13.032	250.267	8.640	-9.585	249.323
Wierden	9.409	113.162	10.268	2.533	125.964
Winterswijk	12.678	351.235	23.540	5.457	380.231
Totaal	390.112	€ 8.412.637	€ 487.842	€ 19.838	€ 8.920.317

* bron CBS 2017

** prijs/volume ontwikkeling zonder caseload verlaging

Bijlage 5: Meerjarenraming per gemeente

Gemeente	Huishoudens* abs.	Standaard dienstverlening (excl. Bescherm. Bew.)	Beschermings- Bewind (excl Btw)	Additionele dienstverlening	Bijdrage Bestaanskosten	Totaal bijdrage Primitief 2020
Aalten	11.302	49.494	24.299	-	68.543	142.336
Almelo	31.997	416.518	236.194	3.500	381.420	1.037.632
Berkelland	18.665	123.542	35.875	-	130.709	290.126
Borne	9.548	86.296	30.851	-	80.084	197.231
Bronckhorst	15.473	85.816	20.219	-	81.949	187.984
Dinkelland	10.097	33.366	23.341	4.113	49.324	110.144
Enschede	77.572	1.066.040	756.183	104.216	1.186.363	3.112.802
Haaksbergen	10.051	56.989	41.820	2.338	78.198	179.345
Hellendoorn	14.466	73.010	27.341	1.666	94.723	196.740
Hengelo	37.072	250.850	153.741	336	364.356	769.283
Hof van Twente	14.692	113.224	42.871	504	122.563	279.162
Lochem	14.594	84.290	43.201	12.297	126.549	266.337
Losser	9.258	34.663	24.891	168	63.628	123.350
Montferland	15.161	154.578	52.724	168	141.701	349.171
Oldenzaal	13.904	98.533	55.542	9.234	123.201	286.510
Oost Gelre	12.281	66.834	35.475	-	81.027	183.336
Oude IJsselstreek	16.914	124.716	54.599	10.886	157.735	347.936
Rijssen-Holten	14.026	94.085	46.997	1.330	86.067	228.479
Tubbergen	7.920	26.257	7.383	168	40.149	73.957
Twenterand	13.032	48.332	44.734	68.528	83.396	244.990
Wierden	9.409	60.743	22.041	-	46.262	129.046
Winterswijk	12.678	152.151	68.024	8.016	164.153	392.344
Totaal	390.112	€ 3.300.327	€ 1.848.346	€ 227.468	€ 3.752.100	€ 9.128.241

* bron CBS 2017

Gemeente	Huishoudens* abs.	Standaard dienstverlening (excl. Beschem. Bew.)	Beschermings- Bewind (excl Btw)	Additionele dienstverlening	Bijdrage Bestaanskosten	Totaal bijdrage Primitief 2021
Aalten	11.302	50.872	24.956	-	69.907	145.735
Almelo	31.997	428.005	242.590	3.597	389.013	1.063.205
Berkelland	18.665	126.946	36.847	-	133.312	297.105
Borne	9.548	88.676	31.689	-	81.678	202.043
Bronckhorst	15.473	88.166	20.767	-	83.580	192.513
Dinkelland	10.097	34.286	23.972	4.113	50.306	112.677
Enschede	77.572	1.095.422	776.657	107.042	1.209.982	3.189.103
Haaksbergen	10.051	58.563	42.951	2.404	79.755	183.673
Hellendoorn	14.466	75.044	28.080	1.712	96.609	201.445
Hengelo	37.072	257.862	157.900	346	371.610	787.718
Hof van Twente	14.692	116.356	44.030	519	125.003	285.908
Lochem	14.594	86.620	44.369	12.333	129.068	272.390
Losser	9.258	35.627	25.566	173	64.895	126.261
Montferland	15.161	158.831	54.152	173	144.522	357.678
Oldenzaal	13.904	101.267	57.045	9.264	125.654	293.230
Oost Gelre	12.281	68.683	36.432	-	82.640	187.755
Oude IJsselstreek	16.914	128.186	56.076	10.958	160.876	356.096
Rijssen-Holten	14.026	96.691	48.270	1.366	87.781	234.108
Tubbergen	7.920	26.984	7.583	173	40.949	75.689
Twenterand	13.032	49.709	45.944	68.528	85.056	249.237
Wierden	9.409	62.423	22.639	-	47.183	132.245
Winterswijk	12.678	156.360	69.865	8.062	167.421	401.708
Totaal	390.112	€ 3.391.579	€ 1.898.380	€ 230.763	€ 3.826.800	€ 9.347.522

* bron CBS 2017

Gemeente	Huishoudens* abs.	Standaard dienstverlening (excl. Bescherm. Bew.)	Beschermings- Bewind (excl Btw)	Additionele dienstverlening	Bijdrage Bestaanskosten	Totaal bijdrage Primitief 2022
Aalten	11.302	52.250	25.630	-	71.299	149.179
Almelo	31.997	439.492	249.146	3.696	396.760	1.089.094
Berkelland	18.665	130.350	37.843	-	135.966	304.159
Borne	9.548	91.056	32.546	-	83.305	206.907
Bronckhorst	15.473	90.516	21.328	-	85.244	197.088
Dinkelland	10.097	35.206	24.619	4.113	51.307	115.245
Enschede	77.572	1.124.804	797.641	109.942	1.234.075	3.266.462
Haaksbergen	10.051	60.137	44.110	2.471	81.343	188.061
Hellendoorn	14.466	77.079	28.837	1.759	98.533	206.208
Hengelo	37.072	264.874	162.164	356	379.010	806.404
Hof van Twente	14.692	119.488	45.217	534	127.492	292.731
Lochem	14.594	88.950	45.565	12.370	131.638	278.523
Losser	9.258	36.591	26.257	178	66.187	129.213
Montferland	15.161	163.084	55.616	178	147.400	366.278
Oldenzaal	13.904	104.001	58.584	9.294	128.156	300.035
Oost Gelre	12.281	70.532	37.414	-	84.286	192.232
Oude IJsselstreek	16.914	131.656	57.589	11.032	164.079	364.356
Rijssen-Holten	14.026	99.297	49.574	1.403	89.529	239.803
Tubbergen	7.920	27.711	7.788	178	41.764	77.441
Twenterand	13.032	51.086	47.183	68.528	86.750	253.547
Wierden	9.409	64.103	23.251	-	48.123	135.477
Winterswijk	12.678	160.569	71.752	8.109	170.755	411.185
Totaal	390.112	€ 3.482.832	€ 1.949.654	€ 234.141	€ 3.903.000	€ 9.569.627

* bron CBS 2017

Bijlage 6: Structurele kwaliteitsimpuls schuldhelpverlening

Gevraagde bijdrage gemeente in jaren 2019 e.v.

(de helft van dit bedrag wordt gevraagd voor het lopende jaar 2018)

Gemeente	2019
Aalten	9.473
Almelo	57.767
Berkelland	17.141
Borne	10.824
Bronckhorst	12.092
Dinkelland	4.846
Enschede	147.918
Haaksbergen	8.663
Hellendoorn	11.596
Hengelo OV	39.355
Hof van Twente	17.871
Lochem	12.022
Losser	3.827
Montferland	20.638
Oldenzaal	13.913
Oost Gelre	9.838
Oude IJsselstreek	24.615
Rijssen-Holten	18.657
Tubbergen	4.338
Twenterand	8.640
Wierden	10.268
Winterswijk	23.540
Totaal	487.842

Inhoudelijke toelichting scenario's

Omschrijving	0-scenario	Plusscenario
Algemeen		
Inzet 200.000 eigen middelen SON	Ja	Ja
Inzet 487.842 gemeentelijke middelen	Nee	Ja
Caseloadverlaging		
<i>In producten</i>		
Intake	Ja	Ja
Budgetbeheer	Nee	Ja
Bemiddelen schuldregelen	Nee	Ja
<i>In procenten</i>		
Intake	20 %	20 %
Budgetbeheer	0 %	29 %
Schuldregelen	0 %	25 %
<i>In tarieven p.j. (..) = incl. prijsindex</i>		
Intake	314	314 (322)
Budgetbeheer (BBR):		
<i>Opstart BBR</i>	126	188 (193)
<i>BBR totaal</i>	285	371 (381)
<i>BBR combi</i>	71	90 (92)
Schuldregelen	343	418 (429)
Inhoud extra dienstverlening Budgetbeheer / schuldregelen		
Meer contactmomenten	Nee	Ja
Meer informatie	Nee	Ja
Meer contact schuldeiseres	Nee	Ja
Preventief signaleren en anticiperen	Nee	Ja
Risico checks betalingsregeling	Nee	Ja
Snellere doorlooptijd minnelijke traject	Nee	Ja
Kwijtschelding/toeslagen aanvragen	Nee	Ja

Aan het College van Burgemeester en
Wethouders van de bij de GR Stadsbank Oost
Nederland aangesloten gemeenten

Behandeld door	Telefoon	Afdeling	Datum
C.H.A.A. Luttikhuis	088-7663732	Directie	13 april 2018
Betreft: Stadsbank – Jaarstukken 2017			

Geacht College,

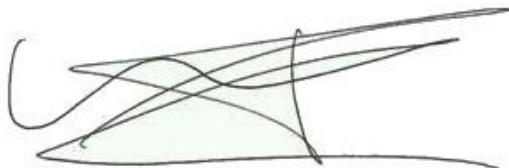
Conform de bepalingen van de Gemeenschappelijke Regeling Stadsbank Oost Nederland ontvangt u bijgaand de Jaarstukken 2017, inclusief het voorstel zoals dat door het Dagelijks Bestuur aan het Algemeen Bestuur wordt voorgelegd.

Het verslag Jaarstukken 2017 is geagendeerd voor de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Stadsbank Oost Nederland op donderdag 5 juli 2018.

Indien gewenst zijn wij graag bereid een toelichting te geven.
Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de directeur van de bank, de heer C.H.A.A. Luttikhuis via 088-7663732.

Hoogachtend,

Namens het Dagelijks Bestuur
van de Stadsbank Oost Nederland,

Drs. P.G. Welman
voorzitter

Bijlagen: Jaarstukken 2017 en voorstel Algemeen Bestuur
i.a.a. Raadsgriffie

Stadsbank Oost Nederland

Voorstel

Aan: Algemeen Bestuur
Van: Dagelijks Bestuur
Datum: 5 juli 2018
Betreft: Voorstel Jaarstukken 2017

Te besluiten:

1. Kennis te nemen van de Jaarstukken 2017, zijnde het jaarverslag en de jaarrekening 2017. Het gerealiseerde resultaat van 2017 bedraagt minus €113.200.
2. Kennis te nemen van het Accountantsverslag 2017 Stadsbank Oost Nederland.
3. De onttrekking uit de reserve ICT te autoriseren en de reserve Fricatiekosten Organisatie per ultimo 2017 op te heffen.
4. Het jaarrekeningsaldo van minus €113.200 te onttrekken aan de Algemene Reserve.
5. De Jaarstukken 2017 goed te keuren.
6. Te besluiten om bij nieuw verstrekte leningen onder borgstelling de eerste 2 maanden geen rente te berekenen.

Toelichting:

De jaarrekening 2017 sluit met een nadelig saldo van €113.200. Hierin zijn de reeds door het bestuur geaccordeerde onttrekkingen uit en dotaties aan diverse reserves verwerkt. Daarnaast is de vrijval van de resterende middelen van de reserve Fricatiekosten Organisatie ad €15.700 verwerkt. De afkoop van de contractkosten voor de overstap naar een nieuwe ICT-leverancier ter waarde van €50.700 is door een onttrekking aan de bestemmingsreserve ICT gedekt.

Voorgesteld wordt om de reserve Fricatiekosten Organisatie per ultimo 2017 op te heffen en het nadelige saldo van €113.200 van de jaarrekening 2017 te onttrekken aan de Algemene Reserve.

Voorgesteld wordt om bij nieuw verstrekte leningen onder borgstelling uit sociale en praktische overwegingen de eerste 2 maanden geen rente te berekenen. Het financiële effect is beperkt (2017: € 11.000).

Accountantsverslag 2017 Stadsbank Oost Nederland

Enschede, 28 maart 2018

Per saldo persoonlijker

Inhoudsopgave

Wij hebben ons accountantsverslag als volgt ingedeeld:

1. Aanbieding	3
2. Bestuurlijke samenvatting	4
3. Kernpunten controle	5
4. Controleaanpak	8
5. Analyse saldo en vermogen	9
6. Bevindingen controle jaarrekening 2017	11
7. Bijlagen	14

1. Aanbieding

Graag bieden wij u hierbij ons accountantsverslag met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2017 van de Stadsbank Oost Nederland (hierna: Stadsbank) aan. Dit verslag beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2017 van de Stadsbank.

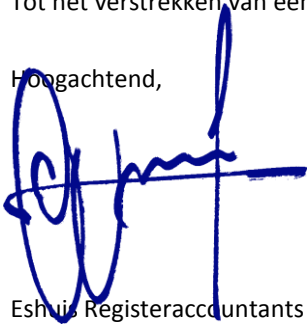
De jaarrekening 2017 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur van de Stadsbank. Wij zijn voornemens naar aanleiding van onze controle een goedkeurende controleverklaring voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid te verstrekken. Wij gaan ervan uit dat het algemeen bestuur overgaat tot ongewijzigde vaststelling van de jaarrekening. Wij verzoeken u contact met ons op te nemen, wanneer dit niet het geval is. In overleg kunnen dan de in dat geval verdere noodzakelijke acties worden ondernomen. Indien tot de vaststelling van de jaarrekening door het algemeen bestuur omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarrekening noodzakelijk maken, dient een dergelijke aanpassing nog voor de betreffende vergadering van het algemeen bestuur te worden gemaakt.

De bevindingen naar aanleiding van ons onderzoek hebben wij in het hiervoor liggende accountantsverslag weergegeven. Dit accountantsverslag en de daarin opgenomen bevindingen zijn op 28 maart in concept besproken met de directeur en de manager bedrijfsvoering. Daarnaast zullen wij op 12 april 2018 dit verslag toelichten in de vergadering van het dagelijks bestuur.

Wij bedanken de medewerkers van de Stadsbank voor de open en constructieve wijze van samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden. De aanlevering van door ons opgevraagde informatie en documentatie was adequaat. Ook vragen om aanvullende toelichting en documentatie werd snel gereageerd.

Tot het verstrekken van een nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,

Eshuis Registeraccountants B.V.
drs. E. Dijkgraaf RA

2. Bestuurlijke samenvatting

Ons oordeel

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2017 van de Stadsbank uitgevoerd en zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid te verstrekken. Dat houdt het volgende in:

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening 2017 van Stadsbank Oost Nederland een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva per 31 december 2017 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in de jaarrekening 2017 verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Wij hebben de in de jaarrekening opgenomen verantwoording inzake de Wet Normering Topinkomens (WNT) gecontroleerd met inachtneming van het Controleprotocol WNT 2017. Wij concluderen dat de in de jaarrekening 2017 opgenomen verantwoording met toelichting voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

Jaarverslag 2017

Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag 2017 is opgesteld overeenkomstig het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en met de jaarrekening verenigbaar is. Het jaarverslag 2017 bevat in het licht van de door ons tijdens de controle van de jaarrekening 2017 verkregen kennis en informatie naar onze mening geen onjuistheden van materieel belang.

3. Kernpunten controle

Algemeen

De kernpunten uit onze controle zijn de volgende:

- Zijn er significante wijzigingen in de reikwijdte van de controle?
- Is er sprake van significante wijzigingen in de verslaggevingsvoorschriften?
- Evaluatie van de belangrijkste inschattingen door de directie van de Stadsbank.
- Weerstandsvermogen en risicomanagement
- Is de interne financiële beheersing van Stadsbank adequaat in het kader van de jaarrekeningcontrole?
- Wordt door Stadsbank gehandeld in overeenstemming met de Kaderbrief Rechtmatigheid 2017 van de commissie BBV?

Geen significante wijzigingen in de reikwijdte van de controle

De reikwijdte van onze controle staat omschreven in onze opdrachtbevestiging d.d. 9 oktober 2017 en het door het algemeen bestuur op 16 juni 2016 vastgestelde controleprotocol voor de jaren 2015 e.v. Er is gedurende de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. Ook hebben zich geen wijzigingen voorgedaan in de reikwijdte.

Geen wijzigingen in significante verslaggevingsvoorschriften

De belangrijkste verslaggevingsvoorschriften voor de Stadsbank zijn uiteengezet in de toelichting op de jaarrekening 2017. In 2017 hebben zich in de toegepaste verslaggevingsgrondslagen (het BBV) geen wijzigingen die een aanzienlijke invloed hebben gehad op de financiële positie of de resultaten van Stadsbank. Ook zijn er in de jaarrekening 2017 geen stelselwijzigingen doorgevoerd.

3. Kernpunten controle

Inschattingen van de directie door ons als toereikend geëvalueerd

Bij een aantal posten in de jaarrekening is sprake van schattingen door het management. Dit betreffen o.a. de waardering van de materiële vaste activa en de gehanteerde afschrijvingstermijnen en de voorziening risico leningen en de overige voorzieningen. Wij kunnen ons vinden in de inschattingen die de directie heeft gemaakt.

Weerstandsvermogen en risicomanagement

In het jaarverslag 2017 wordt in paragraaf 1.5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing de verhouding tussen het risicoprofiel en het weerstandsvermogen van de Stadsbank geschetst. De verhouding tussen benodigd en beschikbaar weerstandsvermogen bedraagt 1,12 en blijft daarmee binnen de kaders die het bestuur heeft vastgesteld.

Interne (financiële) beheersing

Naar aanleiding van de interim-controle 2017 hebben wij een management letter uitgebracht. Ons algemene beeld is dat de interne beheersing bij de Stadsbank van een adequaat niveau is. Dit wordt ook geïllustreerd door de intern uitgevoerde rechtmatigheidscontroles, waarover u in het Verslag financiële rechtmatigheid en risicomanagement wordt geïnformeerd. Hieruit blijken geen onherstelbare tekortkomingen. De gang van zaken rondom het beschermingsbewind is een belangrijk punt van aandacht. Wij stellen vast dat dit punt hoog op de agenda van de directie staat en inmiddels diverse passende maatregelen zijn getroffen om de workload beheersbaar te maken. Het bestuur is hierover door de directie op diverse momenten geïnformeerd. Overigens vinden wij de periodieke informatie aan het dagelijks en algemeen bestuur van goed niveau. De rapportages zijn goed leesbaar en begrijpelijk en maken een gedegen indruk.

Tot slot stellen wij vast dat de migratie van de ICT naar eigen beheer in mei 2017 goed is verlopen. Ook wordt binnen de Stadsbank veel aandacht besteed aan de implementatie van de AVG per 25 mei a.s.

3. Kernpunten controle

Rechtmatigheid

Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden op de naleving van rechtmatigheid hebben wij geen onrechtmatigheden vastgesteld die van materieel belang zouden kunnen zijn. Wel vragen wij uw aandacht voor het volgende:

- Wat de begrotingsrechtmatigheid betreft is op het programma Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen sprake van een overschrijding van € 25.200. Omdat deze overschrijding past binnen de beleidskaders wordt na autorisatie van de overschrijding door het dagelijks bestuur deze als rechtmatig aangemerkt.
- Aanvullend op de najaarsnota 2017 hebben extra onttrekkingen uit de bestemmingsreserves ICT en Friciekosten plaatsgevonden voor een bedrag van in totaal € 66.400. Na autorisatie van deze onttrekkingen door het dagelijks bestuur worden deze extra onttrekkingen als rechtmatig aangemerkt.

4. Controleaanpak

Controleaanpak en uitvoering controle

Wij hebben onze controlewerkzaamheden uitgevoerd in overeenstemming met de door ons voorgenomen controleaanpak. Dat houdt in dat wij onze controle volledig gegevensgericht hebben uitgevoerd. In het vorige hoofdstuk hebben wij vermeld wat de kernpunten uit onze controle zijn geweest. In het volgende hoofdstuk brengen wij onze bevindingen onder uw aandacht.

Onze controleaanpak is onder andere gebaseerd op een gedegen risicoanalyse. Wij hebben diverse gesprekken gevoerd met de directie over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen bij de Stadsbank. Vanuit accountantsoptiek zitten de belangrijkste risico's in de posten met een schattingselement, met name de voorzieningen, en de naleving van de aanbestedingsrichtlijnen.

Goedkeurings- en rapporteringstolerantie

Het algemeen bestuur bepaalt de goedkeuringstolerantie die de accountant bij zijn controle van de jaarrekening dient te hanteren. Normaliter wordt hiervoor de richtlijn op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) aangehouden, zo ook door de Stadsbank.

Op grond van de jaarrekening 2017 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten 1% van de totale lasten, inclusief dotaties aan de reserves, dat is afgerond € 102.000 en voor onzekerheden 3% van de totale lasten, inclusief dotaties aan de reserves, dat is afgerond € 306.000. Wordt deze goedkeuringstolerantie niet overschreden, dan kan een goedkeurende controleverklaring worden afgegeven. De goedkeuringstolerantie is een kwantitatieve maatstaf. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen. De rapporteringstolerantie is door het algemeen bestuur bepaald op € 50.000 voor onzekerheden.

5. Analyse saldo en vermogen 2017

Saldo van baten en lasten

In onderstaande tabel vatten wij het verloop van het saldo over 2017 voor u samen:

	Primaire begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
Gerealiseerd resultaat	0	-109.300	-113.200
Onttrekkingen reserves:			
- Algemene reserve	1.500	89.500	89.500
- Bestemmingsreserves	0	105.100	174.500
Saldo van baten en lasten	-1.500	-303.900	-377.200

Het nadelig saldo van baten en lasten is in de loop van 2017 toegenomen. Via de voor- en najaarsnota zijn het dagelijks en algemeen bestuur hierover geïnformeerd en is besloten om een bedrag van € 89.500 uit de algemene reserve en een bedrag van € 105.100 uit de bestemmingsreserves te onttrekken.

In de jaarrekening 2017 zijn een tweetal extra onttrekkingen aan de bestemmingsreserves doorgevoerd:

- ICT: De afkoop van werkplekken van de gemeente Enschede als gevolg van de migratie ICT ad € 50.700
- Frictiekosten: Vanwege het restsaldo ultimo 2017 ad € 15.700 is deze reserve opgeheven

Zoals in paragraaf 3 van dit verslag gemeld dient er op bestuurlijk niveau nog besluitvorming over deze onttrekkingen plaats te vinden.

5. Analyse saldo en vermogen 2017

Eigen vermogen

	Algemene reserve	Bestemmings-reserves	Totaal
Saldo per 1 januari 2017	1.056.900	641.400	1.698.300
Onttrekkingen reserves	202.700	174.500	377.200
Saldo per 31 december 2017	854.200	466.900	1.321.100
Benodigd weerstandsvermogen	762.500		
Factor	1,12		

N.B. Vooruitlopend op de bestuurlijke besluitvorming is in bovenstaand overzicht het nadelig saldo over 2017 al uit de algemene reserve onttrokken.

Het totale eigen vermogen ultimo 2017 is ten opzichte van 2016 met ruim 22% afgenomen. Dit wordt veroorzaakt door het nadelig saldo 2017 en de eerder gememoreerde onttrekkingen uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves. De ondergrens van het door het dagelijks en algemeen bestuur vastgestelde benodigde weerstandsvermogen komt hierdoor in zicht.

Wij adviseren u de omvang van het benodigde weerstandsvermogen in 2018 tegen het licht te houden. Daarnaast adviseren wij u om de aard en omvang van de bestemmingsreserves opnieuw te bezien. Naar wij van de directie begrepen is het de bedoeling om in 2018 met een herziene notitie over de reserves en voorzieningen te komen waarin voorstaande elementen zijn begrepen.

6. Bevindingen controle jaarrekening 2017

Algemeen

Wij hebben onze controlebevindingen hierna per balanspost c.q. programma weergegeven.

Materiële vaste activa, bedrijfsgebouwen

De boekwaarde van de bedrijfsgebouwen (Enschede en Hengelo) bedraagt ultimo 2017 € 1.484.300. Dit betreft de waarde van de grond plus de opstallen. Over het gehele bedrag, inclusief de aankoop prijs van de grond, wordt afgeschreven. Volgens het BBV is afschrijving over de waarde van de grond niet toegestaan. Dit betekent dat in de jaarrekening de boekwaarde van de bedrijfsgebouwen en daarmee ook algemene reserve te laag wordt gepresenteerd. Omdat de aanschafprijs van de gronden niet te achterhalen is, is het effect op vermogen en resultaat niet te becijferen. Anderzijds is het volgens de verslaggevingsvoorschriften ook niet toegestaan om te hoge afschrijvingen uit het verleden te corrigeren. In dit geval blijft er sprake van een zogenaamde stille reserve.

Financiële vaste activa, overige langlopende leningen

- Bij nieuw verstrekte leningen onder borgstelling wordt om praktische reden de eerste 2 maanden geen rente berekend. Het financieel effect is beperkt, en wordt voor 2017 geraamd op € 11.000. Wij adviseren hierover een beleidsmatig standpunt in te nemen.
- Jaarlijks wordt door de directie een inschatting gemaakt van de mate waarin de verstrekte leningen te incasseren zijn. Op het saldo van de leningen wordt daarom een voorziening in minder gebracht. De hoogte van deze voorziening ultimo 2017 bedraagt € 178.500.
 - De onttrekking aan de voorziening in 2017 is ten opzichte van 2016 gestegen. Dit wordt veroorzaakt doordat er in 2017 meer is afgeboekt (€ 90.700 versus € 66.900 in 2016), onder andere door een toename van het aantal overleden cliënten in 2017. Een andere oorzaak betreft de hogere onttrekkingen als gevolg van aansprakelijkheidsstellingen van de Stadsbank door cliënten (€ 52.700 versus € 22.200 in 2016). Wij begrijpen dat dit komt door een bewuste keuze voor een ruimer beleid.
 - Wij adviseren u om bij de eerder genoemde herziening van reserves en weerstandsvermogen ook de omvang van de voorziening risico leningen te betrekken.

6. Bevindingen controle jaarrekening 2017

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Aan de voorzieningen is in 2017 een bedrag van € 124.300 gedoteerd. Wij kunnen ons vinden in de schattingen die de directie ter zake heeft gemaakt.

Vlottende passiva, persoonlijke rekening saldo's

In deze post zijn ook de buitengebruik gestelde rekeningssaldi begrepen. Ultimo 2017 bedragen de buitengebruik gestelde saldi ongeveer € 75.000. Ca. € 45.000 hiervan betreft posten met een individuele omvang kleiner dan € 1.500. Indien de rechtmatige eigen van de saldi niet te achterhalen is zal dit conform het besluit van het dagelijks bestuur d.d. 30 maart 2017 aan het Rijksvastgoed en –ontwikkelingsbedrijf worden overgemaakt.

7. Bijlagen

Bijlage 1: gecorrigeerde en niet-gecorrigeerde controleverschillen

Wij hebben de volgende controleverschillen geconstateerd:

- Er is vanaf het begin onterecht afgeschreven op grond. Omdat de aanschafwaarde van de grond niet te achterhalen is is het financiële effect niet te becijferen. Omdat correctie van te hoge afschrijvingen in het verleden niet is toegestaan bedraagt het controleverschil ultimo 2017 nihil.
- De dotatie aan de voorziening risico leningen was € 19.700 te laag. Dit verschil is inmiddels gecorrigeerd.

7. Bijlagen

Bijlage 2: Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de “Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)” en vormen een belangrijk onderdeel van het ‘normenkader’ waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Eshuis ingebed.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de Stadsbank in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken. Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om de bedreiging weg te nemen. Onze beoordeling heeft geen aanleiding gegeven om komend boekjaar teamleden bij de Stadsbank te rouleren; het jaar 2017 betreft immers het eerste jaar van controle.

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Eshuis, haar partners en haar medewerkers en Stadsbank die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken welke aan u gerapporteerd dienen te worden.

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Eshuis, een bestuurder of interne toezichthouder van Eshuis of een lid van het controleteam heeft ontvangen of verstrekt aan de Stadsbank of een bij de Stadsbank betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels. Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben ontvangen of verstrekt en zijn daarom van mening dat er geen sprake is van een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht.

7. Bijlagen

Bijlage 3: Vennootschapsbelasting (Vpb)

Met ingang van 2016 zijn publiekrechtelijke rechtspersonen (waaronder de Stadsbank) belastingplichtig voor de vpb geworden, indien en voor zover zij een onderneming drijven.

Samen met een aantal kredietbanken is onderzoek gedaan om vast te stellen of het mogelijk is om de activiteiten van de Stadsbank volledig vrij te stellen van vpb. In 2017 heeft de Belastingdienst bevestigd dat de Stadsbank in de huidige situatie voor haar activiteiten is vrijgesteld van vennootschapsbelasting. Daarbij is ook vermeld dat vpb-plicht wel aan de orde kan komen als er in de toekomst positieve saldi in de jaarrekening ontstaan. Zoals uit de jaarrekening 2017 blijkt is er ook in 2017 sprake van negatieve saldi.

Jaarstukken 2017

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Voorwoord	5
Jaarverslag 2017	6
1.1 De organisatie	6
1.1.2 Bestuurlijke structuur	6
1.1.3 Organisatiestructuur van Stadsbank Oost Nederland	8
1.1.4 Het werkgebied van de bank	9
1.2 Bericht van het Dagelijks Bestuur	10
1.2.1 Doelstelling van Stadsbank Oost Nederland	10
1.2.2 Bestuur	10
1.2.3 Dienstverlening van Stadsbank Oost Nederland	11
1.3 Bedrijfsvoering 2017	12
1.3.1 Autonome ontwikkelingen 2017	12
1.3.2 Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid	12
1.4 Programmaverantwoording	14
1.4.1 Programma: Algemeen Bestuur	14
1.4.2 Programma: Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen 16	16
1.5 Verplichte paragrafen	24
1.5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	24
1.5.2 Onderhoud kapitaalgoederen	28
1.5.3 Financiering	28
1.5.4 Verbonden partijen	29
1.5.5 Bedrijfsvoering	29
Jaarrekening 2017	32
2.1 Balans per 31 december 2017	32
2.2 Overzicht van de Baten en Lasten in de Jaarrekening 2017	33
2.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	33
Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening	33
2.3.1 Activa	34
2.3.2 Passiva	35
2.4 Toelichting op de Balans	36
2.4.1 Activa	36
2.4.2 Passiva	39
2.5 Toelichting op de baten en lasten in de jaarrekening	44
2.5.1 Algemeen Bestuur	44
2.5.2 Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen	46
2.5.3 Toelichting resultaat voor en na bestemming (mutaties in reserves)	47
2.6 Sisa	48

Overige gegevens.....	49
3.1 Controleverklaring	49
3.2 Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening 2017 en resultaat-bestemming	50
Bijlagen.....	52
Categorische indeling rekening	53
Resultaat 2017	53
Berekening van de afrekening met de deelnemende gemeenten over het jaar 2017	54
Statistische gegevens.....	56

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2017 van de Gemeenschappelijke Regeling Stadsbank Oost Nederland. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag 2017, de jaarrekening 2017 en een aantal bijlagen.

Het jaar 2017 heeft in het teken gestaan van een verdere kwaliteitsverbetering van producten en processen bij de SON. Dit vanuit het uitgangspunt dat de mensen met financiële problemen bij de Stadsbank een zo optimaal mogelijke dienstverlening krijgen en goed geholpen worden bij de oplossing van hun financiële problematieken. Dat doet de SON niet alleen, maar nadrukkelijk in afstemming met gemeenten, vrijwilligers en overige ketenpartners.

Naast inzet op verbetering van de informatievoorziening aan klanten van de SON, heeft in 2017 ook de digitale dienstverlening een nieuwe impuls gekregen. Als eerste schuldhulpverlenende organisatie in Nederland maakt de SON gebruik van een nieuwe digitale applicatie –Mijn Stadsbank–, waarin mensen op hun mobiele telefoon alle bankzaken bij de SON kunnen volgen.

De context waarin de SON zijn werk doet wordt steeds veeleisender en complexer. Problematieken zijn anders en zwaarder dan jaren geleden en er wordt meer van de schuldhulpverlening verwacht. Ook een veranderende opvatting over het begrip “zelfredzaamheid” kan in de nabije toekomst de schuldhulpverlening beïnvloeden. Belangrijk is dus ook om ook de komende periode open oor en oog te hebben voor een toekomstbestendige en duurzame schuldhulpverlening.

Tot slot: in deze jaarstukken zijn voor het eerst een aantal relevante prestatie-indicatoren opgenomen over de effectiviteit van de schuldhulpverlening. Deze indicatoren zijn in samenspraak met de deelnemende gemeenten ontwikkeld. De set indicatoren wordt daarbij gezien als een eerste aanzet. Verdere doorontwikkeling vindt de komende periode plaats.

Enschede, 12 april 2018

Dhr. Drs. P.G. Welman
Voorzitter Dagelijks Bestuur

Jaarverslag 2017

1.1 De organisatie

Stadsbank Oost Nederland is een Gemeenschappelijke Regeling, die voor de burgers van 22 gemeenten in Twente en de Achterhoek werkzaam is op het gehele terrein van de schulddienstverlening. De 22 aangesloten gemeenten zijn organisatorisch verdeeld over vijf gebiedsteams. De hoofdlocatie van de organisatie is gevestigd in Enschede. Daarnaast vindt de dienstverlening plaats zoveel mogelijk dichtbij de klant op werklocaties in de aangesloten gemeenten.

Kerngegevens Stadsbank Oost Nederland

Algemeen	2017	2016
Aangesloten gemeenten	22	22
Werkgebieden*	5	5
Inwoners werkgebied **	901.879	901.023
Huishoudens **	390.112	387.094

* Vanaf 2016 zijn er 5 gebiedsteams in het nieuwe dienstverleningsmodel.

** Demografische kerncijfers per gemeente 2017, CBS.

1.1.2 Bestuurlijke structuur

Het Algemeen Bestuur (2014 – 2018)

Elke aangesloten gemeente wijst uit haar college één lid aan voor het Algemeen Bestuur. Elk lid van het Algemeen Bestuur heeft in de vergadering één stem. De vergaderingen van het Algemeen Bestuur zijn openbaar.

Het Algemeen Bestuur heeft in 2017 drie keer vergaderd.

De samenstelling van het Algemeen Bestuur is per 31 december 2017 als volgt:

Het Algemeen Bestuur

Gemeente	Lid	Gemeente	Lid
Aalten	Dhr. H. Wiltink	Lochem	Mevr. I. de Pagter
Almelo	Dhr. F. J. Cornelissen	Losser	Dhr. J.F. Hassink
Berkelland	Dhr. J.B. Boer	Montferland	Mevr. I.T.J.M. Wolsing
Borne	Dhr. M.J.R. Kotteman	Oldenzaal	Dhr. R.G.H. Christenhusz
Bronckhorst	Dhr. P. Seesing	Oost Gelre	Mevr. M.G. Frank
Dinkelland	Mevr. I. Duursma	Oude IJsselstreek	Dhr. P. van de Wardt
Enschede	Dhr. P.G. Welman	Rijssen-Holten	Dhr. B. Beens
Haaksbergen	Mevr. E.B.M. van Spiegel	Tubbergen	Dhr. R.H. de Witte
Hellendoorn	Mevr. J.H. van den Dolder	Twenterand	Dhr. G.J. Binnenmars
Hengelo (Ov)	Mevr. M.H. ten Heuw	Wierden	Dhr. N. Lansink Rotgerink
Hof van Twente	Dhr. P. v. Zwanenburg	Winterswijk	Dhr. D.W. Aalderink

* Mevr. I. Duursma neemt waar voor de afgetreden mevr. J.B.M. Zwiep.

Het Dagelijks Bestuur (2014-2018)

Aan het begin van de zittingsperiode van het bestuur benoemen de leden van het Algemeen Bestuur uit hun midden het Dagelijks Bestuur. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit acht leden. Statutair maken de Algemeen Bestuursleden van de gemeenten Almelo, Enschede en Hengelo deel uit van het Dagelijks Bestuur.

Elk lid van het Dagelijks Bestuur heeft in de vergadering één stem. Bij het staken van stemmen beslist de stem van de voorzitter.

Het Dagelijks Bestuur heeft in 2017 acht keer vergaderd.

Het Dagelijks Bestuur	
Naam	Functie
Dhr. P.G. Welman	Voorzitter
Mevr. I.T.J.M. Wolsing	Vice-voorzitter
Mevr. M.H. ten Heuw	Lid
Dhr. D.W. Aalderink	Lid
Dhr. R.G.H. Christenhusz	Lid
Dhr. F.J. Cornelissen	Lid
Dhr. G.J. Binnenmars	Lid
Dhr. P. v. Zwanenburg	Lid

De heer P.G. Welman is voorzitter van het Algemeen Bestuur.

De heer P. Lage Venterink, Hoofd afdeling Juridische Zaken en Beleid, sector Sociaal bij de gemeente Hengelo, is secretaris van het bestuur.

Het Platform

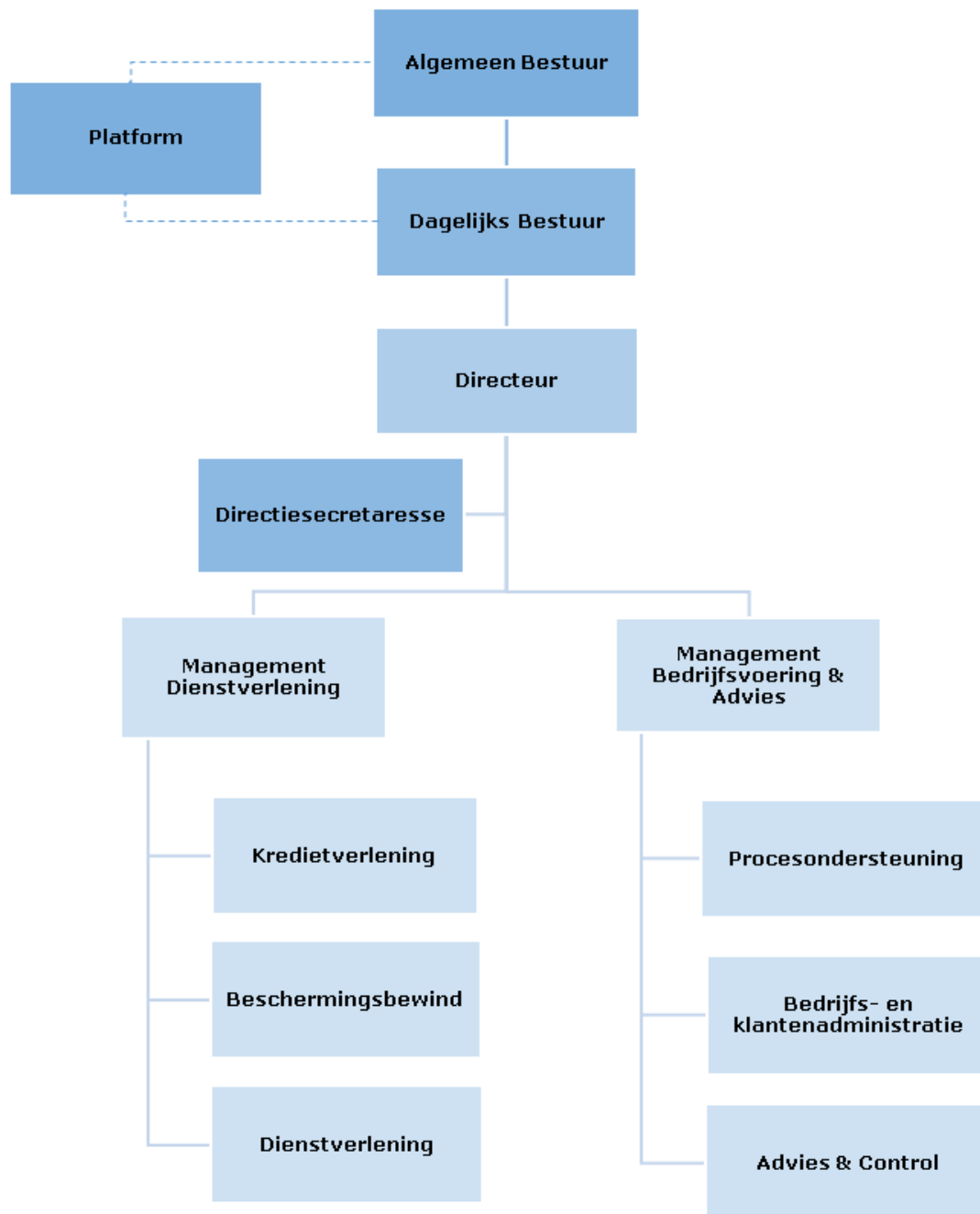
Het Platform is een permanente ambtelijke adviescommissie aan zowel het bestuur als de directeur van de bank. Het Platform geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het bestuur en de directie inzake het beleid en de bedrijfsvoering van de bank.

De voorzitter van het Platform wordt door het Algemeen Bestuur benoemd en neemt als adviseur deel aan de vergaderingen van zowel het Algemeen – als het Dagelijks Bestuur. In 2017 was de heer J.H. Scholtens, hoofd Afdeling Sociaal Economische Zaken bij de gemeente Almelo, voorzitter van het Platform.

De vergaderingen worden in principe gepland vlak voor bestuursvergaderingen met de mogelijkheid om ook tussendoor vergaderingen in te plannen. In het jaar 2017 hebben 6 vergaderingen plaatsgevonden.

Het jaar 2017 stond o.a. in het teken van prestatie-indicatoren schulddienstverlening, het ontwikkelen van een draagkrachtsystematiek ten behoeve van meerderjarigenbewind en de implementatie ervan en de mogelijkheid voor gemeenten om het rentepercentage van sociale kredieten per gemeente vast te stellen.

1.1.3 Organisatiestructuur van Stadsbank Oost Nederland

Bestuurs- en organisatiestructuur Stadsbank Oost Nederland per 1-1-2017

1.1.4 Het werkgebied van de bank

Het werkgebied van de bank bestaat uit de 22 bij de gemeenschappelijke regeling aangesloten gemeenten.

In het nieuwe dienstverleningsmodel zijn de gemeenten van Stadsbank Oost Nederland als volgt ingedeeld in 5 gebiedsteams:

Gebiedsteams	
Team	Gemeente
Enschede Oost-West	Enschede-Oost, Enschede-West, Haaksbergen, Losser.
Enschede Noord-Zuid-Centrum	Enschede-Noord, Enschede-Zuid, Enschede-Centrum.
Hengelo	Borne, Dinkelland, Hengelo, Hof van Twente, Oldenzaal en Tubbergen.
Almelo	Almelo, Hellendoorn, Rijssen-Holten, Twenterand en Wierden.
Achterhoek	Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Lochem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk.

1.2 Bericht van het Dagelijks Bestuur

1.2.1 Doelstelling van Stadsbank Oost Nederland

De Stadsbank Oost Nederland is als professioneel dienstverlener een deskundige en betrouwbare steun en toeverlaat voor mensen met financiële problemen. Onze missie is om de eigen kracht van mensen te versterken en financiële stabiliteit voor mensen te bieden. Dat doen we vanuit een transparante, kwalitatief hoogwaardige en professionele dienstverlenende organisatie. Wij gaan samen met onze klanten altijd op zoek naar de beste oplossing voor het financiële probleem. Daarbij werken we klantgericht, communiceren we transparant, hebben we een goede bereikbaarheid en bieden een hoge kwaliteit. We geven onze klanten een nieuw en reëel toekomstperspectief.

In de dienstverlening richting gemeenten staan 'maatwerk' en 'innovatie' centraal. Belangrijk daarbij is dat een open en transparante dialoog met de opdrachtgevers plaatsvindt en dat de bank zich door gemeenten op open wijze laat aanspreken op de kwaliteit van de dienstverlening.

We zetten in op versterking van verbinding en samenwerking met ketenpartners en vrijwilligers, het aangaan van nieuwe combinaties en het meewerken aan/bedenken van nieuwe en innovatieve oplossingen. Wij staan open voor elke nieuwe uitdaging vanuit de samenleving.

De Stadsbank heeft als doelstelling om haar schulddienstverlening maatwerkgericht en zo dicht mogelijk bij de klant te verrichten. Er zijn integrale klantteams gevormd, die per regio een gebiedsteam vormen. De nieuwe werkprocessen zijn gericht op klantvriendelijkheid, snelle doorlooptijden, één aanspreekpunt voor de klant en het zoveel mogelijk werken op locatie. De gebiedsteams worden ondersteund door een centrale administratieve backoffice en een centrale beleidsadvies eenheid.

De bank is lid van de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK), de belangenvereniging van gemeentelijke kredietbanken, publieke instellingen en bedrijven die mensen met schulden helpen. Daarnaast is de bank aangesloten bij Sociale Banken Nederland (SBN), een samenwerkingsverband van kredietbanken en bij de Stichting Bureau Krediet Registratie (BKR) te Tiel.

1.2.2 Bestuur

De vergadering op 22 juni stond in het teken van het vaststellen van de Jaarstukken 2017, de Primitieve Begroting 2018 en de Voorjaarsnota 2017, inclusief begrotingswijziging. Verder zijn de voorstellen voor procedureregels klachtenafhandeling en de rente op sociale leningen vastgesteld. Het Algemeen bestuur heeft kennis genomen van het verslag 'Financiële Rechtmatigheid en Risicomanagement' en de Managementletter 2017. De vergadering op 25 september ging over personele aangelegenheden. Tijdens de vergadering op 15 november heeft het Algemeen Bestuur de Najaarsnota 2017 en Primaire Begroting 2018, inclusief begrotingswijziging vastgesteld. Daarnaast zijn de voorstellen voor de uitvoeringsregels rente sociale leningen en de verlaging van de flexibele schil in de formatie behandeld en vastgesteld.

1.2.3 Dienstverlening van Stadsbank Oost Nederland

De Stadsbank ondersteunt de aangesloten gemeenten bij het gemeentelijk beleid ter bevordering van de maatschappelijke participatie van hun burgers, met name gericht op de 'bancaire taken' voor schuldhulpverlening. Hierbij wordt geanticipeerd op de ontwikkelingen in het Sociaal Domein. De dienstverlening van de Stadsbank bestond in 2017 uit:

- Preventie- en voorlichtingsactiviteiten gericht op het voorkomen van financiële instabiliteit en schulden.
- Het geven van advies over het creëren van financiële stabiliteit, het oplossen van schulden en het adviseren over het wegnemen van tekortkomingen die hebben geleid tot de financieel problematische situatie.
- Kredietmogelijkheden aan personen die voldoen aan de "Fido-criteria". De bank hanteert hierbij maatschappelijk verantwoorde rentepercentages.
- Budgetbeheer ter borging van de stabiliteit in de betaling van primaire lasten van het huishouden en ter ondersteuning van het herstel van de financiële zelfredzaamheid, zodat (verdere) schulden kunnen worden voorkomen.
- Meerderjarigenbewind aan personen die blijvend niet bij machte zijn zelfstandig de eigen financiën te beheren.
- Voorliggende voorziening voor meerderjarigenbewind (BudgetZeker) aan personen die tijdelijk niet bij machte zijn zelfstandig de eigen financiën te beheren.
- Bemiddeling tussen schuldenaar en schuldeisers om tot een minnelijke schuldregeling te komen en ter voorkoming van maatschappelijke uitval.
- Beheer minnelijke regelingen ter borging van een minnelijke regeling en ter ondersteuning van een eventuele re-integratie op de arbeidsmarkt.
- De afgifte van de verklaring en het ondersteunen bij het opstellen van het verzoekschrift conform de Faillissementswet inzake de toelating tot de wettelijke schuldsanering.
- De samenwerking met en inzet van vrijwilligers in de schuldhulpdienstverlening.

Bovendien zet de bank haar expertise en capaciteiten in om maatwerkdiensten te leveren aan de aangesloten gemeenten, met name in de vorm van diensten op locatie en projecten.

1.3 Bedrijfsvoering 2017

1.3.1 Autonome ontwikkelingen 2017

Het aantal indicatiestellingen is gedaald ten opzichte van het voorgaande jaar (2017: 2.149; 2016: 2.615). Ook het aantal geopende budgetbeheerrekeningen is gedaald ten opzichte van 2016, met 21,75%. Het aantal schuldregelingsovereenkomsten is in vergelijking met 2016 afgenomen met 2,0%.

Onder andere door de telefonische scan kan doelmatiger worden geïndiceerd en/of doorverwezen.

Er heeft een verdere toeloop op beschermingsbewind plaatsgevonden (actief 2017: 1.256; actief 2016: 1.114).

Het aantal verstrekte kredieten is in 2017 met 9,67% afgenomen. Dit houdt mede verband met de afname van leningen onder borg voor statushouders. De leningen zonder borg zijn wel licht gestegen.

1.3.2 Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid

Om de doelmatigheid en de rechtmatigheid te borgen zijn door de organisatie de volgende maatregelen getroffen:

1. *Doelmatig aanwenden financiële middelen* - Afsluiten van kortlopende inkoopcontracten en verdergaande digitalisering en automatisering van processen. Bij het afsluiten van flexibele arbeidscontracten rekening houden met de autonome ontwikkelingen van de dienstenafname.

2. *Inzicht in de doelmatigheid* - Koppeling van het dienstenaanbod aan formatie en exploitatie. Door middel van een dashboard op medewerkersniveau inzicht geven in de ontwikkelingen van de sturingsindicatoren van de primaire processen. Tweemaandelijks op managementniveau rapporteren over de formatieve en financiële situatie en ontwikkeling van de Stadsbank.

3. *Doelmatige verkrijging van middelen* - De overtollige middelen worden overeenkomstig het Treasurystatuut in een deposito gehouden bij ABN AMRO met een rente typische looptijd van 3 maanden.

4. *Inzicht in de rechtmatigheid* - De interne controle is uitgewerkt, conform het door het Algemeen Bestuur vastgestelde Controleprotocol van de bank. Op basis hiervan verricht de accountant een interim-controle in het najaar en rapporteert hierover in de Managementletter aan het management en het Dagelijks Bestuur. Daarnaast maakt de accountant een Verslag van Bevindingen, naar aanleiding van de controle van de jaarrekening.

Rechtmatigheid- en kwaliteitscontrole

Gedurende het jaar worden steekproefsgewijs controles verricht door het team Advies & Control van de afdeling Bedrijfsvoering & Advies.

De inzet is om alle bedrijfsprocessen zo efficiënt mogelijk en volgens de voorschriften uit te voeren. De medewerkers van de bank kunnen hierbij gebruik maken van diverse instructies en handleidingen. De kwaliteitscontrole vindt op verschillende inputgegevens en sturingsindicatoren plaats. Afwijkingen van de norm worden geregistreerd en hierover wordt gerapporteerd naar de betrokkenen. Naar aanleiding hiervan vinden herstelacties plaats, die worden gemonitord door Advies & Control. Indien van toepassing worden de (werk)processen hierop aangepast.

1.4 Programmaverantwoording

Voor u ligt de programma verantwoording over het jaar 2017. Deze voldoet aan de huidige voorwaarden die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) aan verbonden partijen van de lokale overheid stelt. Vanaf de begroting 2018 gelden gewijzigde BBV-voorschriften met betrekking tot de programmarekening. De verantwoording van de SON wordt hierop afgestemd.

De bank kent twee programma's: het programma *Algemeen Bestuur* en het programma *Financieel – maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen*.

Het programma *Algemeen Bestuur* heeft betrekking op het 'besturen' van de bank door het Algemeen en Dagelijks Bestuur en de niet product- of dienstverlening-gerichte ontwikkelingen binnen de bank met het oog op een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering.

In het programma *Financieel – maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen* vallen alle 'primaire' producten en diensten van de bank.

1.4.1 Programma: Algemeen Bestuur

Resultaten

Het programma *Algemeen Bestuur* omvat de bestuursproducten: *bestuursorganen* en *bestuursondersteuning*. Tevens behoren tot het programma Algemeen Bestuur de niet product-/ dienstverleningspecifieke activiteiten en voorzieningen gericht op een effectief en efficiënt beheer van de bedrijfsvoering.

Bestuursorganen

Het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur geven sturing aan- en reageren op de bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen. Deze sturing is steeds gericht op een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering bij de bank.

Bestuursondersteuning

Het management legt door middel van de *Voorjaarsnota 2017* en de *Najaarsnota 2017* periodiek verantwoording af aan het bestuur over het gevoerde beleid en de verzorgde dienstverlening.

Vanuit de afdeling Bedrijfsvoering & Advies vindt de algemene interne ondersteuning aan de diverse organisatieonderdelen en het management plaats. Bij de algemeen interne ondersteuning gaat het onder meer om de personeelszorg, communicatie, juridische zaken, de centrale klantadministratie, de organisatie- en eigen financiële administratie, de kwantitatieve, kwalitatieve en financiële informatievoorziening en de facilitaire ondersteuning.

Gerealiseerde activiteiten

Communicatie

1. Bestuur

Het Algemeen Bestuur heeft dit jaar drie keer vergaderd. Het Dagelijks Bestuur heeft in 2017 acht vergaderingen gehouden.

2. Platform

Het Platform is een adviesorgaan voor zowel het Bestuur als de directie van Stadsbank Oost Nederland. Alle bij de gemeenschappelijke regeling aangesloten gemeenten nemen deel in het Platform. Het Platform adviseert zowel op verzoek als zelfstandig het Bestuur en de directie over ontwikkelingen in de

schulddienstverlening. Het Platform heeft in 2017 6 keer vergaderd. Het Platform wordt terzijde gestaan door de directie en wordt ambtelijk ondersteund.

3. Informatievoorziening

Stadsbank Oost Nederland vindt het belangrijk de deelnemende gemeenten goed te informeren over de ontwikkeling van haar dienstverlening aan burgers. De gemeenten worden hierover in het Algemeen Bestuur geïnformeerd door middel van de *Voorjaarsnota 2017* en de *Najaarsnota 2017*, inclusief de wijziging van de begroting.

Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de directeur, die wordt bijgestaan door een Managementteam. In het nieuwe dienstverleningsmodel ligt de focus op het 'werken in het zicht van de deelnemende gemeenten' en de deelname aan de lokale netwerkstructuren binnen een gemeente, die bijdragen aan de nieuwe antwoorden die gemeenten formuleren voor de opgaven in het sociale domein.

De nieuwe werkprocessen zijn gericht op klantvriendelijkheid, snelle doorlooptijden, één aanspreekpunt voor de klant en kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op basis van maatwerk, zoveel mogelijk op locatie dichtbij de klant.

Personeelsbeleid

Activiteiten 2017

Naast reguleren P&O-werkzaamheden is er in 2017 gewerkt aan onderdelen uit het P&O-beleid. Dit beleid is gericht op vakmanschap, vertrouwen, verantwoordelijkheid en vrijheid. Dit is vertaald naar een aantal speerpunten: duurzame inzetbaarheid, verzuimreductie, vakmanschap en medewerker aan zet. In 2017 lag de focus met name op de volgende onderdelen:

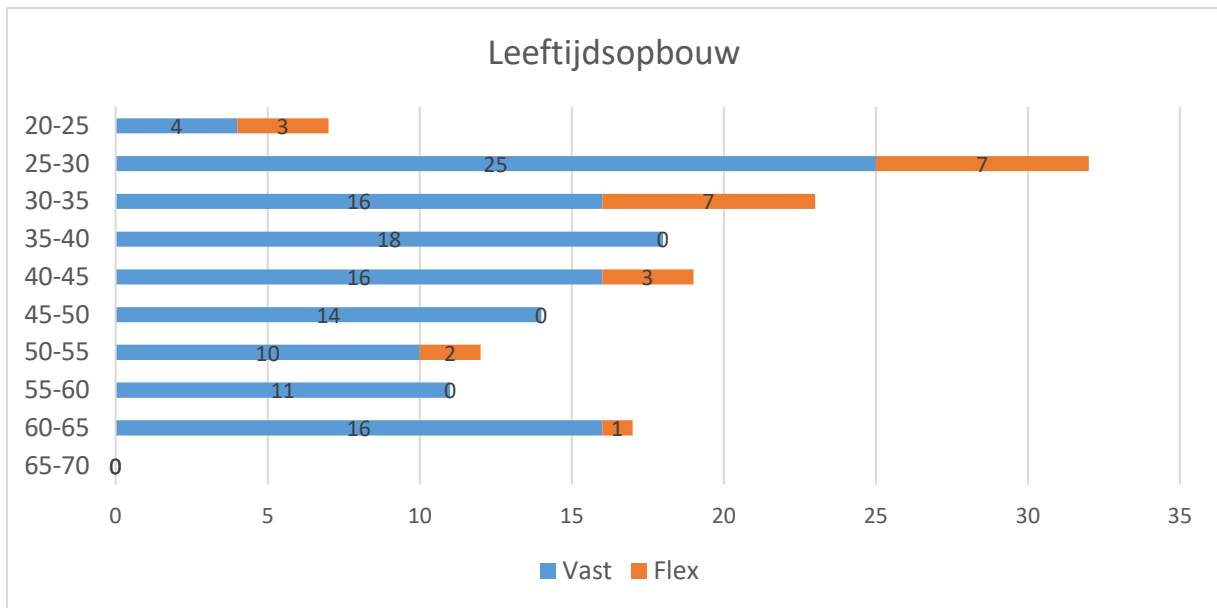
- Ontwikkelen en implementeren eigen Stadsbank Academie.
- Ontwikkelen en implementeren vernieuwd inwerktraject voor nieuwe medewerkers.
- Investeren in duurzame inzetbaarheid met extra inzet op gezondheid en mobiliteit (voorbeelden zijn de samenwerking binnen Twentse Kracht en het uitvoeren van een vernieuwde RI&E inclusief bijbehorende actiepunten plan van aanpak).
- Voortdurende aandacht voor verzuimreductie/

Formatie

Op 1 januari 2018 bedraagt de formatie in totaal 140 fte, waarvan 124 fte met een aanstelling en 16 fte ingehuurd. Het aantal fte's vertaalt zich in 131 medewerkers met een aanstelling (43 mannen, 88 vrouwen) en 17 medewerkers met een flexibel contract (3 mannen, 14 vrouwen). De verhouding tussen het aantal medewerkers met een flexibel contract ten opzichte van medewerkers met een aanstelling komt op 1 januari 2018 neer op 11%.

Leeftijdsopbouw

In 2017 is de leeftijdscategorie 25-30 het grootst (in totaal 32 medewerkers, zowel met aanstelling als een flexibel contract). De gemiddelde leeftijd van medewerkers met een aanstelling is 42, bij de medewerkers met een flexibel contract ligt dat op 35. De gemiddelde leeftijd bij de Stadsbank over alle medewerkers komt uit op 41 jaar. In onderstaande grafiek is de specifieke leeftijdsopbouw binnen de Stadsbank te zien.

Ziekteverzuim

De verzuimcijfers hebben enkel betrekking op medewerkers met een aanstelling bij de Stadsbank. Het verzuim van medewerkers met een flexibel contract (op uitzend- of payrollbasis) valt onder de verantwoordelijkheid van die werkgever.

Het gemiddelde verzuimcijfer over 2017 bedraagt 5,93%.

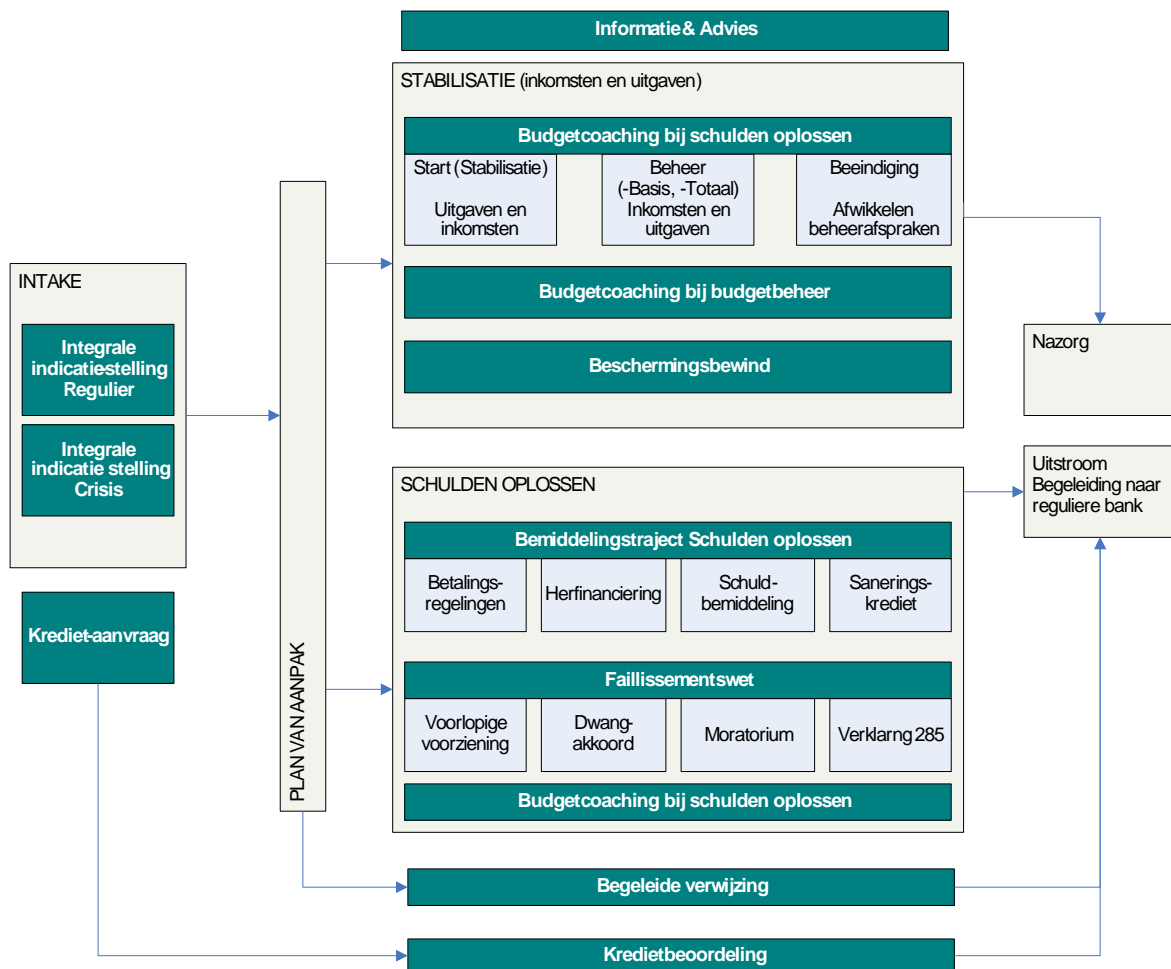
Kosten

Programma 1 (bedragen in €)			
Algemeen Bestuur	2017		2016
	<i>Realisatie</i>	<i>Begroting na wijziging</i>	<i>Realisatie</i>
Lasten	3.706.800	3.591.700	3.518.700
Baten	3.706.800	3.591.700	3.518.700
Saldo	-	-	-

1.4.2 Programma: Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen

Het programma Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen heeft betrekking op alle dienstverlening van de Stadsbank, ter ondersteuning van het beleid van de aangesloten gemeenten.

De dienstverlening en voorzieningen van de bank kunnen als volgt worden onderscheiden:

Het dienstenaanbod van de bank wordt vanuit de hoofdvestiging in Enschede, op werkpleinen en op diverse gemeentelijke locaties verzorgd.

Resultaten

Preventie

De inzet is om instanties en middelbare scholieren beter inzicht te geven in financiën. Schuldpreventie is een mix van maatregelen, activiteiten en voorzieningen die er op gericht zijn dat mensen financieel vaardig worden en zich zo gedragen dat zij hun financiën op orde houden. In 2017 zijn afspraken gemaakt met gemeenten om de voorlichtingen op scholen en voor vrijwilligersorganisaties te geven.

Indicatiestelling

Het aantal aanvragen reguliere indicatiestellingen is gedaald van 2.615 in 2016 naar 2.149 in 2017. Het aantal aanvragen crisisinterventie is gedaald van 66 in 2016 naar 51 in 2017. Onder andere door de toepassing van de telefonische scan kan doelmatiger worden geïndiceerd en/of doorverwezen.

Kredietverlening

Het aantal verstrekte leningen is in 2017 ten opzichte van 2016 met 9,7% gedaald. De totaal verstrekte netto krediet som kwam uit op ruim €2,76 miljoen met een gemiddeld bedrag van €2.691. Dit houdt mede verband met de afname van leningen onder borg voor statushouders. De leningen zonder borg zijn licht gestegen.

De achterstand op leningen is in 2017 met 7,1% gedaald ten opzichte van 2016 en bedroeg €344.879. Het percentage van de achterstand ten opzichte van het uitstaande saldo op leningen is afgenomen van 7,1% naar 6,6% per december 2017.

Stabilisatie en herstel financiële huishouding

Stadsbank Oost Nederland heeft in 2017 1.206 budgetbeheerrekeningen geopend. Dit is een daling ten opzichte van 2016 met 21,75%.

Het aantal beëindigingen van de budgetbeheerrekeningen bedroeg 1.353 en is ten opzichte van 2016 met 0,4% gestegen.

Het beroep op beschermingsbewind is in lijn met de landelijke trend verder toegenomen (actief 2017: 1.256; actief 2016: 1.114).

Minnelijk schuldregelen

In 2017 zijn er 1.147 schuldregelingsovereenkomsten getekend. Dit is een daling van 2,0% ten opzichte van 2016.

Er is in 2017 sprake van 418 gerealiseerde bemiddelingen, 86 herfinancieringen en 85 verstrekte saneringskredieten.

In het geval het minnelijke traject geen doorgang vindt, kan er een beroep gedaan worden op de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP). In 2017 zijn er 535 Verklaringen art. 285 Fw voor toelating tot de WSNP opgesteld. In 2016 waren er dit 706.

Nazorg

Voor alle klanten die bij Stadsbank Oost Nederland een traject Stabilisatie en/of Schulden Oplossen succesvol hebben afgerond, biedt SON nazorg aan. In 2017 is aan 337 klanten nazorg geboden.

Additionele dienstverlening

Dienstverlening op locatie

In 2017 hebben de medewerkers van de Stadsbank voor wat betreft belangrijke "klantcontacten" op locatie gewerkt in de deelnemende gemeenten. De hoofdlocatie is Enschede, van waaruit de Stadsbank wordt aangestuurd en waar de backoffice activiteiten plaatsvinden. Hier worden ook afspraken gemaakt met klanten en maatschappelijke partners.

Additionele dienstverlening (maatwerk)

Voor 2017 zijn diverse maatwerkafspraken gemaakt met gemeenten voor de uitvoering van additionele dienstverlening.

In de gemeenten Aalten, Dinkelland, Lochem, Montferland, Oldenzaal, Oude IJsselstreek, Tubbergen en Winterswijk zijn (financiële) inlooppreekuren verzorgd.

In de gemeente Twenterand wordt op locatie schulddienstverlening op maat aangeboden.

Voor de gemeenten Enschede, Oldenzaal en Tubbergen zijn activiteiten verricht m.b.t. preventie en voorlichting op scholen.

Gerealiseerde activiteiten

Preventie

De bank heeft voorlichting gegeven op scholen en vrijwilligersorganisaties over de risico's en de gevolgen van verschuldiging.

Indicatiestelling

Voorafgaand aan de feitelijke dienstverlening door de bank wordt een op de klant afgestemd adviesrapport vastgesteld. In deze rapportage wordt opgenomen welke instrumenten het beste kunnen worden ingezet voor de beantwoording van de door de klant gestelde hulpvraag.

Kredietverlening

De kredietverlening is ten opzichte van commerciële banken aan de onderkant van de markt gepositioneerd. Als gemeentelijke kredietbank streven we niet naar een zo groot mogelijke kredietportefeuille, maar richten ons uit maatschappelijk oogpunt op een specifieke doelgroep. Uitgangspunt voor de tarieven is om deze onder de tarieven van de commerciële banken te positioneren.

Het totaalbedrag dat als oninbaar afgeschreven moest worden is gestegen van €70.975 in 2016 naar €94.458 in 2017. De stijging is met name het gevolg van het feit dat t.o.v. 2016 meer mensen met een krediet van de SON zijn overleden en er dus meer leningen moest worden afgeschreven..

Stabilisatie en herstel financiële huishouding

De meeste financiële problemen van klanten zijn het gevolg van een structurele onbalans tussen inkomsten en uitgaven. De zogenaamde primaire lasten, met name huur/hypotheek en energielasten worden veelal als sluitpost van het huishoudboekje gebruikt, met alle negatieve gevolgen van dien, zoals dreigende huisuitzetting, afsluiting van energie e.d.

Door inzet van budgetbeheer is de betaling van de primaire lasten en overige financiële verplichtingen van de klant gewaarborgd. In het geval van betalingsachterstanden kan in overleg met de klant een betalingsregeling worden getroffen. Daartoe wordt een budgetplan opgesteld, waarin balans wordt aangebracht tussen de inkomsten en uitgaven en daardoor weer financieel evenwicht ontstaat.

De klant wordt ondersteund bij de uitvoering van het budgetplan. Zo nodig wordt de klant gewezen op flankerende voorzieningen. Door middel van het bieden van maatwerk wordt gezocht naar een duurzame oplossing voor de klant.

Klanten die aantoonbaar (deskundigenrapport) niet in staat zijn hun financiële huishouding zelfstandig en verantwoord te voeren kunnen in aanmerking komen voor beschermingsbewind, indien mogelijke voorliggende voorzieningen niet passend zijn. In voorkomende gevallen dient de Stadsbank hiertoe namens de klant een verzoek in bij de rechtbank.

Minnelijk schuldregelen

Door de bank wordt bemiddeld tussen de schuldenaar en diens schuldeisers om tot een regeling van de schulden te komen. Daarbij onderzoekt de bank of door middel van betalingsregelingen over een periode van maximaal vijf jaar of een herfinanciering van de schulden de volledige schuldsituatie kan worden opgelost.

Indien dit niet mogelijk is, wordt gekeken of een saneringskrediet verantwoord is, dan wel dat een schuldbemiddeling tot een oplossing kan leiden. Een saneringskrediet en een schuldbemiddeling hebben een looptijd van drie jaar. Bij onwillige schuldeisers kan de cliënt een beroep doen op de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP). Stadsbank Oost Nederland ondersteunt de klant hierbij en geeft in voorkomende situaties een verklaring af aan de rechtbank voor toelating tot de WSNP.

Nazorg

Het doel van nazorg is om de recidive te voorkomen. Binnen een jaar na de beëindiging van de aangeboden dienstverlening tracht de bank inzicht te krijgen in de financiële situatie van de klant na het succesvol uitstromen naar het zelfstandig beheren van de financiën. Indien er sprake is van disbalans in de inkomsten en uitgaven, wijst de bank de klant op de mogelijkheden om de financiële situatie in evenwicht te brengen.

Additionele dienstverlening

Dienstverlening op locatie

Naast de standaard dienstverlening verzorgt Stadsbank Oost Nederland voor een aantal gemeenten dienstverlening op locatie op maat, met name in de vorm van een inloopspreekuur en preventieve activiteiten.

Resultaat				
Product	Soort dienst	2017		2016
		Begroot	Realisatie	Realisatie
Indicatiestelling				
Reguliere indicatiestelling	Stand.	2.348	2.149	2.615
Crisis-interventie	Stand.	51	51	66
Huisbezoek	Add.	2	5	2
Multidisciplinair overleg	Add.	35	40	30
Kredietverlening				
Kredietbeoordeling	Stand.	2.193	1.973	2.164
Verstekte Sociale leningen	Stand.	964	857	979
Verstekte Herfinancieringen	Stand.	89	86	92
Verstekte Saneringskredieten	Stand.	66	85	67
Stabilisatie en Herstel				
Financiële Huishouding				
Opstart budgetbeheer	Stand.	1.375	1.206	1.540
Beëindiging budgetbeheer	Stand.	1.345	1.353	1.348
Actieve BBR per 31/12*		5.925	5.671	5.957
waarvan zelfbetalers	Stand.	1.387	1.212	1.298
Meerderjarigenbewind lopend*	Stand.	1.184	1.256	1.114
Meerderjarigenbewind nieuw	Stand.	279	226	278
Minnelijk schuldregelen				
Bemiddeling schuldregeling	Stand.	1.174	1.147	1.170
Beh. Standaard bet. Regeling*	Stand.	8	9	9
Gerealiseerde schuldbemiddeling*			418	346
Beh. Standaard schuldbemiddeling*	Stand.	868	935	869
Voorlopige voorziening art. 284	Stand.	4	4	1
Verklaring & Verzoekschrift art. 285	Stand.	615	535	706
Dwangakkoord art. 287 a	Stand.	1	1	-
Moratorium art. 287 b	Stand.	3	1	11
Nazorg				
Nazorg	Stand.	322	337	212

* 'Begroot' - gemiddeld over 2017
 'Realisatie' - actueel per 31-12

Prestatie indicatoren

De Stadsbank heeft in samenspraak met de deelnemende gemeenten een aantal relevante prestatie-indicatoren ontwikkeld met betrekking tot de effectiviteit van de schuldhulpverlening. De prestatie-indicatoren worden dit jaar gemeten. In dit jaarverslag wordt verslag gedaan van de nul-meting 2017.

Prestatie indicatoren	2017
PI-1: Percentage klanten dat binnen 4 weken (3 dagen bij een crisissituatie) op het eerste gesprek is geweest.	97%
PI-2: Percentage succesvol afgehandelde crisisinterventies	83%
PI-3: Percentage minnelijke trajecten waarbij akkoord is bereikt met de schuldeisers.	51%
PI-4: Percentage klanten dat door middel van BBR binnen termijn van 3 jaar zelfstandig hun financiën kunnen beheren.	60%
PI-5: Percentage succesvol afgeronde minnelijke schuldregelingen.	92%
PI-6a: Recidieven: percentage klanten dat na een tussentijdse beëindiging van een minnelijke regeling binnen 1 jaar terug komt	0,1%
PI-6b: Recidieven: percentage klanten dat na succesvol afronden van een minnelijke regeling terug binnen 3 jaar komt	0,1%

PI-1: Percentage klanten dat binnen 4 weken (3 dagen bij een crisissituatie) op het eerste gesprek is geweest.

Toelichting: Binnen 4 weken nadat een persoon zich heeft aangemeld voor schuldhulpverlening bij de Stadsbank, dient het eerste gesprek plaats te vinden waarin de hulpvraag wordt vastgesteld. Bij een crisis situatie, zoals geplande ontruiming en/of afsluiting van nutsvoorzieningen dient het eerste gesprek binnen 3 dagen plaats te vinden. Deze termijnen zijn wettelijk vastgelegd in Artikel 4, lid 1, 2 van de Wgs.

Deze indicator kan gebruikt worden door de gemeenten die de Stadsbank hebben gemandateerd om Wgs-beschikking af te geven. De andere gemeenten kunnen deze indicator enkel gebruiken als indicatie over de wachttijden bij de Stadsbank vanaf moment dat de klant een verzoek bij de Stadsbank indient, maar niet als een prestatie zoals dat in artikel 4, lid 1, 2 van de Wgs wordt bedoeld.

Wgs, Artikel 4

1: Indien een persoon zich tot het college wendt voor schuldhulpverlening vindt binnen vier weken het eerste gesprek plaats waarin de hulpvraag wordt vastgesteld.

2: Indien er sprake is van een bedreigende situatie vindt binnen drie werkdagen het eerste gesprek plaats waarin de hulpvraag wordt vastgesteld. Onder bedreigende situatie wordt verstaan gedwongen woningontruiming, beëindiging van de levering van gas, elektriciteit, stadsverwarming of water of opzegging dan wel ontbinding van de zorgverzekering.

PI-2: Percentage succesvol afgehandelde crisisinterventies

Toelichting: Deze indicator geeft het aandeel van de crisissituatie aan dat met succes is afgehandeld. Dat wil zeggen dat de dreigende ontruiming en/of afsluiting van de nutsvoorzieningen is afgewend. De mate van succes is mede bepalend door de medewerking van de verhuurders en leveranciers en/of (hoe snel) de gemeente de bijzondere bijstand verstrekt.

PI-3: Percentage minnelijke trajecten waarbij akkoord is bereikt met de schuldeisers.

Toelichting: Als de klant problematische schulden heeft en aan de eerste prioriteit om balans in inkomen en uitgaven te krijgen is voldaan, kan een minnelijk traject opgestart worden waarbij getracht wordt om met alle schuldeisers een akkoord te bereiken voor het aflossen van de schulden. Gemiddeld zijn er ongeveer 17 schuldeisers per dossier met een gemiddelde schuld van z'n € 38.000. Deze indicator geeft het aandeel van de trajecten aan waarbij alle schuldeisers akkoord zijn gegaan met het betalingsvoorstel.

Het minnelijke traject kan resulteren in een schuldregeling met de volgende betalingsmodaliteiten: schuldbemiddeling (SB, aflossen van een bepaald percentage van de totale schuld tegen finale kwijting), saneringskrediet (SK, afkoop van schulden tegen finale kwijting), herfinanciering (HF, een lening waarmee de totale schuld 100% in een keer wordt afgelost) en betalingsregeling (de totale schuld wordt in maandelijkse termijnen afgelost).

PI-4: Percentage klanten dat door middel van BBR binnen termijn van maximaal 3 jaar zelfstandig hun financiën kunnen beheren.

Toelichting: De eerste prioriteit voor de klanten van SON is om balans in inkomen en uitgaven te krijgen zodat in ieder geval de lopende verplichtingen nagekomen kunnen worden. Dat wordt door middel van een budgetbeheerrekening gedaan. De klant wordt in beginsel begeleid door een budgetconsulent die samen met hem/haar acht om zowel de uitgaven in beeld te brengen en die waar mogelijk te minimaliseren, als de inkomen te maximaliseren. De BBR wordt in principe voor een periode van ongeveer drie jaar ingezet waarna de klant getracht wordt om de financiën zelf te kunnen beheren. Een deel van de klanten zal altijd nog langer dan drie jaar de ondersteuning door middel van budgetbeheer nodig hebben omdat zij onvoldoende vaardigheden hebben (ontwikkeld) voor het zelfstandig beheren van hun financiën.

Deze indicator geeft aan hoeveel klanten daadwerkelijk binnen drie jaar met succes zijn uitgestroomd.¹

De indicator betreft de BBR waarvoor de ondersteuning nog door de gemeente wordt bekostigd.

PI-5: Percentage succesvol afgeronde minnelijke schuldregelingen.

Toelichting: Een minnelijke schuldregeling is succesvol afgerond op het moment dat de schuldeisers finale kwijting geven voor hun vordering.

PI-6a: Recidieven: percentage klanten dat na een tussentijdse beëindiging van een minnelijke regeling binnen 1 jaar terug komt

Toelichting: Percentage recidieven betreft het aandeel indicatiestellingen² binnen een jaar waarbij een minnelijk traject in het jaar daarvoor tussentijds is beëindigd door het toedoen van de klant.

¹ Op dit moment wordt de uitstroom met heel beperkte begeleiding bereikt. Met het intensiveren van de begeleiding door middel van coaching, is het te verwachten dat de uitstroom eerder en/of bij meer klanten bereikt kunnen worden.

² Indicatiestelling betreft een aanmelding schuldhulpverlening waarbij de hulpvraag is vastgesteld.

PI-6b: Recidieven: percentage klanten dat na succesvol afronden van een minnelijke regeling terug binnen 3 jaar komt

Toelichting: Percentage recidieven betreft het aandeel indicatiestellingen binnen een jaar waarbij de klant drie jaar eerder een minnelijk traject succesvol heeft doorlopen, zoals dat in PI-5 is bedoeld.

Kosten

Programma 2 (bedragen in €)			
Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen	2017		2016
	<i>Realisatie</i>	<i>Begroting na wijziging</i>	<i>Realisatie</i>
Lasten	6.626.600	6.601.400	6.336.100
Baten	6.249.400	6.297.500	6.143.600
Saldo	-377.200	-303.900	-192.500

Klachten en verzoeken tot heroverweging

Het aantal klachten over de dienstverlening van de bank bedraagt in 2017: 45 en het aantal heroverwegingen bedraagt in 2017: 17. Over de afgelopen jaren is het beeld als volgt:

Klachten en heroverwegingen (aantallen)					
	2013	2014	2015	2016	2017
Klachten	75	70	44	35	45
<i>waarvan gegrond en gedeeltelijk gegrond</i>	10	8	5	8	10
Heroverwegingen	150	86	64	42	17
Totaal	225	156	108	77	62

1.5 Verplichte paragrafen

1.5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen

In het Besluit begroting en verantwoording (BBV) is bepaald dat organisaties hun weerstandsvermogen, het vermogen om risico's financieel op te vangen, in kaart moeten brengen.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de organisatie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- Alle risico's die de bank loopt en waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Het gaat hier over niet-kwantificeerbare risico's. Voor wel-kwantificeerbare risico's is de bank verplicht om voorzieningen te vormen.

De Stadsbank is een gemeenschappelijke regeling (GR), waarin de gemeenten uiteindelijk verantwoordelijk zijn voor een eventueel nadelig saldo van de bank. Theoretisch kan gesteld worden dat de bank zonder eigen reserves kan functioneren. Praktisch en theoretisch zouden de nadelen daarvan de (vermeende) voordelen verre overtreffen. Het Algemeen Bestuur heeft dan ook vastgesteld dat het wenselijk is dat de bank over eigen reserves moet beschikken. Hiermee wordt voorkomen dat bij een andere uitkomst van kosten en/of opbrengsten in enig jaar, als gevolg van niet te voorziene ontwikkelingen, de aangesloten gemeenten aan een eventueel tekort moeten bijdragen.

Weerstandscapaciteit

Onder de weerstandscapaciteit wordt verstaan de aanwezige capaciteit aan middelen om financiële risico's, waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten, op te kunnen vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. Ze geeft aan in hoeverre onverwachte, substantiële, niet begrote kosten gedekt kunnen worden. Onderscheid kan worden gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Met het eerste wordt bedoeld het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat deze invloed hebben op de voortzetting van taken op het bestaande niveau. Met het tweede worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken.

Een positief saldo op de meerjarenbegroting behoort tot de structurele weerstandscapaciteit. Bij de Stadsbank is structurele weerstandscapaciteit niet aan de orde, omdat gestreefd wordt naar een meerjarige sluitende begroting.

Mogelijke onderdelen van de incidentele weerstandscapaciteit zijn:

- De Algemene Reserve
- Bestemmingsreserves
- De post Onvoorzien
- Stille reserves

Stadsbank Oost Nederland gebruikt de incidentele weerstandscapaciteit om zowel incidentele als structurele tegenvallers te dekken. Mochten zich gedurende een jaar structurele tegenvallers voordoen, zonder dat daar meevallers tegenover staan, dan dekt

de Stadsbank die incidenteel af middels de incidentele weerstandscapaciteit. Vervolgens zal hiervoor bij de eerstvolgende begroting dekking gezocht worden.

Het eigen vermogen bestaat uit de Algemene Reserve en bestemmingsreserves. Voor de Stadsbank bestaat het belangrijkste deel van de weerstandscapaciteit uit de omvang van de Algemene Reserve. Op de bestemmingsreserves van de Stadsbank ligt een door het Algemeen Bestuur geaccordeerde bestemming. Bij het wegvallen van deze bestemming is sprake van vrij beschikbare bestemmingsreserves.

Weerstandscapaciteit per 31 december 2017 (bedragen in €)	
Reserves	Bedrag
Algemene reserve	967.400
Bestemmingsreserve	466.900
Totaal	1.434.300

Ten aanzien van stille reserves zou moeten worden gezien in hoeverre er sprake is van een overwaarde op de activa (actuele waarde > boekwaarde). Vervolgens moet worden nagegaan in hoeverre deze op korte termijn aangewend kunnen worden om tegenvallers op te vangen. De bereidheid tot het (extra) verhogen van de tarieven voor de dienstverlening van de bank zal uiteindelijk een politieke keuze zijn. Deze onderdelen van de weerstandscapaciteit zijn niet exact te becijferen. Bij de bepaling is het gebruikelijk om voorzichtigheid in acht te nemen.

Beleid

De kaders voor het weerstandsvermogen en de risicobeheersing zijn door het Algemeen Bestuur vastgesteld in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen en Risicobeheersing Stadsbank Oost Nederland 2016 – 2019'. Deze kaders worden vanaf 2016 toegepast in het nieuwe dienstverleningsmodel. Met ingang van 2016 wordt periodiek een integrale risicoanalyse gemaakt, aan de hand waarvan wordt bepaald of het weerstandsvermogen in het nieuwe dienstverleningsmodel voldoende wordt geacht om deze risico's te kunnen afdekken.

Het doel van de integrale risicoanalyse is om de risico's die bij de Stadsbank kunnen optreden expliciet te maken, regelmatig te actualiseren, proactief en bewust met risico's om te gaan en de bijbehorende beheersmaatregelen af te wegen. Dit vormt de basis voor de jaarlijkse verantwoording van het risicomanagement naar het Algemeen Bestuur in de risicoparagraaf in de begroting en jaarrekening. De risicoparagraaf wordt zowel bij het jaarverslag als de primitieve begroting opgenomen en is een verplicht onderdeel.

Integrale risicoanalyse

In 2016 heeft de eerste integrale risicoanalyse plaatsgevonden volgens de nieuwe kaders voor het weerstandsvermogen en de risicobeheersing. Er is een risico-inventarisatie gemaakt, waarbij expliciet aandacht is gegeven aan de mogelijke oorzaken van de risico's. Deze oorzaken zijn onder meer te vinden op het politieke/bestuurlijke, organisatorische, juridische, technische, financiële, ruimtelijke of maatschappelijke vlak. Per risico is bepaald welke beheersmaatregelen van toepassing zijn. Daarbij is aangegeven in welke gevallen een claim op het weerstandsvermogen wordt gedaan om de risico's af te kunnen dekken.

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is. Dat is van belang wanneer zich een financiële tegenvaller voordoet. Door aandacht voor het weerstandsvermogen kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller bij de SON direct door de deelnemende gemeenten moet worden opgevangen. Het weerstandsvermogen is voldoende als financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden binnen de weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in

een ratio. Deze ratio wordt afgezet tegen een norm om een conclusie te kunnen trekken over het niveau van het weerstandsvermogen van de Stadsbank.

De ratio van het beschikbaar weerstandsvermogen ten opzichte van het benodigde weerstandsvermogen komt eind 2017 uit op 1,27. Indien het Algemeen Bestuur besluit om het jaarrekeningsaldo 2017 van minus €113.200 te onttrekken aan de Algemene Reserve komt de ratio uit op 1,12. In beide gevallen wordt het beschikbare weerstandsvermogen hiermee gekwalificeerd als voldoende (tussen 1,0 en 1,4).

Frauderisico-analyse

In 2016 is een integrale risicoanalyse uitgevoerd, waarbij een inventarisatie is gemaakt van de frauderisico's, cq. ongewenste situaties, die zich organisatiebreed kunnen voordoen. Daarbij zijn de beheersmaatregelen in beeld gebracht. Het gaat hierbij om risico's op de terreinen van de primaire processen, personeel, ICT-systemen en apparatuur, bedrijfsadministratie, contracten en leveringen, toegang tot gebouwen en terreinen, inboedel en voorraden.

De fraudepreventie is in 2017 doorontwikkeld, waarbij de prioriteit lag op het intensiveren en automatiseren van de controles in de processen. De kans op frauderisico's is hiermee aanmerkelijk verminderd ten opzichte van frauderisico analyse in 2016. Het is onder meer mogelijk om in het dagelijkse betalingsproces 'bestandsbrede' geautomatiseerde controles uit te voeren, in plaats van het nemen van steekproeven.

Verder wordt continue aandacht besteed aan het vergroten van de bewustwording rondom fraudepreventie bij de medewerkers binnen de organisatie, waarbij gedrag en cultuur nadrukkelijk aan de orde komen. Deze aandacht voor communicatie over risicobewustwording, gedrag en motivatie van de medewerkers zal in 2018 worden voortgezet, mede in het kader van het nieuwe informatiebeveiligingsbeleid en privacy van (persoons)gegevens.

Informatiebeveiliging en privacy

De Stadsbank moet voldoen aan de wijzigingen in de relevante landelijke en Europese wet- en regelgeving op deze terreinen. Voor de ondersteuning en begeleiding bij de opzet en implementatie van het informatiebeveiligingsbeleid en privacy wordt externe expertise ingehuurd. Hierbij wordt aangesloten bij de modellen die door de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG) zijn opgesteld.

Er is een plan van aanpak opgesteld en een Privacy Impact Assessment (PIA) uitgevoerd op het proces van de schuldhelpverlening. Op basis hiervan wordt momenteel het beveiligingsbeleid en privacy beleid opgesteld, dat ter goedkeuring aan het Dagelijks Bestuur wordt aangeboden, waarna het kan worden geïmplementeerd.

Daarnaast is, net zoals het geval is in de 22 SON-gemeenten, structurele capaciteit beschikbaar gesteld voor de verplicht in te stellen functies, waaronder de Chief Information Security Officer (CISO), de Security Officer (SO) en de Functionaris Gegevensbescherming (= Privacy Officer, PO).

Tenslotte wordt een digitale tool ingezet om de informatiebeveiliging en privacy permanent te kunnen beheersen, monitoren, evalueren en aan te passen/actualiseren. De Stadsbank past vanaf 25 mei 2018 de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) toe.

Aandachtspunten risico's

- Er kunnen financiële risico's kunnen optreden, indien de Stadsbank voor een deel van haar activiteiten vennootschapsbelasting moet afdragen op de hiermee behaalde 'winst'. De Stadsbank is in de huidige situatie voor haar activiteiten per 1 januari 2016 vrijgesteld van vennootschapsbelasting. De Belastingdienst heeft dit bevestigd in haar brief van 20 januari 2016. Hierin is tevens opgenomen dat

vennootschapsbelastingplicht wel aan de orde kan komen, indien in de toekomst positieve saldi in de jaarrekening ontstaan. De Stadsbank zal dit in voorkomende gevallen melden aan de Belastingdienst.

- In het kader van het informatiebeveiligingsbeleid en de privacy moet worden voldaan aan de vereisten van de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG) en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). In dit verband zijn en worden de nodige maatregelen genomen om cybercriminaliteit en datalekken te voorkomen. Bij de migratie van de ICT-omgeving is het technisch beheer en de infrastructuur bij een nieuwe leverancier ondergebracht. Met de nieuwe leveranciers zijn in de overeenkomsten afspraken gemaakt over het beschermen van data en (persoons)gegevens tegen cybercriminaliteit en datalekken. Daarbij worden ook de dragers van persoons- en bedrijfsgegevens beschermd tegen datalekken (denk aan mobiele telefoons en laptops). Daarnaast worden de medewerkers van de Stadsbank continue bewust gemaakt van de risico's die kunnen optreden bij het onzorgvuldig omgaan met persoons- en bedrijfsgegevens en de gevolgen die dit met zich meebrengt. Tenslotte wordt een tool ingezet om de risico's en maatregelen voor informatiebeveiliging en bescherming van persoonsgegevens te monitoren en te actualiseren.
- Voor het gebruikte softwarepakket Allegro is een excrow-overeenkomst afgesloten bij NCC Group, waar de broncodes zijn ondergebracht. Een mogelijk faillissement van de leverancier houdt in dat naar vervanging wordt gezocht.
- Indien de Stadsbank aansprakelijk wordt gesteld voor schadegevallen voortvloeiende uit de beroepsbeoefening, kan het zijn dat deze niet vallen onder de huidige beroepsaansprakelijkheidsverzekering. Voor deze schadevergoedingen en eventuele proceskosten is dan geen dekking.
- Indien de Stadsbank aansprakelijk wordt gesteld voor schadegevallen kan het zijn dat deze niet vallen onder de algemene WA-verzekering van de bank. Voor deze schadevergoedingen is dan geen dekking aanwezig. Dit geldt ook voor eventuele proceskosten.
- De kosten van een WIA-uitkering kunnen verhaald worden op de veroorzaker van de arbeidsongeschiktheid. De bank heeft hiervoor geen speciale verzekering afgesloten.

Bestemmingsreserves

De bank kent een aantal bestemmingsreserves waaraan door het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Het gehele bedrag van de bestemmingsreserves ultimo het jaar dient opgebouwd te zijn met bestuursbesluiten van het Algemeen Bestuur dan wel opgenomen te zijn in het voorliggende voorstel tot resultaatbestemming. De stand van de bestemmingsreserves per ultimo 2017 bedraagt € 466.900

Voorzieningen

De bank heeft een aantal voorzieningen opgenomen. Voorzieningen worden opgenomen als er sprake is van een te kwantificeren financiële verplichting of financieel risico. Daarnaast kunnen tot voorzieningen ook gerekend worden de van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. De stand van de voorzieningen bedraagt per 31 december 2017 € 267.000.

Financiële kengetallen

In het gewijzigde artikel 11 van het BBV zijn er onder het tweede lid nog twee onderdelen toegevoegd: kengetallen en beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

De financiële kengetallen zijn een uniforme set van gegevens die een betere inzicht geven in de financiële posities van de gemeenten en provincies, en daarmee ook informatie over de weer- en wendbaarheid van hun begrotingen. De volgende vijf kengetallen worden in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing opgenomen:

- Netto schuldquote en Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- Solvabiliteitsratio
- Grondexploitatie
- Structurele exploitatieruimte
- Belastingcapaciteit

De eerste twee kengetallen zijn in dit jaarverslag gepresenteerd. De overige kengetallen zijn niet van toepassing voor de Stadsbank, als gemeenschappelijke regeling voor schulddienstverlening. De berekening van de kengetallen is conform de ministeriële richtlijnen voor de wijze waarop kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in de begroting en het jaarverslag van provincies en gemeenten (Stcrt. 2015, 20619).

De netto schuldquote is gestegen. De belangrijkste oorzaak van de stijging is de toename van de reserveringen van cliëntengelden.

Kengetallen	2016	begroting 2017	2017
<i>Netto schuldquote</i>	5%	8%	8%
<i>Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen</i>	57%	58%	58%
<i>Solvabiliteitsratio</i>	8%	6%	6%

1.5.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Eén van de basiselementen voor de financiële positie van de bank zijn de kapitaalgoederen en de onderhoudsstaat. Tot de kapitaalgoederen worden gerekend de gebouwen en de terreinen die in eigendom van de bank zijn.

Het onderhoudsplan wordt jaarlijks geactualiseerd. De kosten kunnen worden gedekt uit de Voorziening Onderhoud gebouwen en installaties.

Ook zijn voor de komende jaren een aantal vervangingsinvesteringen in beeld gebracht. Deze zullen jaarlijks worden opgenomen in de Meerjarenbegroting.

Bij de geplande onderhoudswerkzaamheden en investeringen is en wordt geanticipeerd op de ontwikkelingen met betrekking tot het afstoten van het gebouw in Hengelo.

1.5.3 Financiering

Treasurybeleid

In 2017 zijn 379.300 girale betalingen ontvangen voor een totaal bedrag van € 142,4 miljoen. Door middel van 1.012.400 uitgaande betalingen is € 139,9 miljoen aan betalingen verricht.

De verplichting tot schatkistbankieren geldt alleen voor de overtollige middelen van de bank. In de onderstaande tabel worden per kwartaal de buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen en de ruimte onder het drempelbedrag weergegeven.

Verslagjaar 2017 (bedragen x € 1000)

Drempelbedrag	250	250	250	250
	<i>Kwartaal 1</i>	<i>Kwartaal 2</i>	<i>Kwartaal 3</i>	<i>Kwartaal 4</i>
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	217	190	158	164
Ruimte onder het drempelbedrag	33	60	92	86
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

De overtollige middelen van klanten zijn in een deposito gezet met een rente typische looptijd van 3 maanden, dan wel op rekening-courant gehouden. Het bedrag dat gemiddeld in deposito is aangehouden, bedroeg in 2017 € 8 miljoen.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet voor het jaar 2017 is op basis van de werkelijke cijfers vastgesteld op € 807.000. Dit betreft het berekende bedrag conform Modelstaat A over het 4^e kwartaal van 2017. Er is sprake van een gemiddeld overschot aan vlottende middelen van €1 miljoen.

Renterisiconorm

Het renterisico wordt getoetst op de renterisiconorm. Voor het berekenen van het renterisico wordt gebruik gemaakt van de Modelstaat B zoals die in de regeling Fido is vastgesteld. Op basis van de modelstaat B is het renterisico van de bank in het begrotingsjaar ruim onder de renterisiconorm.

1.5.4 Verbonden partijen

Stadsbank Oost Nederland heeft geen verbonden partijen, maar is wel verbonden partij van de aangesloten gemeenten.

1.5.5 Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de beleidsmatige, toekomstgerichte aspecten van de bedrijfsvoering.

a. Kostenbewustzijn

Door werkprocessen te digitaliseren slaagt de Stadsbank erin de kwaliteit van de dienstverlening te optimaliseren, waarbij het personeel efficiënter kan worden ingezet. De klanten worden gestimuleerd zoveel mogelijk gebruik te maken van de portal 'Mijn Stadsbank'.

Door effectieve inkoop worden de materiële kosten teruggedrongen. Hierbij wordt in voorkomende gevallen gebruik gemaakt van externe expertise en de mogelijkheden bij de deelnemende gemeenten.

b. Investeringsbeleid

De Stadsbank zet in op duurzame investeringen, gericht op innovatie en verdergaande digitalisering van processen.

c. Organisatiestructuur

De organisatie van de Stadsbank is integraal rondom de klant georganiseerd. Er zijn integrale klantteams met klantmanagers gevormd, waarin de verschillende disciplines van de dienstverlening zijn gebundeld. Meerdere klantteams vormen samen een

gebiedsteam, die per regio zijn ingedeeld. Deze gebiedsteams worden aangestuurd door twee managers. Daarnaast is er een afdeling beschermingsbewind, die ook wordt aangestuurd door een manager. De gebiedsteams en afdeling beschermingsbewind worden ondersteund door een administratieve backoffice en een beleidsadvies eenheid

d. Administratieve organisatie en interne controle

De (werk)processen zijn ingericht op basis van het nieuwe dienstverleningsmodel en het handboek Administratieve Organisatie is geactualiseerd. De interne controle zal worden geïntensiveerd, waarbij zoveel mogelijk gebruik gemaakt wordt van de mogelijkheden van automatisering van zowel processen als controles.

e. Informatie en automatisering

In 2017 heeft de migratie van de ICT-omgeving plaatsgevonden, waarbij het technisch beheer en de infrastructuur bij een nieuwe leverancier is ondergebracht. Deze migratie is succesvol verlopen. Met de nieuwe leverancier zijn in de overeenkomsten afspraken gemaakt over het beschermen van data en gegevens tegen cybercriminaliteit en datalekken. Daarbij zijn en worden ook de dragers van persoons- en bedrijfsgegevens beschermd tegen datalekken (denk aan mobiele telefoons en laptops). Bovendien worden de medewerkers van de Stadsbank bewust gemaakt van de risico's die kunnen optreden bij het onzorgvuldig omgaan met persoons- en bedrijfsgegevens en de gevolgen die dit met zich meebrengt. Naast preventie zal ook aandacht wordt geschonken aan gevolgmaatregelen bij het optreden van datalekken.

f. (Management)informatie voorziening

In 2017 zijn tweemaandelijks managementrapportages opgesteld, waarbij in één oogopslag de ontwikkeling van de belangrijkste stuurindicatoren is weergegeven, met daarachter toelichtende overzichten. Ook heeft een verdere digitalisering van de informatievoorziening plaatsgevonden. De managementinformatie en inrichting van het dashboard bij de gebiedsteams worden in 2018 verder doorontwikkeld, waarbij wordt aangesloten op de stuurindicatoren van het nieuwe dienstverleningsmodel.

g. Marktkansen en -bedreigingen

Door middel van de gevormde gebiedsteams en klantteams wordt klantvriendelijker en waar mogelijk op locatie dichtbij de klant gewerkt. Hierbij worden nieuwe initiatieven ontwikkeld, waarbij de focus ligt op de versterking van de verbinding met ketenpartners en vrijwilligers en wordt onderzocht of elementen uit de aanpak 'Mobility Mentoring' kunnen worden toegepast. De Stadsbank kijkt samen met de burger naar hoe het probleem kan worden opgelost en hoe een probleem in de toekomst kan worden voorkomen. Door deze korte lijnen kunnen bovendien effectiever verbindingen worden gelegd met andere beleidsterreinen en wordt aangesloten bij de ontwikkelingen in het sociaal domein.

Er kunnen financiële risico's optreden, als de Stadsbank voor een deel van haar activiteiten Vennootschapsbelasting moet afdragen op de hiermee behaalde winst. De Belastingdienst heeft in haar brief van 20 januari 2016 bevestigd dat de Stadsbank in de huidige situatie voor haar activiteiten per 1 januari 2016 is vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

h. Risicomanagement

De Stadsbank heeft het toekomstige profiel voor het risicomanagement afgestemd op het nieuwe dienstverleningsmodel. Het Algemeen Bestuur heeft de nieuwe kaders voor het weerstandsvermogen en de risicobeheersing vastgesteld in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen en Risicobeheersing Stadsbank Oost Nederland 2016 - 2019'. Deze kaders worden in het nieuwe model toegepast, waarbij organisatiebreed periodiek een risicoanalyse en frauderisico-analyse plaatsvindt. Ook wordt specifiek aandacht geschonken aan de cultuuraspecten en de bewustwording bij het personeel.

i. Informatiebeveiligingsbeleid en privacy

De Stadsbank moet voldoen aan de wijzigingen in de relevante landelijke en Europese wet- en regelgeving op deze terreinen. Voor de ondersteuning en begeleiding bij de opzet

en implementatie van het informatiebeveiligingsbeleid en privacy is externe expertise ingehuurd. Hierbij wordt aangesloten bij de modellen die door de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG) zijn opgesteld. Er is een plan van aanpak opgesteld en een Privacy Impact Assessment (PIA) uitgevoerd op het proces van de schuldhelpverlening. Op basis hiervan wordt momenteel het beveiligingsbeleid en privacy beleid opgesteld, dat ter goedkeuring aan het Dagelijks Bestuur wordt aangeboden, waarna het kan worden geïmplementeerd. Daarnaast is, net zoals het geval is in de 22 SON-gemeenten, structurele capaciteit nodig voor de verplicht in te stellen functies, waaronder de Chief Information Security Officer (CISO), de Security Officer (SO) en de Functionaris Gegevensbescherming (= Privacy Officer, PO). Tenslotte wordt een digitale tool ingezet om de informatiebeveiliging en privacy permanent te kunnen beheersen, monitoren, evalueren en aan te passen/actualiseren. De Stadsbank past vanaf 25 mei 2018 de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) toe..

Jaarrekening 2017

2.1 Balans per 31 december 2017

Activa (bedragen in €)	31 december 2017	31 december 2016
Vaste activa		
Materiële vaste activa	2.443.000	2.490.100
Investerings met een economisch nut		
Overige investeringen met een economisch nut	2.443.000	2.490.100
Financiële vast activa	5.013.700	5.002.600
Overige langlopende leningen	5.013.700	5.002.600
Totale vaste activa	7.456.700	7.492.700
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	992.700	998.900
Vorderingen op openbare lichamen	988.800	795.000
Rekening-courantverhouding met het Rijk	3.900	203.900
Liquide middelen	12.175.400	11.934.600
Kassaldi	-	-
Banksaldi	12.175.400	11.934.600
Overlopende activa	440.500	66.900
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	440.500	66.900
Totaal vlottende activa	13.608.600	13.000.400
Totaal activa	21.065.300	20.493.100
Passiva (bedragen in €)	31 december 2017	31 december 2016
Vaste passiva		
Eigen vermogen	1.321.100	1.698.300
Algemene reserve	967.400	1.062.600
Bestemmingsreserve	466.900	641.400
Gerealiseerde resultaat	-113.200	-5.700
Voorzieningen	367.000	306.800
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	326.700	253.900
Equalisatievoorzieningen	40.300	52.900
Vaste schulden met rentetypische looptijd > 1 jaar	2.967.900	3.102.700
Onderhandse lening van binnenlandse banken en overige fin. inst.	1.536.200	1.671.000
Door derden belegde gelden	1.431.700	1.431.700
Totaal vaste passiva	4.656.000	5.107.800
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met rentetypische looptijd < 1 jaar	15.887.600	14.891.600
Overige schulden	15.887.600	14.891.600
Overlopende passiva	521.700	493.700
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	521.700	493.700
Totaal vlottende passiva	16.409.300	15.385.300
Totaal passiva	21.065.300	20.493.100

2.2 Overzicht van de Baten en Lasten in de Jaarrekening 2017

Overzicht baten en lasten (bedragen in €)				
	Realisatie 2017	Begroting na wijziging 2017	Verschil	Primaire begroting 2017
I Algemeen bestuur				
<i>Lasten</i>	3.706.800	3.591.700	115.100	3.495.300
<i>Baten</i>	3.706.800	3.591.700	115.100	3.495.300
<i>Saldo</i>	-	-	-	-
II Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen				
<i>Lasten</i>	6.626.600	6.601.400	25.200	6.321.600
<i>Baten</i>	6.249.400	6.297.500	-48.100	6.320.100
<i>Saldo</i>	-377.200	-303.900	-73.300	-1.500
Subtotaal programma's				
<i>Lasten</i>	10.333.400	10.193.100	140.300	9.816.900
<i>Baten</i>	9.956.200	9.889.200	67.000	9.815.400
Gerealiseerd saldo van baten en lasten				
	-377.200	-303.900	-73.300	-1.500
Toevoeging/onttrekking aan reserves				
<i>Algemeen bestuur</i>	264.000	194.600	69.400	1.500
Subtotaal mutaties reserves	264.000	194.600	69.400	1.500
Gerealiseerd resultaat				
	-113.200	-109.300	-3.900	-

2.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

Onderstaande grondslagen, waarop de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling is gebaseerd, zijn bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording (BBV) provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders vermeld is, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het

einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten-gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

2.3.1 Activa

Materiële vaste activa

De waardering van de materiële vaste activa is gebaseerd op de verkrijgingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze naar verwachting duurzaam is. De materiële vaste activa van Stadsbank Oost Nederland betreffen uitsluitend investeringen met een economisch nut.

Afschrijving vindt plaats op basis van de historische aanschafprijs volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het actief. De afschrijvingstermijnen volgens de lineaire methode staan weergegeven in de volgende tabel:

Afschrijvingstermijnen	
Aantal jaar	Omschrijving
30 jaar	Nieuwbouw en aankoop bedrijfsgebouwen, onder handhaving van de bestaande afschrijvingstermijnen van reeds aanwezige bedrijfsgebouwen;
25 jaar	Renovatie, restauratie en verbouw bedrijfsgebouwen, brandkasten;
15 jaar	Technische installaties in bedrijfsgebouwen;
10 jaar	Kantoormeubilair;
5 jaar	Software, telefooninstallaties en veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen;
3 jaar	Mobiele apparatuur

De investeringen worden bij in gebruik name geactiveerd waarbij de lineaire afschrijvingsmethodiek wordt toegepast. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan €1.000 worden niet geactiveerd. Meerdere investeringen in dezelfde soort activa gedurende het boekjaar met een gezamenlijke waarde van €1.000 of hoger worden wel geactiveerd.

Financiële vaste activa

De leningen aan cliënten alsmede overige vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen. De waardering vindt plaats op het zogenaamde 'uitstaand saldo leningen' verminderd met de vertragingsrente.

De leningen zijn verminderd met de voorziening risico leningen.

Uitzettingen en overlopende activa

De uitzettingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen

De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen.

2.3.2 Passiva

Eigen vermogen

Algemene reserve

De Algemene reserve dient als algehele buffer en weerstandsvermogen om toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen. Het Algemeen bestuur heeft besloten dat de verhouding tussen het benodigde en beschikbare weerstandsvermogen moet liggen tussen 1,0 en 1,4. Daarmee kwalificeert deze ratio als 'voldoende'.

Bestemmingsreserves

Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan door het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Het gehele bedrag van de bestemmingsreserves ultimo het jaar dient opgebouwd te zijn met bestuursbesluiten van het Algemeen Bestuur, dan wel opgenomen te zijn in het voorliggende voorstel tot resultaatbestemming.

Gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerde resultaat is het resterende resultaat na reeds bestemde mutaties in de reserves. Het gerealiseerde resultaat wordt toegevoegd aan de reserve dan wel aan de gemeenten gerestitueerd, naar rato van de omvang van de declaratie.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorziening risico leningen

Voor de vorderingen wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen ouder dan drie maanden.

Voorziening verplichtingen voormalig personeel

De voorziening is ingesteld om de verplichtingen van voormalig personeel op te vangen, waarvoor de Stadsbank risicodragend is. De voorziening is berekend op basis van de verplichtingen die nog op de balansdatum bestaan.

Voorziening onderhoud

De onderhoudsregulatievoorziening stamt voort uit het Onderhoudsbeheerplan 2017-2025 van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de reeds gedane aflossingen. Vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2.4 Toelichting op de Balans

2.4.1 Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

Het verloop van deze post in 2017 is als volgt:

Materiële vaste activa (bedragen in €)				
	Bedrijfs- gebouwen	Machines, apparaten en installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal
Boekwaarde per 1-1-2017	1.579.600	235.500	675.000	2.490.100
Investeringen	25.800	9.300	269.300	304.400
Desinvesteringen	-	-	-10.300	-10.300
Afschrijvingen	-121.100	-23.400	-196.700	-341.200
Boekwaarde per 31-12-2017	1.484.300	221.400	737.300	2.443.000

De investeringen in het verslagjaar betroffen:

Investeringen (bedragen in €)	
Bedrijfsgebouwen	
- verbouwing	25.800
Machines, apparaten en installaties	
- vervanging/vernieuwing apparaten en installaties	9.300
Overige materiële vaste activa	
- mobiele apparatuur	17.700
- inventaris	40.500
- software- en systeemontwikkeling	211.100

De investeringen in migratie ICT infrastructuur houden verband met de beëindiging van de ICT dienstverlening door de gemeente Enschede en de overgang naar een andere

dienstverlener. De investeringen in software- en systeemontwikkeling hangen samen met de verdere digitalisering van de werkprocessen.

Financiële vaste activa

Overige langlopende leningen (bedragen in €)		
	2017	2016
Leningen	5.013.700	5.002.600
Totaal	5.013.700	5.002.600

Verloop overige langlopende leningen 2017:

Overige langlopende leningen (bedragen in €)		
	2017	2016
Saldo per 1 januari	5.196.300	4.560.300
Verstrekte leningen	2.766.400	2.941.500
Aflossingen	-2.679.800	-2.238.600
Afwaardingen	-90.700	-66.900
Saldo per 31 december	5.192.200	5.196.300
Voorzieningen risico leningen	-178.500	-193.700
Totaal	5.013.700	5.002.600

Deze leningen hebben een langlopend karakter met een gemiddelde looptijd van 40 maanden.

Het uitstaande saldo van de leningen ad €5,2 miljoen bestaat voor een bedrag van €1,8 miljoen uit gemeentelijke borgstellingen. In 2017 werden geldleningen afgeboekt tot een bedrag van €90.700 (2016: €66.900).

De achterstand 'te betalen termijnen' (€344.900) ten opzichte van het totale uitstaande saldo leningen bedraagt ultimo 2017 6,6% ten opzichte van ultimo 2016 7,2%.

In 2017 is voor een bedrag van €2.766.400 aan leningen verstrekt tegen €2.941.500 in 2016, een daling van 6%.

De waardering van de leningen is voor een bedrag van €178.500 verlaagd met de voorziening risico leningen. De voorziening risico leningen dient om eventuele verliezen op verstrekte kredieten op te vangen met name wegens oninbaarheid en overlijden van cliënten gedurende de looptijd van de leningen.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar

Uitzettingen met een rente-typische looptijd < 1 jaar (bedragen in €)		
	2017	2016
Vorderingen op openbare lichamen	988.800	795.000
Rekening-courantverhouding met het Rijk	3.900	203.900
Totaal	992.700	998.900

Vorderingen op openbare lichamen

De vorderingen op openbare lichamen bestaan uit de per 31 december 2017 uitstaande vorderingen van de aan de deelnemende gemeenten doorberekende activiteiten. Per ultimo januari 2018 moet hiervan nog €103.600 worden afgewikkeld.

Rekening-courantverhouding met het Rijk

De overtollige middelen van de Stadsbank kunnen uitsluitend aangehouden worden in de schatkist. Derden gelden zijn echter uitgezonderd van het verplichte schatkistbankieren.

Liquide middelen

Liquide middelen (bedragen in €)		
	2017	2016
Kassaldi	-	-
Banksaldi	12.175.400	11.934.600
Totaal	12.175.400	11.934.600

In de totale banksaldi bedraagt het banksaldo van Stadsbank €29.500. Het drempelbedrag voor het voor het buiten 's Rijks schatkist aanhouden van liquide middelen bedraagt €250.000. De rest banksaldi van €12.145.900 betreffen gelden van klanten en hoeven daarom niet in 's Rijks schatkist aangehouden te worden. Deze zijn in een deposito met een rente typische looptijd van 3 maanden gezet, dan wel op rekening-courant gehouden. Het bedrag dat gemiddeld in deposito is aangehouden, bedroeg in 2017 €8 miljoen.

De bankgelden van de klanten zijn te allen tijde toegankelijk en beschikbaar voor de activiteiten van de klanten.

Overlopende activa

Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen:

Overlopende activa (bedragen in €)		
	2017	2016
Depotbedrag porti	11.300	11.300
Kruisposten bank	13.600	8.000
Fietsproject	13.400	23.400
Vooruitbetaalde en nog te ontvangen bedragen	402.200	24.200
Overig	-	-
Totaal	440.500	66.900

Vooruitbetaalde en nog te ontvangen bedragen

Deze post bestaat uit nog te ontvangen bedragen ter hoogte van €371.500 en vooruitbetaalde bedragen van €30.700. Van de nog te ontvangen bedragen stond per ultimo januari 2018 nog €217.400 open. Het betreft met name (€211.500) het verschil tussen de in rekening gebrachte voorschotten bestaanskosten en de met deze jaarrekening bepaalde werkelijke bestaanskosten.

2.4.2 Passiva

Vaste activa

Eigen vermogen

Eigen vermogen (bedragen in €)		
	2017	2016
Algemene Reserve	967.400	1.062.600
Bestemmingsreserve	466.900	641.400
Saldo van de rekening	-113.200	-5.700
Totaal	1.321.100	1.698.300

Gerealiseerde resultaat 2017

Het gerealiseerde resultaat van 2017 bedraagt €113.200 negatief. Aan het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om het nadelige jaarrekeningsaldo te onttrekken aan de Algemene Reserve.

Het verloop in 2017 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

Eigen vermogen (bedragen in €)					
	Boekwaarde 1-1-2017	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Boekwaarde 31-12-2017
Algemene reserves					
Algemene reserve	1.062.600	-	-89.500	-5.700	967.400
<i>Subtotaal</i>	<i>1.062.600</i>	<i>-</i>	<i>-89.500</i>	<i>-5.700</i>	<i>967.400</i>
Bestemmingsreserves					
Borgfonds saneringskredieten	83.000	-	-3.000		80.000
Personeel	65.500	-	-		65.500
ICT	183.500	-	-52.600		130.900
Inventaris	190.500	-	-		190.500
Frictiekosten Organisatie	118.900	-	-118.900		-
<i>Subtotaal</i>	<i>641.400</i>	<i>-</i>	<i>-174.500</i>	<i>-</i>	<i>466.900</i>
Totaal reserves	1.704.000	-	-264.000	-5.700	1.434.300

Algemene reserve

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2016 is het resultaat van €5.700 ten laste van de Algemene Reserve en met de begroting 2017 is er een bedrag van €89.500 ten laste van de reserve gebracht.

Bestemmingsreserves

- Borgfonds saneringskredieten

Dit fonds is bestemd ter borging van de saneringskredieten die de bank verstrekt in het kader van de minnelijke schuldregeling. Hierdoor hoeven de individuele gemeenten niet langer borg te staan voor de saneringskredieten die worden verstrekt aan de inwoners van de desbetreffende gemeenten. De onttrekking is ter dekking van een aantal afgeschreven oninbare saneringskredieten.

- Personeel

Dit is de reserve voor het uitvoeren van medewerkers motiverende maatregelen.

- ICT

Deze bestemmingsreserve dient onder andere het actueel houden van software en hardware. De onttrekking uit de reserve is voor een bedrag van €1.900 conform de begroting en voor een bedrag van €50.700 ter dekking van de afkoop van de contractkosten door de overstap naar een nieuwe ICT-leverancier.

- Friciekosten Organisatie

De in 2011 ingestelde reserve Friciekosten Organisatie betreft de noodzakelijke buffer om te kunnen voldoen aan de eventuele verplichtingen. De onttrekking uit de reserve betreft extra benodigde formatieve inzet bij beschermingsbewind en is het voor het bedrag van € 103.200 conform de begroting. Het resterende bedrag van € 15.700 in de reserve valt vrij. De reserve wordt per ultimo 2017 opgeheven.

- Inventaris

De bestemmingsreserve Inventaris is bedoeld om het afgeschreven en verouderde meubilair en de inventaris van de bank te vervangen.

Voorzieningen

Voorzieningen (bedragen in €)		
	2017	2016
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's		
Voorziening verplichtingen voormalig personeel	326.700	253.900
Egalisatievoorzieningen		
Voorziening groot onderhoud	40.300	52.900
Totaal voorzieningen	367.000	306.800

Het verloop in 2017 wordt in onderstaand overzicht per voorziening weergegeven:

Voorzieningen (bedragen in €)					
	Boekwaarde 1-1-2017	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Boekwaarde 31-12-2017
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
Voormalig personeel	253.900	100.000	-27.200	-	326.700
Egalisatievoorzieningen					
Groot onderhoud	52.900	24.300	-36.900	-	40.300
Totaal voorzieningen	306.800	124.300	-64.100	-	367.000

- Verplichtingen voormalig personeel

De bank is eigen risicodragers van verplichtingen voor voormalig personeel. De benodigde stand van de voorziening betreft de resterende verplichtingen en bedraagt per balansdatum €326.700.

- Onderhoud

De voorziening is ingesteld om te kunnen voldoen aan de financiële verplichtingen die voortvloeien uit het door het Algemeen Bestuur op 7 juni 2012 vastgestelde Onderhoudsbeheersplan, dat jaarlijks wordt geactualiseerd. Op basis van het bijgestelde Onderhoudsbeheersplan is de jaarlijkse dotatie op €24.300 vastgesteld.

Vaste schulden

Vaste schulden (bedragen in €)		
	2017	2016
Onderhandse leningen van:		
<i>Binnenlandse banken en overige fin. instellingen</i>	1.536.200	1.671.000
Door derden belegde gelden	1.431.700	1.431.700
Totaal	2.967.900	3.102.700

Onderhandse leningen

Het verloop van de onderhandse geldleningen is als volgt:

Onderhandse leningen (bedragen in €)						
	Rente %	Saldo per 1-1-2017	Nieuwe leningen	Aflossingen	Saldo per 31-12-2017	Rentelast begrotingsjaar
BNG 89.025	4.95%	122.200	-	17.400	104.800	6.000
BNG 90.127	5.30%	362.800	-	45.400	317.400	18.000
BNG 97.395	5.19%	900.000	-	50.000	850.000	44.800
BNG 97.396	5.13%	286.000	-	22.000	264.000	13.800
Totaal		1.671.000	-	134.800	1.536.200	82.600

Bovengenoemde leningen zijn afgesloten in 1998, 1999 en twee in 2004. Drie leningen hebben een looptijd van 25 jaar en één van 30 jaar.

De aflossingsverplichting voor het begrotingsjaar 2017 zal eveneens €134.800 zijn.

Door derden belegde gelden

De door derden belegde gelden betreffen de inleggelden die gestort zijn door de gemeenten die zijn aangesloten bij de gemeenschappelijke regeling Stadsbank Oost Nederland. De bepaling van het inleggeld geschiedt naar rato van het aantal inwoners en wordt eens in de drie jaar herzien. 1 januari 2015 is de laatste peildatum waarop de inleggelden opnieuw zijn berekend. Er wordt geen rentevergoeding berekend.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
(bedragen in €)	2017	2016
Overige schulden		
<i>Persoonlijke rekeningen saldo's (PRS)</i>	3.024.700	3.376.900
<i>Reserveringen activiteiten</i>	10.806.200	9.515.700
<i>Overige schulden</i>	2.056.700	1.999.000
Totaal	15.887.600	14.891.600

Persoonlijke Rekeningen Saldo's (PRS)

Hierop worden in principe alle cliënttegoeden verzameld die worden uitbetaald aan de cliënt en/of bestemd zijn voor toerekening aan activiteiten, zoals leningen, budgetbeheerrekeningen, saneringen, schuldbemiddeling enz. Vanuit deze activiteiten vindt dan doorbetaling plaats naar derden of naar de cliënt zelf.

Het totale saldo van de betreffende rekeningen bedroeg ultimo 2017 €3.024.700.

Reserveringen activiteiten

In overleg met de cliënt wordt overgegaan tot reserveringen voor toekomstige uitgaven. Deze post is in de balans opgenomen onder Reserveringen activiteiten. Per ultimo 2017 bedraagt deze reservering €10.806.200.

De reservering voor activiteiten is toegenomen ten opzichte van 2016 als gevolg van de toename van het aantal klanten, met name onder beschermingsbewind.

Overige schulden

Overige schulden (bedragen in €)		
	2017	2016
Door te betalen bemiddelingen	1.087.300	1.077.600
Salarissen, sociale lasten en loonheffing	395.600	436.500
Crediteuren	568.500	482.000
Overig	5.300	2.900
Totaal	2.056.700	1.999.000

De post *Door te betalen bemiddeling* betreft bedragen die per 31 december 2017 zijn bestemd voor doorbetaling aan schuldeisers van de activiteit 'schuldbemiddeling'.

De post *Salarissen, sociale lasten en loonheffing* bevat nog te betalen sociale lasten en loonheffingen over de maand december 2017.

Het saldo *Crediteuren* is inmiddels afgewikkeld.

Overlopende passiva

Overlopende passiva (bedragen in €)		
	2017	2016
Overlopende passiva		
<i>Rente onderhandse leningen</i>	51.000	55.000
<i>Nog te betalen en vooruit ontvangen bedragen</i>	470.700	438.700
Totaal	521.700	493.700

Nog te betalen en vooruit ontvangen bedragen

Deze post bestaat met name uit nog te betalen personeelslasten voor uitzendpersoneel, kosten voor de betalingsverkeer van de 4^e kwartaal 2017, nog te betalen kosten voor de jaarrekeningcontrole, af te dragen Btw en vooruit ontvangen bedragen voor projecten. Van de nog te betalen bedragen moet per ultimo januari 2018 nog ca. €258.000 worden afgewikkeld.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Stadsbank Oost Nederland heeft een aantal significante financiële verplichtingen, waaraan de organisatie de komende jaren is verbonden.

Met KPN Telecom is een 2-jarige overeenkomst afgesloten over de levering van vaste telefonie en het klantencontactcentrum met een looptijd tot 20 oktober 2018. De totale kosten bedragen maximaal €175.521.

Ook is met KPN Telecom een 2-jarige overeenkomst afgesloten over de levering van mobiele telefonie voor een totaal bedrag van €51.756.

Met RICOH is per mei 2017 een huur-/serviceovereenkomst afgesloten met betrekking tot de afname van kopieer- en printapparatuur, voor een geschat bedrag van €138.756 per jaar. De looptijd van het contract is tot en met februari 2023.

De Stadsbank heeft in 2017 een overeenkomst met Volkswagen PON afgesloten over de operational lease van 6 auto's, waarvan 2 elektrisch aangedreven en 4 op groen gas. Het gaat hierbij om een geschat totaal leasebedrag van €25.179 per jaar gedurende 5 jaar.

Met Innovadis is een 3-jarig contract overeengekomen over de ontwikkeling en gebruik van een mobiele applicatie (App) voor de schulddienstverlening met een looptijd van 2017-2019. De jaarlijkse kosten bedragen €11.000.

TWS-groep levert vanaf 2017 de LAN-infrastructuur voor een periode van 4 jaar. De maandelijkse kosten bedragen €2.551.

De genoemde bedragen zijn exclusief btw.

Bij aflopende contracten en het sluiten van nieuwe overeenkomsten wordt nagegaan of aanbesteding aan de orde moet zijn. Daarbij is en wordt getoetst aan het uitgangspunt van maatschappelijk ondernemen en de andere voordelen die te behalen zijn bij het investeren binnen de lokale overheid. Ook wordt hierbij in overweging genomen of koppelingen met bestaande systemen ingrijpende wijzigingen vragen en extra kosten met zich meebrengen.

2.5 Toelichting op de baten en lasten in de jaarrekening

Analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de programmarekening (cf. art 28 BBV)

2.5.1 Algemeen Bestuur

Algemeen bestuur (bedragen in €)				
	Realisatie	Begroting na wijziging	Afwijking	Primaire begroting
Lasten	3.706.800	3.591.700	115.100	3.495.300
Baten	3.706.800	3.591.700	115.100	3.495.300
Totaal	-	-	-	-

Het programma *Algemeen Bestuur* vertoont per ultimo boekjaar een saldo van €0. In de begroting wordt rekening gehouden met het volledig doorberekenen van het saldo van de bestaanskosten aan de deelnemende gemeenten, dit op basis van de huidige vastgestelde financieringsstructuur. Om die reden is er bij elke begroting (wijziging) sprake van een budgettair neutraal effect.

De totale lasten van dit programma bepalen de hoogte van de bestaanskosten. Deze worden berekend door van de totale lasten de te ontvangen rente en het aandeel overheid in de LOVCK-tarieven en BBR-zelfbetalers af te trekken. Eventuele verschillen tussen de in rekening gebrachte voorschotten voor de bestaanskosten conform de begroting en de werkelijke bestaanskosten zijn in de balans onder *Nog te betalen / Nog te ontvangen bedragen* gebracht.

Begrotingsrechtmatigheid

Het programma *Algemeen bestuur* vertoont op de lastenkant een begrotingsoverschrijding van €115.100. De stijging van de lasten betreft dotaties aan de *Voorziening risico leningen* en *Voorziening verplichtingen voormalig personeel* om deze voorzieningen op peil te brengen. Aan het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om door middel van het vaststellen van deze jaarrekening de kostenoverschrijding te autoriseren.

Lasten

De lasten van het *Algemeen Bestuur* vallen €15.100 hoger uit dan voorzien.

Baten

De baten betreffen de bijdragen in de bestaanskosten van de deelnemende gemeenten.

Bezoldiging in het kader van de WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (Hierna: WNT) stelt een maximum aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De algemene bezoldigingsnorm van de WNT bedraagt na indexering voor 2017: €181.000.

Beloning reguliere topfunctionarissen

Beloning reguliere topfunctionarissen	2016	2017																														
<table border="1"> <tr> <td>Functie</td> <td>Directeur</td> <td>Directeur</td> </tr> <tr> <td>Naam</td> <td>C.H.A.A. Luttikhuis</td> <td>C.H.A.A. Luttikhuis</td> </tr> <tr> <td>Omvang dienstverband</td> <td>1 fte</td> <td>1 fte</td> </tr> <tr> <td>Beloning (€)</td> <td>107.685</td> <td>112.794</td> </tr> <tr> <td>Belastbare kostenvergoedingen (€)</td> <td>1.772</td> <td>668</td> </tr> <tr> <td>Voorzieningen betaalbaar op termijn (€)</td> <td>14.401</td> <td>16.682</td> </tr> <tr> <td>Beëindigingsuitkering</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Jaar beëindiging</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Motivering</td> <td>Geen normoverschrijding</td> <td>Geen normoverschrijding</td> </tr> </table>	Functie	Directeur	Directeur	Naam	C.H.A.A. Luttikhuis	C.H.A.A. Luttikhuis	Omvang dienstverband	1 fte	1 fte	Beloning (€)	107.685	112.794	Belastbare kostenvergoedingen (€)	1.772	668	Voorzieningen betaalbaar op termijn (€)	14.401	16.682	Beëindigingsuitkering	-	-	Jaar beëindiging			Motivering	Geen normoverschrijding	Geen normoverschrijding					
Functie	Directeur	Directeur																														
Naam	C.H.A.A. Luttikhuis	C.H.A.A. Luttikhuis																														
Omvang dienstverband	1 fte	1 fte																														
Beloning (€)	107.685	112.794																														
Belastbare kostenvergoedingen (€)	1.772	668																														
Voorzieningen betaalbaar op termijn (€)	14.401	16.682																														
Beëindigingsuitkering	-	-																														
Jaar beëindiging																																
Motivering	Geen normoverschrijding	Geen normoverschrijding																														
<table border="1"> <tr> <td>Functie</td> <td>Directeur</td> <td>Directeur</td> </tr> <tr> <td>Naam</td> <td>A. de Jong</td> <td>A. de Jong</td> </tr> <tr> <td>Omvang dienstverband</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Inkomensschade 1-1-2014 tot 1-8-2016 (€)</td> <td>74.476</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Overige beloning (€)</td> <td>15.926</td> <td>24.336</td> </tr> <tr> <td>Belastbare kostenvergoedingen (€)</td> <td>-</td> <td>12.653</td> </tr> <tr> <td>Voorzieningen betaalbaar op termijn (€)</td> <td>37.689</td> <td>10.066</td> </tr> <tr> <td>Beëindigingsuitkering</td> <td>-</td> <td>-53.171</td> </tr> <tr> <td>Jaar beëindiging</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Motivering</td> <td>Geen normoverschrijding</td> <td>Geen normoverschrijding</td> </tr> </table>	Functie	Directeur	Directeur	Naam	A. de Jong	A. de Jong	Omvang dienstverband			Inkomensschade 1-1-2014 tot 1-8-2016 (€)	74.476		Overige beloning (€)	15.926	24.336	Belastbare kostenvergoedingen (€)	-	12.653	Voorzieningen betaalbaar op termijn (€)	37.689	10.066	Beëindigingsuitkering	-	-53.171	Jaar beëindiging			Motivering	Geen normoverschrijding	Geen normoverschrijding		
Functie	Directeur	Directeur																														
Naam	A. de Jong	A. de Jong																														
Omvang dienstverband																																
Inkomensschade 1-1-2014 tot 1-8-2016 (€)	74.476																															
Overige beloning (€)	15.926	24.336																														
Belastbare kostenvergoedingen (€)	-	12.653																														
Voorzieningen betaalbaar op termijn (€)	37.689	10.066																														
Beëindigingsuitkering	-	-53.171																														
Jaar beëindiging																																
Motivering	Geen normoverschrijding	Geen normoverschrijding																														

Beloning leden Algemeen en Dagelijks Bestuur

Beloning leden Algemeen en Dagelijks Bestuur		2016	2017
Functie	Naam	Bezoldiging	Bezoldiging
Voorzitter	Dhr. P.G. Welman	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Vice-voorzitter	Mevr. I.T.J.M. Wolsing	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. H. Wiltink	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB & DB	Dhr. F.J. Cornelissen	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. J.B. Boer	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. M.J.R. Kottevan	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. P. Seesing	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Mevr. I. Duursma	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Mevr. E.B.M. van Spiegel	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Mevr. J.H. van den Dolder	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB & DB	Mevr. M.H. ten Heuw	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB & DB	Dhr. P. van Zwanenburg	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Mevr. I. de Pagter	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. J.F. Hassink	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB & DB	Dhr. R.G.H. Christenhusz	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Mevr. M.G. Frank	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. P. van de Wardt	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. B. Beens	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. R.H. de Witte	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB & DB	Dhr. G.J. Binnenmars	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. N. Lansink Rotgerink	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB & DB	Dhr. D.W. Aalderink	Onbezoldigd	Onbezoldigd

* Mevr. I. Duursma neemt waar voor de afgetreden mevr. J.B.M. Zwiep.

2.5.2 Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen

Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen (bedragen in €)				
	Realisatie	Begroting na wijziging	Afwijking	Primaire begroting
Lasten	6.626.600	6.601.400	25.200	6.321.600
Baten	6.249.400	6.297.500	-48.100	6.320.100
Totaal	-377.200	-303.900	-73.300	-1.500

Begrotingsrechtmatigheid

Lasten en baten

Het programma *Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen* laat per ultimo 2017 een nadelig saldo zien van €377.200. De afwijking van het saldo van het programma met €73.300 negatief ten opzichte van de begroting komt met name door de daling van de productafname op het onderdeel Intake in de laatste vier maanden van 2017.

Incidentele lasten en baten

In 2017 was er geen sprake van incidentele lasten.

2.5.3 Toelichting resultaat voor en na bestemming (mutaties in reserves)

In deze tabel worden de mutaties in de reserves, welke in de balans zijn verwerkt nader toegelicht. Deze mutaties hebben betrekking op posten die conform de bestendige gedragslijn zijn verwerkt en posten waarover het Algemeen Bestuur reeds een besluit heeft genomen. Het Algemeen Bestuur dient wel formeel in te stemmen met de van toepassing zijnde mutaties bij de behandeling van de jaarrekening.

Toelichting resultaat (bedragen in €)			
	Realisatie	Begroting na wijziging	Afwijking
Resultaat voor bestemming	-377.200	-303.900	-73.300
Ontrekking uit reserves:			
Algemene reserve	89.500	89.500	-
Borgfonds saneringskredieten	3.000	-	3.000
Personeelsbudget	-	-	-
Organisatieaanpassing	-	-	-
Reserve ICT	-	-	-
Frictiekosten Organisatie	118.900	103.200	15.700
ICT	52.600	1.900	50.700
Inventaris	-	-	-
Subtotaal	264.000	194.600	69.400
Dotaties aan reserves:			
Algemene reserve	-	-	-
Borgfonds saneringskredieten	-	-	-
Personeelsbudget	-	-	-
Organisatieaanpassing	-	-	-
Frictiekosten Organisatie	-	-	-
ICT	-	-	-
Inventaris	-	-	-
Subtotaal	-	-	-
Resultaat na bestemming	-113.200	-109.300	-3.900

Toelichting op afwijkingen van de begroting

Reserve Borgfonds saneringskredieten

De onttrekking uit de reserve van €3.000 is ter dekking van een aantal afgeschreven oninbare saneringskredieten.

Reserve ICT

De onttrekking uit de reserve betreft een gedeeltelijke dekking van de afschrijvingslast. Maar met name dient de onttrekking ter dekking van de contractkosten voor de overstap naar een nieuwe ICT-leverancier.

Reserve Friciekosten Organisatie

De onttrekking uit de reserve Friciekosten Organisatie betreft benodigde formatieve inzet bij beschermingsbewind en is het voor het bedrag van € 103.200 conform de begroting. Het resterende bedrag van € 15.700 in de reserve valt vrij, waarmee de reserve per ultimo 2017 opgeheven kan worden.

Algemene Reserve

Voorgesteld wordt om het nadelige saldo van €113.200 ten laste te brengen van de Algemene Reserve, conform de gebruikelijke werkwijze. Begroot was een onttrekking van €109.300.

2.6 Sisa

De bank ontvangt geen specifieke uitkeringen van het Rijk. Er is dus geen Sisa-specificatie opgenomen.

Overige gegevens

3.1 Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het algemeen bestuur van de Stadsbank Oost-Nederland

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van de Stadsbank Oost-Nederland te Enschede gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva van de Stadsbank Oost-Nederland (verder: de Stadsbank) op 31 december 2017 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader rechtmatigheid, vastgesteld door het algemeen bestuur op 16 juni 2016 als bijlage 1 van het 'Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening van de Stadsbank Oost-Nederland'.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2017;
- het overzicht van baten en lasten over 2017;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het Normenkader rechtmatigheid 2017 van de Stadsbank en de Regeling Controleprotocol WNT (Wet normering topinkomens) 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Stadsbank zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 103.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% bedraagt van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2017.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen groter dan € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- de inhoudsopgave, het voorwoord van de directie, de inleiding en het voorstel van het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur en ontwerp besluit.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in

overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in het Normenkader rechtmatigheid 2017 van de Stadsbank.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Gemeentewet verantwoordelijk voor het uitvoeren van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de Regeling Controleprotocol WNT 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en

- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Almelo, 12 april 2018

Eshuis Registeraccountants B.V.

Was getekend: drs. E. Dijkgraaf RA

3.2 Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening 2017 en resultaatbestemming

De jaarrekening 2017 wordt vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Stadsbank Oost Nederland van 5 juli 2018.

1. Het gerealiseerde resultaat van 2017 bedraagt minus €113.200. Hierin zijn de reeds door het bestuur geaccordeerde onttrekkingen uit en dotaties aan diverse reserves verwerkt. Daarnaast is de vrijval van de resterende middelen van de reserve Friciekosten Organisatie ad € 15.700 verwerkt. Tevens is de afkoop van de contractkosten voor de overstap naar een nieuwe ICT-leverancier ten waarde van €50.700 door een onttrekking aan de bestemmingsreserve ICT gedekt.
2. Aan het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om de onttrekking uit de reserve ICT te autoriseren en de reserve Friciekosten Organisatie per ultimo 2017 op te heffen.
3. Aan het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om het jaarrekeningsaldo van minus €113.200 te onttrekken aan de Algemene Reserve.

Bijlagen

Categorische indeling rekening

Resultaat 2017

LASTEN (bedragen in €)	Jaarrekening 2017	Najaarsnota 2017	Vershil	Primair 2017
Personeelslasten totaal	7.588.400	7.615.700	-27.300	7.300.600
Rente en Afschrijvingen	544.300	532.600	11.700	504.700
Huisvesting	143.900	162.800	-18.900	183.200
Bureaunkosten	286.300	310.700	-24.400	438.800
Beheerskosten	1.517.700	1.443.000	74.700	1.321.600
Mutaties voorzieningen	252.800	128.300	124.500	68.000
TOTAAL LASTEN	10.333.400	10.193.100	140.300	9.816.900
BATEN (bedragen in €)				
Bijdrage bestaanskosten	3.706.800	3.591.600	115.200	3.495.300
Preventie & Voorlichting	4.800	3.300	1.500	-
Indicatiestelling	698.300	761.800	-63.500	831.800
Kredietverstrekking	526.000	530.100	-4.100	469.200
Stabilisatie & Herstel	3.986.500	3.959.900	26.600	3.986.100
Minnelijk schuldregelen	885.700	901.000	-15.300	894.900
Nazorg	9.800	9.400	400	7.000
Additionele afspraken	126.400	122.400	4.000	131.100
Overige Baten	11.900	9.700	2.200	-
TOTAAL BATEN	9.956.200	9.889.200	67.000	9.815.400
TOTAAL LASTEN	10.333.400	10.193.100	140.300	9.816.900
TOTAAL BATEN	9.956.200	9.889.200	67.000	9.815.400
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-377.200	-303.900	-73.300	-1.500
Toevoeging/onttrekking aan reserves	264.000	194.600	69.400	1.500
GEREALISEERD RESULTAAT	-113.200	-109.300	-3.900	-

Berekening van de afrekening met de deelnemende gemeenten over het jaar 2017

Totaal bijdrage dienstverlening per gemeente over het jaar 2017

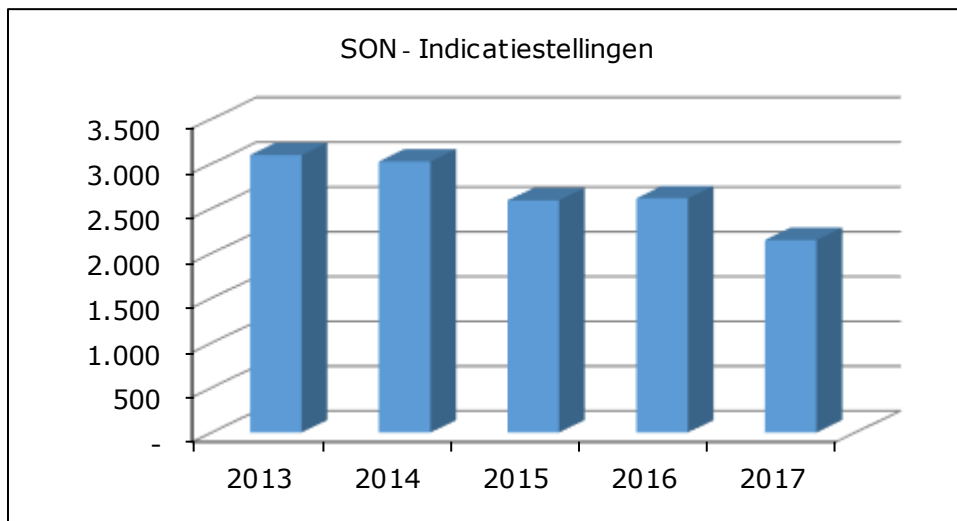
Gemeente	Huishoudens* abs.	Standaard dienstverlening (excl. Bewind)	Beschermings- Bewind (excl. Btw)	Totaal bijdrage bestaanskosten	Totaal bijdrage additionele dienstverlening	Totaal bijdrage gemeenten Jaarrekening 2017	Totaal bijdrage gemeenten Najaarsnota 2017	Verschil
Aalten	11.302	39.147	22.066	67.716	10.896	139.824	137.965	1.859
Almelo	31.997	310.144	228.192	376.819	3.351	918.506	933.051	-14.544
Berkelland	18.665	93.651	37.340	129.133	-	260.123	257.812	2.311
Borne	9.548	52.649	21.025	79.118	1.025	153.817	149.316	4.501
Bronckhorst	15.473	67.153	24.546	80.960	-	172.660	164.402	8.258
Dinkelland	10.097	27.823	16.334	48.729	4.294	97.180	97.273	-93
Enschede	77.572	832.154	739.620	1.172.054	42.581	2.786.409	2.760.131	26.278
Haaksbergen	10.051	44.074	33.519	77.255	2.974	157.821	155.581	2.241
Hellendoorn	14.466	55.683	19.409	93.581	2.153	170.826	167.341	3.486
Hengelo OV	37.072	178.244	159.316	359.962	522	698.044	681.840	16.203
Hof van Twente	14.692	84.813	37.409	121.085	3.025	246.331	245.337	995
Lochem	14.594	68.809	34.296	125.022	12.340	240.467	239.508	959
Losser	9.258	28.536	21.843	62.860	1.179	114.418	116.849	-2.431
Montferland	15.161	124.059	54.029	139.992	3.835	321.914	318.773	3.141
Oldenzaal	13.904	75.090	49.810	121.715	9.120	255.735	257.698	-1.963
Oost Geire	12.281	50.605	29.736	80.050	-	160.391	161.354	-963
Oude IJsselstreek	16.914	127.336	52.792	155.833	10.554	346.514	351.509	-4.995
Rijssen - Holten	14.026	65.482	35.706	85.029	5.023	191.240	185.427	5.813
Tubbergen	7.920	18.775	7.070	39.665	1.510	67.021	64.908	2.113
Twenterand	13.032	38.517	49.390	82.390	68.328	238.624	238.919	-295
Wierden	9.409	46.670	16.105	45.704	-	108.478	107.757	721
Winterswijk	12.678	118.795	66.373	162.173	4.706	352.048	341.058	10.989
Totaal	390.112	€ 2.548.209	€ 1.175.924	€ 3.706.845	€ 187.414	€ 8.198.391	€ 8.133.809	€ 64.582

* bron CBS 2017

Statistische gegevens

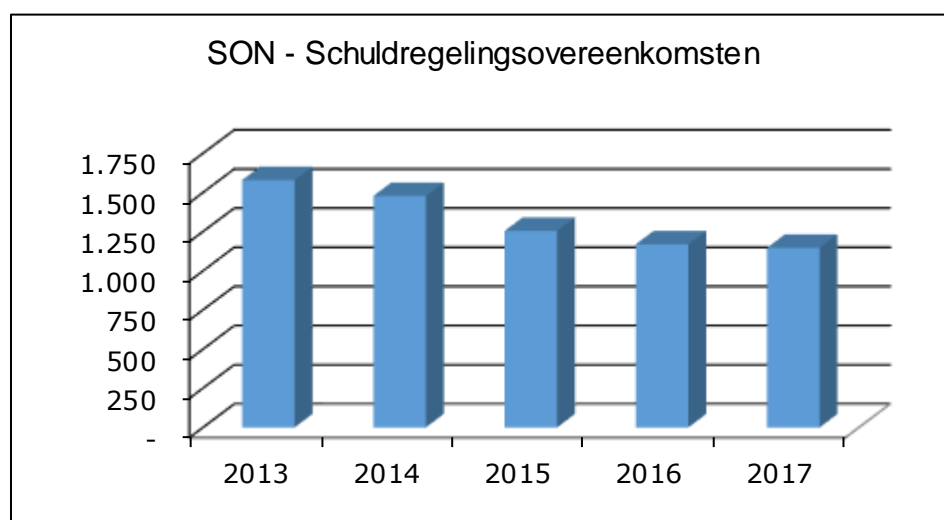
A. Fase I - Indicatiestellingen

Indicatiestellingen	2013		2014		2015		2016		2017	
	Indicatie- stellingen	Waarvan Crisis	Indicatie- stellingen	Waarvan Crisis	Indicatie- stellingen	Waarvan Crisis	Indicatie- stellingen	Waarvan Crisis	Indicatie- stellingen	Waarvan Crisis
Aalten	53	-	53	2	38	-	-	-	-	-
Almelo	427	16	384	15	399	15	409	8	299	4
Berkelland	105	-	92	-	85	2	100	1	84	-
Borne	66	4	58	3	52	2	50	1	38	1
Bronckhorst	42	1	50	-	52	-	54	1	78	1
Dinkelland	36	1	26	3	21	1	31	-	23	-
Enschede	1.121	55	1.132	79	988	76	888	42	779	33
Haaksbergen	32	-	57	-	41	-	56	3	36	1
Hellendoorn	56	-	37	-	31	-	51	-	31	-
Hengelo Ov.	219	30	239	27	148	7	130	-	113	1
Hof van Twente	97	7	93	3	80	3	82	-	69	2
Lochem	74	3	110	3	57	3	76	-	53	1
Losser	49	-	67	2	63	5	65	-	34	2
Montferland	149	-	122	-	117	2	134	-	121	1
Oldenzaal	117	5	105	7	101	4	88	1	70	2
Oost Gelre	52	1	49	-	49	1	53	-	45	-
Oude IJsselstreek	141	-	109	-	96	-	148	2	101	1
Rijssen-Holten	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tubbergen	22	1	19	-	8	1	20	-	11	-
Twenterand	84	1	51	-	41	-	28	-	22	-
Wierden	25	-	15	-	13	-	40	6	32	1
Winterswijk	108	1	158	14	111	7	112	1	110	-
Totaal:	3.097	126	3.026	158	2.591	129	2.615	66	2.149	51

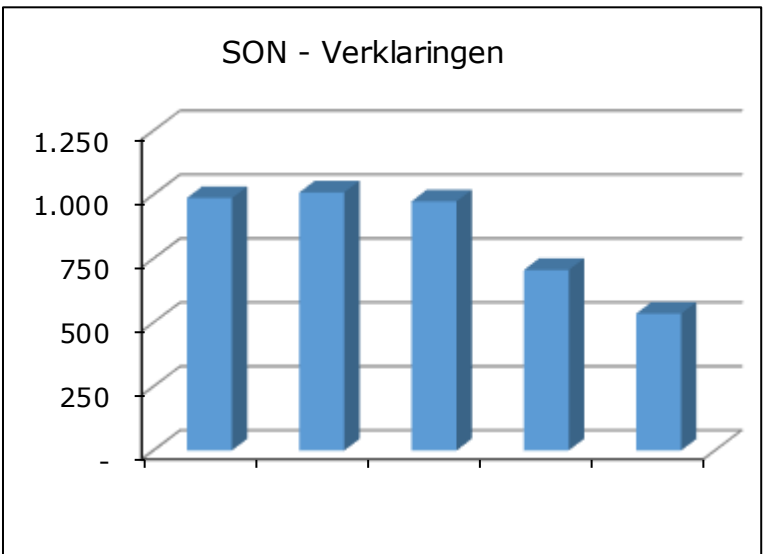
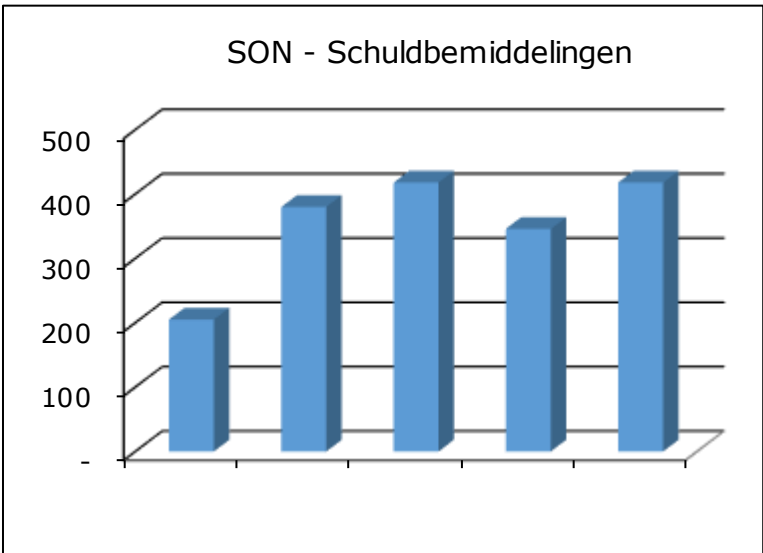
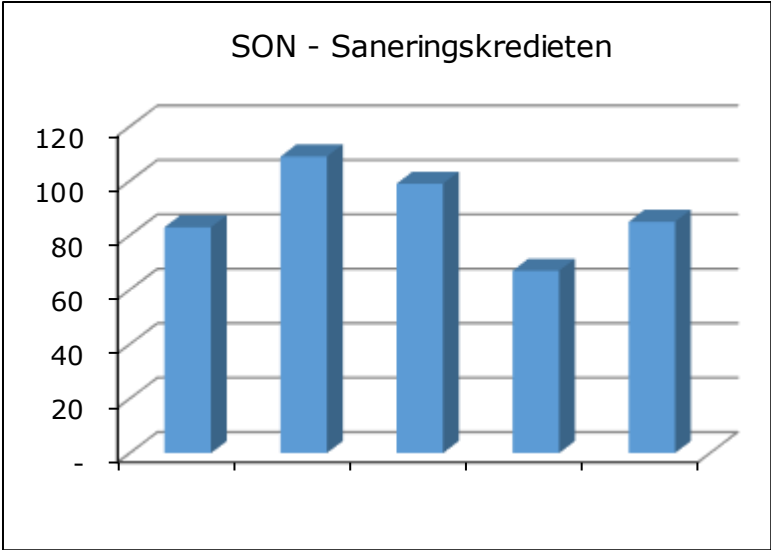
B. Fase II – Schulden oplossen (schuldregelings-overeenkomst)

	2013	2014	2015	2016	2017
<i>Schuldregelings-overeenkomsten</i>	<i>Fase II</i>	<i>Fase II</i>	<i>Fase II</i>	<i>Fase II</i>	<i>Fase II</i>
Aalten	27	34	16	18	21
Almelo	201	209	170	209	131
Berkelland	57	41	40	42	49
Borne	36	34	20	22	25
Bronckhorst	28	22	19	23	33
Dinkelland	20	11	18	11	15
Enschede	546	463	411	313	351
Haaksbergen	21	27	27	7	19
Hellendoorn	33	32	18	34	20
Hengelo Ov.	153	151	128	100	120
Hof van Twente	49	46	43	36	27
Lochem	43	64	37	34	30
Losser	21	27	23	20	20
Montferland	51	66	72	44	61
Oldenzaal	59	28	36	38	31
Oost Gelre	20	15	22	18	14
Oude IJsselstreek	60	42	35	54	54
Rijssen-Holten	30	48	36	44	31
Tubbergen	12	14	6	5	12
Twenterand	41	48	43	41	28
Wierden	22	11	10	19	16
Winterswijk	50	45	25	38	39
Totaal:	1.580	1.478	1.255	1.170	1.147

C. Fase III – Schulden opgelost

	2013				2014				2015				2016				2017				
	SB	SK	HF	Wsnp	SB	SK	HF	Wsnp	SB	SK	HF	Wsnp	SB	SK	HF	Wsnp	SB	SK	HF	Wsnp	
Schulden opgelost door middel van																					
Aalten	2	-	2	14	6	4	-	22	5	2	-	17	6	3	-	15	4	6	-	4	
Almelo	20	11	11	124	43	14	1	122	54	13	-	139	38	6	8	137	12	12	9	62	
Berkelland	9	-	3	33	10	6	1	32	11	2	-	20	12	-	2	25	5	5	1	31	
Borne	7	-	1	26	7	1	-	29	3	-	-	18	7	2	1	11	-	-	1	16	
Bronckhorst	2	-	-	28	6	1	-	16	11	1	-	12	6	-	2	17	9	4	4	12	
Dinkelland	3	1	1	10	4	1	-	8	6	3	-	7	3	1	-	10	2	1	1	3	
Enschede	76	29	18	314	123	38	10	327	141	35	-	292	119	21	38	192	108	24	26	184	
Haaksbergen	2	1	2	21	5	1	-	13	9	4	-	22	7	-	2	8	3	3	1	10	
Hellendoorn	5	2	1	27	13	4	-	19	8	-	-	15	11	-	2	15	11	1	1	14	
Hengelo Ov.	28	12	10	86	51	15	1	93	37	10	-	100	33	5	10	52	42	6	11	42	
Hof van Twente	9	3	-	30	9	3	1	26	16	3	-	41	10	1	5	21	13	-	7	13	
Lochem	3	4	1	28	13	-	-	36	20	6	-	27	14	3	2	23	15	3	1	8	
Losser	1	1	1	17	5	-	-	20	6	-	-	15	3	6	2	12	5	1	-	8	
Montferland	6	3	2	48	7	3	1	47	19	2	-	57	19	6	1	34	20	5	3	25	
Oldenzaal	5	4	2	33	14	1	1	29	10	5	-	23	5	2	4	18	16	-	7	19	
Oost Gelre	2	-	1	11	6	1	1	11	5	-	-	11	6	-	2	7	11	1	-	9	
Oude IJsselstreek	8	6	3	35	10	3	-	39	11	5	-	43	17	3	2	27	21	4	1	19	
Rijssen-Holten	3	-	-	15	10	6	-	19	14	4	-	38	14	6	4	22	12	4	3	14	
Tubbergen	1	-	1	14	1	-	-	13	2	-	-	5	1	-	-	3	4	1	-	2	
Twenterand	2	4	6	28	10	2	-	41	17	2	-	33	5	1	3	34	10	-	6	21	
Wierden	2	-	1	17	7	-	-	17	3	-	-	14	3	-	1	6	6	-	-	6	
Winterswijk	9	2	2	28	20	5	-	30	10	2	-	25	7	1	1	17	15	4	4	13	
Totaal:	205	83	69	987	380	109	17	1.009	418	99	-	974	346	67	92	706	418	85	86	535	

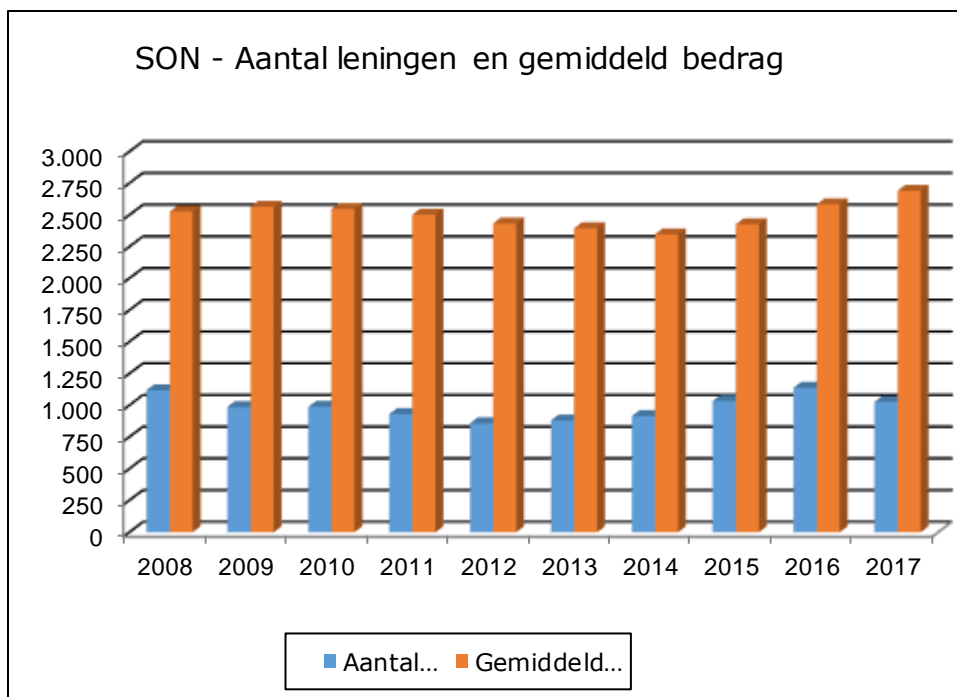
D. Kredietverstrekking

Verdeling verstrekte leningen per gemeente

SL-HF-SK	2013		2014		2015		2016		2017	
	Aantal	Netto bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)
Aalten	6	12.154	15	34.725	11	21.707	5	13.049	12	24.027
Almelo	106	248.244	97	213.539	98	220.613	95	219.330	110	252.923
Berkelland	29	99.671	27	78.384	27	97.281	51	194.146	62	260.917
Borne	13	28.919	14	32.103	16	49.567	7	15.259	5	12.076
Bronckhorst	8	24.502	11	23.176	12	28.019	12	25.829	14	33.485
Dinkelland	14	46.749	13	41.642	7	12.791	5	12.979	4	8.642
Enschede	316	632.996	337	707.313	354	718.046	450	946.278	348	754.287
Haaksbergen	15	44.558	13	33.842	18	45.074	9	21.367	10	23.611
Hellendoorn	20	42.387	26	52.152	30	58.289	36	68.098	16	33.698
Hengelo Ov.	89	261.687	84	204.230	71	172.269	56	144.389	71	183.175
Hof van Twente	26	67.417	30	87.162	42	155.774	60	216.782	34	126.846
Lochem	12	22.441	4	7.757	9	17.318	10	23.280	10	20.844
Losser	12	32.195	10	20.132	35	116.742	43	121.324	25	90.564
Montferland	38	74.967	37	85.576	49	103.401	27	63.630	20	50.996
Oldenzaal	35	73.350	31	60.307	69	152.631	32	72.202	43	112.430
Oost Gelre	16	49.229	19	61.862	31	104.090	41	147.526	27	114.716
Oude IJsselstreek	36	78.324	48	104.922	41	73.675	44	89.276	56	115.008
Rijssen-Holten	21	86.386	21	81.560	28	135.212	52	265.981	53	246.086
Tubbergen	3	3.710	1	2.283	2	3.270	5	12.083	3	5.637
Twenterand	32	96.899	34	110.365	41	92.674	54	119.995	38	76.357
Wierden	6	16.309	5	16.950	5	14.164	2	6.355	3	7.259
Winterswijk	27	65.090	37	87.759	37	112.503	42	142.379	54	183.705
<i>Recentelijk verhuisd:</i>	1	2.347	1	2.461	2	6.917			10	29.128
Totaal:	881	2.110.530	915	2.150.202	1.035	2.512.027	1.138	2.941.537	1.028	2.766.416

Jaar	Aantal leningen	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Index 2008=100
2008	1.119	2.828.436	2.528	100
2009	987	2.532.856	2.566	102
2010	988	2.517.233	2.548	101
2011	931	2.329.882	2.503	99
2012	860	2.093.372	2.434	96
2013	881	2.110.530	2.396	95
2014	916	2.150.202	2.347	93
2015	1.035	2.512.027	2.427	96
2016	1.138	2.941.537	2.585	102
2017	1.028	2.766.415	2.691	106

Jaar	Uitstaand saldo (€)	Index 2008=100	Toename / afname Uitstaand saldo (€)
2008	4.544.393	100	
2009	4.663.855	103	119.462
2010	4.614.790	102	70.397
2011	4.388.531	97	-155.862
2012	4.126.406	91	-417.987
2013	4.133.387	91	-411.006
2014	4.195.457	92	-348.936
2015	4.562.648	100	18.255
2016	5.197.727	114	653.334
2017	5.195.890	114	651.497

Borgstellingen ten opzichte van totaal aantal leningen

Borgstellingen t.o.v. totaal aantal leningen	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal met borg gsd	158	142	309	444	310
Aantal met instelling borg	2	1	-	-	-
Aantal met persoonl. borg	2	2	-	-	-
Aantal met borg SON	84	104	93	69	84
Aantal zonder borg	635	666	633	625	634
Totaal aantal:	881	915	1.035	1.138	1.028
Omzet met borg gsd (€)	430.995	413.357	915.724	1.345.662	1.141.870
Omzet met instelling borg (€)	7.703	1.328	-	-	-
Omzet met persoonl. borg (€)	12.883	12.807	-	-	-
Omzet met borg SON (€)	152.882	204.137	150.604	116.313	136.393
Omzet zonder borg (€)	1.506.067	1.518.573	1.445.699	1.479.563	1.488.152
Totaal omzet (€):	2.110.530	2.150.202	2.512.027	2.941.537	2.766.415

Verdeling uitbetaalde leningen naar looptijdklassen

Looptijdklassen	2013	2014	2015	2016	2017
0-12 maanden	22	22	18	20	16
13-24 maanden	93	92	68	58	64
25-36 maanden	433	474	623	718	570
37-48 maanden	114	117	81	90	88
49-60 maanden	218	209	244	252	290
boven 60 maanden	1	1	1	-	-
Totaal:	881	915	1.035	1.138	1.028

Verdeling uitbetaalde leningen naar inkomensklassen

Netto inkomensklasse	2013			2014			2015			2016			2017		
	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)
tot 700	2	4.358	2.179	3	4.630	1.543	5	13.960	2.792	11	13.355	1.214	20	25.730	1.286
701 - 800	3	4.635	1.545	7	18.778	2.683	7	18.203	2.600	12	14.173	1.181	7	9.423	1.346
801 - 900	251	480.217	1.913	151	269.929	1.788	55	105.772	1.923	24	43.362	1.807	11	17.044	1.549
901 - 1.000	210	398.192	1.896	294	555.335	1.889	511	1.024.822	2.006	636	1.350.110	2.123	480	1.005.532	2.095
1.001 - 1.100	117	270.683	2.314	149	324.377	2.177	114	237.359	2.082	95	212.108	2.233	84	172.970	2.059
1.101 - 1.300	219	604.415	2.760	212	606.285	2.860	243	752.756	3.098	170	562.881	3.311	122	356.980	2.926
1.301 - 1.700	46	155.758	3.386	74	251.117	3.393	83	269.575	3.248	158	589.447	3.731	276	1.052.072	3.812
1.701 - 2.500	25	120.431	4.817	20	94.749	4.737	15	81.580	5.439	27	125.063	4.632	24	104.728	4.364
boven 2.500	8	71.841	8.980	5	25.001	5.000	2	8.000	4.000	5	31.037	6.207	4	21.936	5.484
nb	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal:	881	2.110.530	2.396	915	2.150.202	2.350	1.035	2.512.027	2.427	1.138	2.941.537	2.585	1.028	2.766.416	2.691

Verdeling uitbetaalde leningen naar bedragsklassen

Netto bedragsklasse (€)	2013			2014			2015			2016			2017		
	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)
tot 700	28	16.057	573	21	11.408	543	25	13.295	532	32	17.288	540	25	12.209	488
701 - 1.100	56	53.247	951	51	48.509	951	57	55.746	978	54	52.063	964	55	53.105	966
1.101 - 2.300	410	702.907	1.714	458	785.361	1.715	470	795.225	1.692	503	869.107	1.728	377	638.988	1.695
2.301 - 3.400	244	664.135	2.722	256	691.372	2.701	311	830.406	2.670	298	802.678	2.694	324	867.692	2.678
3.401 - 4.500	96	360.405	3.754	79	298.772	3.782	102	386.780	3.792	151	571.651	3.786	138	536.841	3.890
4.501 - 6.800	39	217.965	5.589	33	173.329	5.252	55	294.908	5.362	73	408.527	5.596	87	485.454	5.580
6.801 - 9.000	6	45.840	7.640	13	98.347	7.565	11	86.784	7.889	22	168.290	7.650	20	146.612	7.331
9.001 - 15.000	1	13.735	13.735	4	43.104	10.776	3	30.761	10.254	5	51.933	10.387	2	25.514	12.757
15.001 - 20.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20.001 - 25.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
boven 25.000	1	36.240	36.240	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal:	881	2.110.530	2.396	915	2.150.202	2.350	1.035	2.512.027	2.427	1.138	2.941.537	2.585	1.028	2.766.416	2.691

Verdeling uitbetaalde leningen naar leeftijdsgroepen

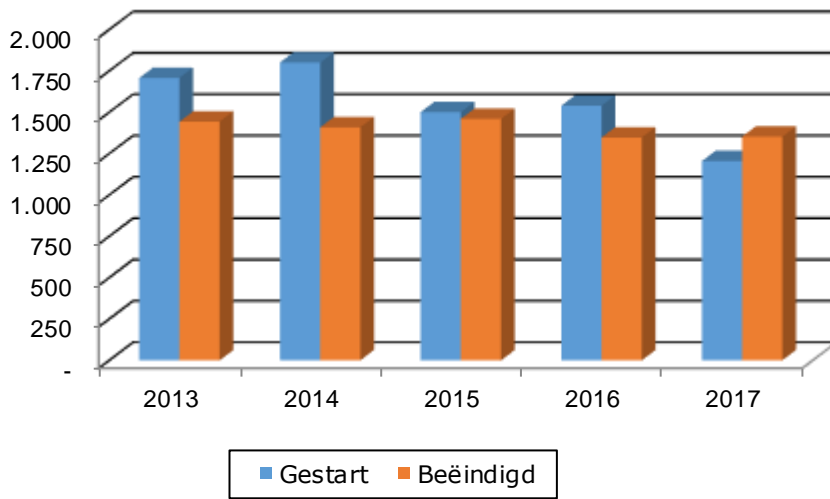
Leeftijdsgroepen	2013			2014			2015			2016			2017		
	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)
tot 20 jr.	10	21.303	2.130	17	40.196	2.364	15	26.290	1.753	26	70.579	2.715	32	87.736	2.742
21 - 30 jr.	139	320.168	2.303	148	333.772	2.255	206	495.062	2.403	275	672.575	2.446	175	454.822	2.599
31 - 40 jr.	185	449.707	2.431	170	410.644	2.416	231	595.936	2.580	242	677.471	2.799	224	649.395	2.899
41 - 50 jr.	197	521.178	2.646	215	527.750	2.455	222	574.652	2.589	236	707.154	2.996	222	645.028	2.906
51 - 60 jr.	187	433.925	2.320	198	477.358	2.411	189	440.698	2.332	208	477.902	2.298	206	496.284	2.409
61 - 70 jr.	120	274.911	2.291	114	252.081	2.211	124	280.681	2.264	110	252.799	2.298	121	308.240	2.547
boven 70 jr.	43	89.337	2.078	53	108.401	2.045	48	98.709	2.056	41	83.058	2.026	48	124.911	2.602
Totaal:	881	2.110.530	2.396	915	2.150.202	2.350	1.035	2.512.027	2.427	1.138	2.941.537	2.585	1.028	2.766.416	2.691

E. Budgetbeheer

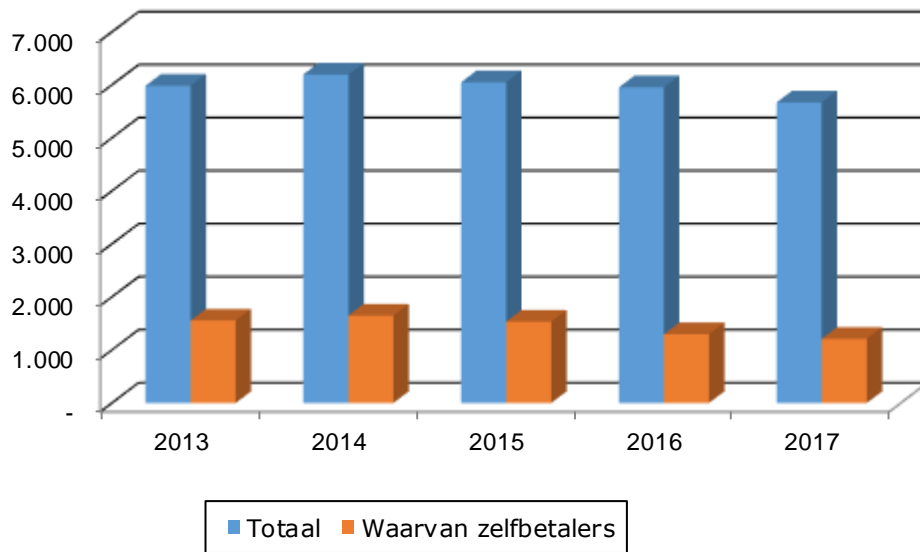
Budgetbeheer	2013					2014					2015				
	Aanvraag	Gestart	Beëindigd	Actief per 31-12	waarvan zelfbet.	Aanvraag	Gestart	Beëindigd	Actief per 31-12	waarvan zelfbet.	Aanvraag	Gestart	Beëindigd	Actief per 31-12	waarvan zelfbet.
Aalten	39	22	16	94	15	61	32	16	111	12	38	25	16	114	10
Almelo	299	210	203	835	381	300	206	202	812	444	320	215	210	819	400
Berkelland	69	61	37	177	40	72	49	35	179	37	67	35	43	169	41
Borne	59	40	22	112	27	37	26	13	127	33	38	22	21	121	32
Bronckhorst	33	18	24	80	10	33	26	24	79	9	44	25	25	71	12
Dinkelland	31	22	13	66	9	22	13	8	67	8	16	8	18	54	8
Enschede	772	569	547	1.815	576	902	586	514	1.796	592	810	455	439	1.754	539
Haaksbergen	24	22	17	104	16	54	35	27	112	13	29	22	28	100	18
Hellendoorn	52	47	22	143	14	41	31	33	146	14	44	37	26	157	17
Hengelo Ov.	247	178	148	764	187	262	187	152	766	182	237	165	189	736	167
Hof van Twente	64	44	33	176	30	84	49	29	193	22	65	36	28	197	20
Lochem	65	50	21	119	13	87	61	29	144	11	46	25	25	134	19
Losser	26	21	34	108	39	46	32	31	109	46	42	27	33	98	38
Montferland	78	54	48	172	14	97	71	47	191	16	104	58	50	192	19
Oldenzaal	83	59	48	218	25	60	42	44	215	24	62	31	54	185	32
Oost Gelre	33	22	16	106	9	41	33	23	108	8	46	27	27	102	8
Oude IJsselstreek	96	77	51	250	25	127	95	55	279	18	88	71	57	287	16
Rijssen-Holten	61	49	29	141	19	61	45	26	160	24	64	44	38	162	26
Tubbergen	21	13	2	35	4	21	17	7	43	4	14	15	14	43	4
Twenterand	81	60	59	197	65	83	59	33	211	68	80	62	46	227	68
Wierden	32	25	23	90	34	24	20	18	92	43	38	39	22	104	32
Winterswijk	72	45	31	186	4	135	86	43	240	5	87	57	51	227	9
<i>Recentelijk verhuisd:</i>									18	16					
Totaal:	2.337	1.708	1.444	5.988	1.556	2.650	1.801	1.409	6.198	1.649	2.379	1.501	1.460	6.053	1.535

Budgetbeheer	2016					2017				
	Aanvraag	Gestart	Beëindigd	Actief per 31-12	waarvan zelfbet.	Aanvraag	Gestart	Beëindigd	Actief per 31-12	waarvan zelfbet.
Aalten	35	23	20	113	9	24	10	25	96	7
Almelo	382	221	187	820	297	242	150	190	758	282
Berkelland	72	41	27	175	34	51	26	33	166	31
Borne	32	25	22	124	27	25	15	24	110	21
Bronckhorst	47	30	21	69	12	59	48	21	95	10
Dinkelland	29	18	15	53	9	24	12	12	50	10
Enschede	764	492	411	1.740	436	616	375	428	1.654	397
Haaksbergen	50	33	23	105	22	36	22	22	102	25
Hellendoorn	45	38	28	159	22	31	19	38	136	25
Hengelo Ov.	210	127	179	674	168	189	118	163	622	157
Hof van Twente	66	38	40	183	29	48	37	34	179	22
Lochem	70	40	28	138	15	31	18	27	121	16
Losser	49	31	29	92	29	33	20	20	91	33
Montferland	99	74	45	199	14	84	54	53	187	13
Oldenzaal	75	46	50	175	28	58	39	36	172	29
Oost Gelre	30	24	19	105	11	30	20	27	100	10
Oude IJsselstreek	101	50	57	269	15	76	46	48	256	10
Rijssen-Holten	64	38	22	167	25	53	45	29	187	22
Tubbergen	9	5	10	38	4	11	6	3	41	5
Twenterand	82	54	44	227	58	72	48	47	220	55
Wierden	44	38	21	113	26	39	30	28	112	25
Winterswijk	79	54	50	219	8	70	48	45	216	7
<i>Recentelijk verhuisd:</i>										
Totaal:	2.434	1.540	1.348	5.957	1.298	1.902	1.206	1.353	5.671	1.212

SON - Gestarte en beëindigde BBR

SON - Actieve BBR per 31-12

F. Beschermingsbewind

	2013	2014	2015	2016	2017
Almelo	56	95	108	131	154
Hellendoorn	11	13	12	15	17
Rijssen-Holten	11	13	16	21	26
Tubbergen	1	2	2	2	5
Twenterand	21	25	25	34	33
Wierden	1	3	5	9	12
Aalten	5	8	10	18	16
Berkelland	13	21	18	26	26
Bronckhorst	2	8	11	16	16
Enschede	250	393	413	473	518
Haaksbergen	4	10	18	18	23
Lochem	7	11	15	16	24
Losser	4	6	6	11	15
Montferland	5	11	14	24	35
Oost Gelre	5	13	17	20	23
Oude IJsselstreek	9	20	20	29	35
Winterswijk	14	29	40	40	50
Borne	10	12	13	11	16
Dinkelland	2	4	5	10	12
Hengelo OV.	79	116	117	113	114
Hof van Twente	13	12	16	25	29
Oldenzaal	31	32	32	33	33
Buiten werkgebied	4	13	17	19	24
Totaal	558	870	950	1.114	1.256

Stadsbank Oost Nederland

Voorstel

Aan: Algemeen Bestuur
Van: Dagelijks Bestuur
Datum: 5 juli 2018
Betreft: Primitieve begroting 2019 en meerjarenraming 2020 t/m 2022

Te besluiten:

1. Kennis te nemen van en in te stemmen met de uitgangspunten van de Stadsbank Oost Nederland voor het opstellen van de begroting 2019 en meerjarenraming 2020-2022;
2. Kennis te nemen van de structurele kwaliteitsimpuls schuldhulpverlening, die in de begroting 2019 en meerjarenraming 2020-2022 is uitgewerkt (zie hoofdstuk 1.3) en waarbij voor het begrotingsjaar 2019 e.v. een gemeentelijke bijdrage van € 487.842 per jaar wordt gevraagd;
3. Kennis te nemen van de op deze uitgangspunten en structurele kwaliteitsimpuls gebaseerde Primitieve begroting 2019 en meerjarenraming 2020-2022;
4. De Primitieve begroting 2019 en meerjarenraming 2020-2022 goed te keuren;
5. Te besluiten om in 2018 aan de deelnemende gemeenten eenmalig een bedrag van € 243.921 te vragen voor de implementatie van de structurele kwaliteitsimpuls in het tweede halfjaar van 2018 (de gevraagde bijdrage wordt door middel van een begrotingswijziging 2018 opgenomen in de Voorjaarsnota 2018).

Toelichting

Uitgangspunten

1. Basis voor het opstellen van de begroting 2019-2022

De primaire diensten betreffen directe kosten die worden doorberekend als kostprijs per dienst. De materiele kosten en ondersteunde diensten worden als indirecte kosten middels de jaarlijkse bestaansbijdrage (bestaanskosten) voldaan.

De totale bijdrage van de gemeenten is in feite een optelsom van een bijdrage in de bestaanskosten (statisch deel) en een bijdrage per dienstafname (dynamisch deel). Elke deelnemende gemeente heeft de mogelijkheid om jaarlijks 10% en binnen 4 jaar maximaal

20% minder diensten (= aantallen) af te nemen binnen het basispakket en de intake¹. Dit vertaalt zich direct in een evenredige mutatie in de direct beïnvloedbare personeelskosten (aantal x tarief) (budgettair betekent dit dat een gemeente grofweg en indicatief in 10-15 % van het gemeentelijke budget voor de SON kan variëren).

De primaire begroting 2018, de jaarcijfers uit de jaarrekening 2017, het productenboek 2018 en de richtlijnen en voorwaarden van de Twentse en Achterhoekse gemeenten zullen gezamenlijk de leidraad vormen voor de begroting 2019-2022. Hierin is immers het meeste recente beleid opgenomen (bestaand beleid).

2. Loon- en prijsmutaties

Prijsmutaties

De prijs netto materiële overheidsconsumptie (imoc) van de Macro Economische Verkenning (MEV), opgesteld door het Centraal Plan Bureau (CPB), dient als prijsindex voor de prijscompensatie. Op basis van de verwachtingen van het CPB bedraagt deze imoc-index 1,4% voor 2018 (MEV 2018, bijlage 02). Voor de begroting 2019 wordt deze index met +1,5% gecorrigeerd, betreffende de correcties ten opzichte van de prognoses in de MEV 2017 voor 2016 (+0,3%), 2017 (+0,6%) en 2018 (+0,6%). Voor 2019 wordt dan rekening gehouden met een prijsindexatie van +2,9%. Voor de jaren 2020-2022 wordt de imoc-index van 1,4% doorgetrokken.

Loonmutaties

De salarisstaat op 1 januari 2018 dient als basis voor de loonkosten in de begroting 2019-2022. Voor de vacatures wordt er van de salariskosten van de functieschaal op het maximum min twee periodieken uitgegaan.

De huidige CAO gemeenten heeft een looptijd tot 1 januari 2019 en daarom wordt uitgegaan van de loonvoet sector overheid uit de MEV (MEV 2018, bijlage 2). Het CPB gaat uit van een loonstijging van 2,7% in 2018. Voor 2019 is nog geen prognose afgegeven. Daarom wordt het cijfer voor 2018 ook van toepassing verklaard voor 2019. Voor de jaren 2020-2022 wordt deze indexatie van 2,7% doorgetrokken.

3. Indexering tarieven en bestaanskosten op basis van de loon- en prijsmutaties

De tarieven in de primaire begroting 2018 zijn volledig berekend op basis van de dienstenbeschrijving en bijbehorend werkproces. Uitgaande van een bestaand dienstenaanbod stelt de Stadsbank voor om de tarieven van de diensten in 2019 met 2,7% te indexeren; dit aangezien de kostprijs van de diensten volledig uit de personeelscomponent bestaat. In de begrotingsperiode 2020-2022 wordt eveneens een tariefindexering van 2,7% toegepast.

De bestaanskosten betreffen zowel een loon- als een materiële component. De indexering voor het jaar 2019 en voor de periode 2020-2022 wordt in de onderstaande tabel weergegeven.

Indexering Bestaanskosten	2019	2019-2021
- loonkosten component (ca. 45%)	45%*+2,7%=+1,22%	45%*+2,7%=+1,22%
- materiële kosten (ca. 55%)	55%*+2,9%=+1,60%	55%*+1,4%=+0,77%
Indexering	+ 2,82%	+1,99%

¹ Nota 'Vormgeving gemeenschappelijke basis & solidariteit binnen GR SON', juni 2015

4. Kwantitatieve omvang dienstverlening

De werkelijke omvang van de dienstverlening in 2017, zoals deze later in de jaarrekening 2017 zal worden gepresenteerd, vormt in principe de basis voor de omvang van de dienstverlening in de begroting 2019. Dat volumeaantal wordt vervolgens stabiel gehouden in de meerjarenraming 2020-2022. Daarbij wordt rekening gehouden met de voorwaarden die de Achterhoekse gemeenten stellen aan de mutatie in de gemeentelijke bijdrage (maximale stijging met 1,6% in 2019).

De producten met een langere looptijd, zoals beschermingsbewind, kunnen hier een uitzondering op vormen. Hiervoor wordt geraamd op basis van de te verwachten prognoses. Additionele afspraken worden vooralsnog niet opgenomen in de begroting 2019-2022, tenzij er nu al afspraken zijn gemaakt voor deze periode.

5. Vervangingsinvesteringen

De vrijval als gevolg van de kapitaaluitgaven die in de begroting zijn afgeschreven, wordt als dekking ingezet voor toekomstige vervangingsinvesteringen. De vervangingsinvesteringen binnen de Stadsbank Oost Nederland geschieden conform het Meerjaren Onderhoudsbeheersplan.

Structurele kwaliteitsimpuls schuldhelpverlening

De afgelopen periode is op bestuurlijk niveau gesproken over de noodzakelijkheid om extra middelen voor de Stadsbank ter beschikking te stellen ten behoeve van een kwaliteitsimpuls op de schulddienstverlening van de SON. De in de SON deelnemende gemeenten wordt gevraagd vanaf het jaar 2019 een extra structureel bedrag van € 487.842 ter beschikking te stellen. Voor het jaar 2018 gaat het om de helft van dit bedrag, zijnde € 243.921. Hierdoor kan implementatie van de kwaliteitsimpuls in het tweede halfjaar van 2018 plaatsvinden.

In deze begroting is in **hoofdstuk 1.3** de inhoudelijke onderbouwing en financiële uitwerking van de kwaliteitsimpuls opgenomen.

Voorstel tot vaststelling van de begroting

De begroting 2019-2022 toont het volgende gerealiseerde resultaat van de baten en lasten:

<u>Begrotingsjaar 2019:</u>	€ 2.800 positief
<u>Jaarschijf 2020:</u>	€ 1.100 positief
<u>Jaarschijf 2021:</u>	€ 2.400 negatief
<u>Jaarschijf 2022:</u>	€ 2.100 positief

Op basis van bestaande bestuursbesluiten en beleidsuitgangspunten worden eventuele mutaties in de reserves doorgevoerd. Hierna heeft de begroting 2019-2022 voor het jaar 2019, evenals voor de jaren 2020-2022, een sluitende begroting.

<u>Begrotingsjaar 2019:</u>	€ 0,-
<u>Jaarschijf 2020:</u>	€ 0,-
<u>Jaarschijf 2021:</u>	€ 0,-
<u>Jaarschijf 2022:</u>	€ 0,-

Wijziging Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

Met ingang van 2018 moeten ook de gemeenschappelijke regelingen als verbonden partij voldoen aan de wijziging van het besluit BBV voor provincies en gemeenten. Dit houdt in dat de baten en lasten gerelateerd moeten worden aan de vastgestelde taakvelden.

De wijziging van het besluit houdt onder meer in dat in de begroting 2018 van de deelnemende gemeenten de bijdragen aan de Stadsbank Oost Nederland moeten worden toegerekend aan het *taakveld 6.71 - Maatwerkdienstverlening 18+*, onderdeel Schuldhulpverlening. De baten van de Stadsbank vallen ook onder dit taakveld 6.71.

Aan de lastenkant heeft de Stadsbank te maken met de *taakvelden 0.4 Ondersteuning organisatie, 0.5 Treasury en 6.71 Schuldhulpverlening*.

Naast deze wijzigingen moet in de begroting een meerjarige geprognosticeerde balans en het EMU-saldo en een toelichting op de renteomslag worden opgenomen.

In het begrotingsverslag worden deze wijzigingen nader toegelicht.

Gemeentebestuur Hellendoorn - Ter informatie voor de griffie: Jaarstukken 2017 en de Primitieve begroting 2019 van de Stadsbank Oost Nederland

Van: "Schreurs, Joke | Stadsbank Oost Nederland"
<j.schreurs@stadsbankoostnederland.nl>
Aan: Aalten <griffie@aalten.nl>, Almelo <raadsgriffie@almelo.nl>, Berkelland ...
Datum: 13-4-2018 11:11
Onderwerp: Ter informatie voor de griffie: Jaarstukken 2017 en de Primitieve begroting 2019 van de Stadsbank Oost Nederland
Bijlagen: 180413 Primitieve begroting 2019 en meerjarenraming 2020-2022.pdf; Aanbiedingsbrief college Begroting 2019-2022.pdf; Aanbiedingsbrief college Jaarstukken 2017.pdf; AB-voorstel Jaarstukken 2017.pdf; AB-voorstel Primitieve begroting 2019 en meerjarenraming2020-2022.pdf; Accountantsverslag Stadsbank definitief.pdf; Jaarstukken 2017.pdf

Geachte heer, mevrouw,

Ter informatie ontvang u de Jaarstukken 2017 en de Primitieve begroting 2019 en meerjarenraming met de bijbehorende bijlagen van de GR-Stadsbank Oost Nederland welke wij ook zonden naar het college van B & W van uw gemeente. Voor de zorgvuldigheid treft u ook het accountantsverslag 2017 van Eshuis Accountants aan. Wij verzoeken u deze vertrouwelijk te behandelen en het accountantsverslag in uw gemeente niet ter inzage aan te bieden.

Vertrouwend u hiermee van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groet,

Joke Schreurs
Directiesecretaresse

[06-130 97 304](tel:06-130-97-304)

Spelbergsweg 35 | Postbus 1393 | 7500 BJ | Enschede
www.stadsbankoostnederland.nl
Werkdagen: ma, di en donderdag

Stadsbank
Oost Nederland

De informatie verzonden met dit e-mail bericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde is verboden. Indien de lezer van dit bericht niet de geadresseerde is, wordt u er hierbij op gewezen dat openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet is toegestaan. In dit geval verzoek ik u de afzender van de mail op de hoogte te stellen en het originele bericht te vernietigen.